

Nadzór pedagogiczny
System Ewaluacji Oświaty

RAPORT Z EWALUACJI CAŁOŚCIOWEJ

Gimnazjum Nr 2
Warta

Łódzki Kurator Oświaty
Kuratorium Oświaty w Łodzi

Przebieg ewaluacji:

Prezentowany raport jest rezultatem ewaluacji zewnętrznej przeprowadzonej w szkole (lub placówce) przez wizytatorów do spraw ewaluacji. Raport z ewaluacji problemowej dotyczy jednego z przedstawionych poniżej obszarów.

Ewaluacja polega na zbieraniu i analizowaniu informacji:

- o efektach działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły lub placówki (na podstawie danych informujących o wynikach pracy szkoły (lub placówki) odzwierciedlonych w umiejętnościach, zachowaniach, postawach, działaniach uczniów i w osiągniętych przez nich rezultatach na różnego rodzaju testach, egzaminach),
- o procesach zachodzących w szkole lub placówce (na podstawie danych, które informują o procesach i działaniach zachodzących i podejmowanych w szkole (lub placówce), a decydujących o sposobie funkcjonowania, charakterze szkoły (lub placówki) i przede wszystkim prowadzących do pożądaných efektów),
- o funkcjonowaniu szkoły lub placówki w środowisku lokalnym, w szczególności w zakresie współpracy z rodzicami uczniów (na podstawie danych informujących o sposobie współpracy ze środowiskiem i funkcjonowaniu w środowisku oraz wykorzystaniu tych zasobów w procesie nauczania i uczenia się),
- o zarządzaniu szkołą lub placówką (na podstawie danych informujących o sposobach zarządzania decydujących o jakości działań podejmowanych w szkole lub placówce).

Ewaluacja ma na celu zebranie informacji i ustalenie poziomu spełniania przez szkołę lub placówkę wymagań zawartych w załączniku do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego.

Szkoła lub placówka może spełniać te wymagania na pięciu poziomach:

- Poziom E - oznaczający niski stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.
- Poziom D - oznaczający podstawowy stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.
- Poziom C - oznaczający średni stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.
- Poziom B - oznaczający wysoki stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.
- Poziom A - oznaczający bardzo wysoki stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.

Opis metodologii:

Badanie zostało zrealizowane w dniach 08-11-2011 - 27-04-2012 przez zespół wizytatorów ds. ewaluacji, w skład którego weszli Hanna Banach, Elżbieta Różycka, Anna Sowa-Cieślak.

W trakcie ewaluacji w placówce zbierano informacje pochodzące z wielu źródeł - dyrektora, uczących w szkole nauczycieli, innych pracowników, uczniów, rodziców, partnerów szkoły i przedstawicieli samorządu lokalnego. Do gromadzenia danych wykorzystano metody ilościowe (ankiety w wersji elektronicznej i papierowej), jakościowe (wywiady indywidualne, grupowe, obserwację i analizę źródeł zastanych). Zestawienie metod, technik doboru próby i liczby osób, które wzięły udział w badaniach znajduje się w tabeli poniżej.

Wywiady grupowe zostały przeprowadzone po realizacji i analizie ankiet, pełniąc wobec nich funkcję wyjaśniającą.

Kategoria badanych/źródła danych	Metoda/technika	Sposób doboru próby	Wielkość próby/liczba obserwowanych jednostek
Dyrektor szkoły	Indywidualny wywiad pogłębiony	nd	nd
	Ankieta elektroniczna (CAWI)	nd	nd
Nauczyciele	Ankieta elektroniczna (CAWI) "Szkoła, w której pracuję"	Badanie na próbie pełnej	18
	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Nauczyciele zróżnicowani pod względem stażu, nauczanego przedmiotu i pracy w zespołach zadaniowych oraz pedagog szkolny	10
Pracownicy niepedagogiczni	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Pracownicy inni niż nauczyciele	8
Uczniowie	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Przedstawiciele trzech ostatnich roczników, wywiad prowadzony przy udziale wychowawców	9
Rodzice	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Przedstawiciele rady rodziców i rad klasowych, reprezentujący różne roczniki oraz wszyscy chętni	9
	Ankieta audytoryjna (PAPI)	Badanie na próbie pełnej rodziców uczniów klas rok niższych od najstarszych.	19
Partnerzy szkoły, przedstawiciele samorządu lokalnego	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Przedstawiciele samorządu lokalnego i instytucji wskazanych przez dyrektora jako partnerzy	9
Obserwacja zajęć		8 godzin lekcyjnych, dobór uwzględnia różnorodność uczniów w szkole. Klasy uczniów z upośledzeniem w stopniu lekkim uczestniczące w obserwacji, to klasy najstarsze i rok młodsze od najstarszych. W przypadku szkół dla uczniów z upośledzeniem umiarkowanym lub znacznym - obserwacja obejmuje po jednym oddziale z każdego etapu edukacyjnego.	0
Obserwacja zajęć pozalekcyjnych			
Obserwacja szkoły		Na zewnątrz, przed i po lekcjach, podczas przerw, podczas zajęć pozalekcyjnych	nd
Analiza danych zastanych			

Informacja o placówce

Nazwa placówki	Gimnazjum Nr 2
Patron	im.Marii Konopnickiej
Typ placówki	Gimnazjum
Miejscowość	Warta
Ulica	3-go Maja
Numer	29
Kod pocztowy	98-290
Urząd pocztowy	Warta
Telefon	438294615
Fax	
Www	www.szkolaspolecjalna-warta.neostrada.pl
Regon	10002590700000
Publiczność	publiczna
Kategoria uczniów	Dzieci lub młodzież
Charakter	specjalna
Uczniowie, wychow., słuchacze	26
Oddziały	3
Nauczyciele pełnozatrudnieni	3
Nauczyciele niepełnozatr. (stos.pracy)	15
Nauczyciele niepełnozatr. (w etatach)	8
Średnia liczba uczących się w oddziale	8.67
Liczba uczniów przypadających na jednego pełnozatrudnionego nauczyciela	8.67
Województwo	ŁÓDZKIE
Powiat	sieradzki
Gmina	Warta
Typ gminy	gmina miejsko-wiejska
Liczba mieszkańców	
Wysokość wydatków na oświatę	
Stopa bezrobocia	

Raport do którego lektury Państwa zapraszamy, dotyczy ewaluacji zewnętrznej przeprowadzonej w Zespole Szkół Specjalnych Gimnazjum nr 2 w Warcie. Poniżej znajdą Państwo najważniejsze, płynące z badań, informacje o szkole. Wszystkie zawarte w niniejszym tekście tezy i dane znajdują potwierdzenie w wynikach przeprowadzonych badań.

Gimnazjum nr 2 w Warcie jest szkołą publiczną prowadzoną przez Starostwo Powiatowe w Sieradzu. Uczą się w niej dzieci z upośledzeniem umysłowym lekkim, umiarkowanym oraz znacznym. Szkoła kładzie nacisk na działania dające dzieciom poczucie akceptacji, zrozumienia i wsparcia adekwatnego do ich potrzeb.

Oferta edukacyjna gimnazjum jest zróżnicowana i dostosowana do potrzeb i możliwości oraz zainteresowań uczniów. Poza obowiązkowymi przedmiotami dzieci z upośledzeniem umysłowym lekkim mają zajęcia rewalidacyjne, natomiast dzieci z upośledzeniem umiarkowanym i znacznym uczą się w zespołach edukacyjno-terapeutycznych oraz korzystają z zajęć indywidualnej rewalidacji – korekty wad wymowy, postawy, specjalistycznych zajęć z zastosowaniem metody i sprzętu Biofeedbacku. Uczniowie w szkole mają możliwości odnoszenia sukcesów. Nauczyciele motywują uczniów do postępów w nauce poprzez częste stosowanie pochwał, cierpliwość, zachęcanie do podejmowania wysiłku. Dostosowane do możliwości uczniów indywidualne programy nauczania pozwalają osiągać efekty, które na przełomie trzech ostatnich lat, w odniesieniu do tych uczniów, którzy zdawali egzaminy zewnętrzne wyrażają się uzyskaniem średniej wyników wyższej od wyników uczniów szkół specjalnych województwa łódzkiego i świętokrzyskiego.

W gimnazjum kładzie się szczególny nacisk na wyposażenie dziecka w umiejętności przydatne i istotne oraz potrzebne w codziennych czynnościach życiowych oraz do jego sprawnego funkcjonowania w rodzinie i w społeczeństwie. Proces ten przynosi efekty zauważalne jako przyspieszenie dziecka w rozwoju, wzrost jego aktywności oraz rozbudzenie i rozwój jego zainteresowań, uaktywnienie jego postaw społecznych, a w odniesieniu do części absolwentów - podejmowanie dalszego etapu nauki.

Uczniowie chętnie uczestniczą w zajęciach dodatkowych, które rozwijają ich zdolności recytatorskie, plastyczne, muzyczne, manualne, sportowe. Prace dzieci są eksponowane na forum szkoły, podczas festynów i wystaw środowiskowych, wyróżniane i nagradzane są na licznych konkursach. Dzieci uczestniczą w wielu imprezach wyjazdowych, wycieczkach krajoznawczo – turystycznych, turnusach rehabilitacyjnych. Szkoła docenia i wykorzystuje dla dziecka możliwości rozwojowe, tkwiące w tego typu aktywności.

Gimnazjum wspiera uczniów w zgłaszaniu własnych inicjatyw oraz umożliwia ich realizację. Z inicjatywy dzieci powstał na korytarzu szkolnym kącik absolwenta oraz plac zabaw na terenie przyszkolnym, zbierane są surowce wtórne, prowadzone akcje charytatywne. Biorąc pod uwagę możliwości uczniów - zaangażowanie i wkład pracy nauczycieli w realizację podjętych działań jest bardzo duży.

Szkoła osiąga sukcesy wychowawcze. W gimnazjum przede wszystkim zwraca się uwagę na kształtowanie takich cech jak: umiejętne nawiązywanie kontaktów, zawiązywanie przyjaźni, współpracę w zespole, panowanie nad emocjami, agresją, rozwiązywanie konfliktów, samodzielność w czynnościach życiowych i w kontaktach społecznych. Postawy promowane przez szkołę są zgodne z postawami, które rodzice uważają za ważne. Uczniowie są świadomi, jakich zachowań się od nich oczekuje.

Wnioski z realizowanego przez dyrektora nadzoru pedagogicznego przyczyniają się do wprowadzania zmian w funkcjonowaniu szkoły.

Rodzice znają główne założenia i cele działania szkoły. Charakterystyczną cechą gimnazjum jest dążenie do ścisłej współpracy z rodzicami lub opiekunami dziecka. Rodzice nie tylko uczestniczą w działaniach gimnazjum, lecz przede wszystkim współpracują z nauczycielami w opracowywaniu indywidualnych programów nauczania dziecka, włączają się w ustalanie tras wycieczek oraz w nich uczestniczą, wpływają na decyzje dotyczące organizacji i funkcjonowania szkoły.

Szkoła podjęła działania innowacyjne określone jako *rewalidacyjne grupy wsparcia*, w których uczestniczą uczniowie i ich rodzice, nauczyciele oraz specjaliści tacy jak: psycholog, pedagog logopeda, w celu zespołowego rozwiązywania problemów, wymiany doświadczeń i wspierania rodziców. Trafność tej inicjatywy podkreślana jest w wypowiedziach rodziców i nauczycieli.

Gimnazjum w szerokim zakresie korzysta z zasobów środowiska w procesie nauczania i wychowania. Systematycznie prowadzone są lekcje środowiskowe, w tym, w leśniczówce w Kamionaczu, w Muzeum Miasta i Rzeki Warty, dzieci uczestniczą w koncertach organizowanych przez Szkołę Muzyczną w Sieradzu. Rodzice wskazali na te działania podjęte z inicjatywy szkoły, które zwróciły uwagę na ich dziecko i pozwoliły je docenić, tj. biegi przełajowe, plenery malarskie, festyny środowiskowe, akademie, konkursy plastyczne i muzyczne. Szkoła systematycznie zaprasza inne szkoły specjalne oraz masowe do uczestnictwa i współorganizowania przedsięwzięć, w tym projektów dofinansowywanych ze środków unijnych np. „Wszyscy mają prawo do szczęścia”,

„Lepszy start w przyszłość”. Dzieci chętnie uczestniczą w tego typu działaniach, integrują się, podnoszą poziom własnej samooceny, budują wiarę we własne siły, uczą się wystąpień oraz zachowań w miejscach publicznych.

Środowisko postrzega szkołę, jako promującą potrzebę uczenia się dziecka z dysfunkcjami w celu przygotowania go do jak najpełniejszego funkcjonowania w rodzinie i środowisku. Inicjatywa integrująca środowisko wokół celów służących osobom niepełnosprawnym ukonstytuowana i działająca przy Zespole Szkół Specjalnych w Warcie w formie Stowarzyszenia na Rzecz Osób Niepełnosprawnych i Poszkodowanych w Wypadkach „Razem możemy wiele” od kilku lat wspiera szkołę i upowszechnia w środowisku ideę ważności problemów dotyczących osób niepełnosprawnych w wieku szkolnym i pozaszkolnym.

Szkoła jest wyremontowana, kolorowa, dostosowana do bezpiecznego poruszania się dzieci z dysfunkcjami. Teren przyszkolny jest ogrodzony, z parkingiem dla bezpiecznego przewozu dzieci.

W ramach infrastruktury służącej rehabilitacji osób niepełnosprawnych szkoła dysponuje i wykorzystuje pracownię wyposażoną w nowoczesne środki dydaktyczne; pracownię informatyczną ze stałym dostępem do Internetu; *Salę Doświadczania Świata* - zapewniającą stymulację i odprężenie za pomocą zapachu, dotyku, dźwięku, koloru i światła; pracownię logopedyczną (z wysokiej jakości sprzętem do terapii logopedycznej) oraz gabinet do terapii metodą *Biofeedbacku* wraz ze sprzętem wspomagającym terapię zaburzeń psychosomatycznych; gabinet leczenia zaburzeń integracji czynności zmysłowych metodą *Integracji Sensorycznej* wyposażony w specjalistyczny sprzęt do prowadzenia diagnozy i terapii; pracownię z bogatym wyposażeniem w sprzęt AGD; bibliotekę multimedialną; salę zabaw z suchym basenem, siłownię, salę rehabilitacyjną. Zajęcia sportowe organizowane są z wykorzystaniem sali gimnastycznej Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Warcie i stadionu miejscowego klubu sportowego sąsiadującego z terenem Zespołu Szkół Specjalnych w Warcie. Dlatego, mimo tych pewnych ograniczeń lokalowych do zajęć wychowania fizycznego, szkoła stwarza odpowiednie warunki do realizacji przyjętych programów nauczania.

Wyniki ewaluacji:

Obszar: Efekty

Wymaganie: *Analizuje się wyniki sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe*

Komentarz:

Analizuje się wyniki egzaminów gimnazjalnych dla uczniów z lekkim upośledzeniem umysłowym. Analiza jest prowadzona pod kątem możliwości dziecka przystępującego do egzaminu zewnętrznego. Uwzględnia wyniki ucznia, klasy oraz szkoły w odniesieniu do kolejnych roczników. Realizowane wnioski przyczyniają się do doskonalenia metod i form pracy z dzieckiem, dostosowania indywidualnych programów nauczania, wyrównywania braków. Podejmowane działania wpływają na podnoszenie efektów nauczania - od trzech lat gimnazjum osiąga wyniki kształcenia wyższe od wyników innych szkół specjalnych w województwie łódzkim, świętokrzyskim.

Poniżej znajdują się szczegółowe wyniki badań, wskazujące na bardzo wysoki poziom spełnienia tego wymagania przez szkołę.

W szkole przeprowadzana jest analiza wyników egzaminów zewnętrznych.

Nauczyciele, dyrektor szkoły w wywiadzie poinformowali, że celem prowadzonych analiz jest poprawa jakości pracy, polegająca na dokonywaniu zmian w procesie lekcyjnym tak, by uzyskać wyższe wyniki kształcenia. Analiza polega na porównaniu: indywidualnych wyników egzaminu z wynikami próbnego egzaminu oraz ocenami klasyfikacji śródrocznej i końcoworocznej. Nauczyciele prowadzą analizy indywidualnie w ramach nauczanego przedmiotu, a także w zespołach przedmiotowych. Z badań ankietowych wynika, że wszyscy nauczyciele (18/18) znają wnioski wynikające z analizy ubiegłorocznych wyników egzaminu zewnętrznego. Dyrektor szkoły oraz analiza dokumentów wskazują, że w szkole stosuje się jakościowe i ilościowe metody analizy wyników egzaminów zewnętrznych. Analizie podlega:

- liczba zdobytych punktów z poszczególnych części egzaminów uzyskanych przez każdego ucznia;
- średni wynik uzyskany w gimnazjum;
- wyniki w skali stanikowej;
- łatwość testu i moc różnicująca;
- porównanie wyniku egzaminu szkoły w odniesieniu do wyników uzyskanych w powiecie, województwie, OKE, w kraju.

Analiza jakościowa obejmuje wyniki uczniów pod kątem opanowania umiejętności i wiadomości w zakresie wymagań egzaminacyjnych, wskazujące słabe i mocne strony pracy uczniów.

Wnioski z analizy wyników egzaminów zewnętrznych są wdrażane.

Do rozpatrzenia spełnienia przez gimnazjum tego kryterium posłużyły informacje uzyskane podczas wywiadu z dyrektorem oraz ankieta dla nauczycieli. Nauczyciele (15/16), którzy pracują z uczniami przystępującymi do egzaminu gimnazjalnego oraz dyrektor, podali następujące przykłady wykorzystania wniosków pochodzących z analizy wyników egzaminów zewnętrznych:

- zmodyfikowano plany pracy z uczniem, takie jak: indywidualne programy nauczania, rozkłady materiałów, programy terapeutyczne;
- dostosowano formy i metody pracy do indywidualnych możliwości uczniów;
- doskonalono umiejętność operowania wiedzą pochodzącą z różnych źródeł i integrującą różne przedmioty, wdrażanie do samodzielnej pracy, doskonalenie czytania ze zrozumieniem, utrwalanie wiedzy, nauczanie rozwiązywania problemów;
- zindywidualizowano pracę z uczniem, wyrównywano braki wiadomości, umiejętności, ćwiczone zaburzone funkcje na zajęciach korekcyjno-kompensacyjnych.

Zdaniem nauczycieli w ramach pracy zespołów rozwijano uzdolnienia uczniów, współpracę z innymi nauczycielami, dzielono się doświadczeniami w stosowaniu metod nauczania. Ponadto dyrektor uważa, że nauczyciele wdrożyli wnioski takie jak:

- przyzwyczajanie uczniów do rozwiązywania testów i zadań z treścią, jako formy sprawdzania ich wiadomości po

to, by uniknąć niepotrzebnego stresu i nauczyć ich odpowiednio szybkiego tempa pracy w ograniczonym wymiarze czasu;

- częstsze stosowanie na zajęciach rozwiązywania testów z poszczególnych przedmiotów wzorowanych na testach gimnazjalnych;
- podejmowanie działań w kierunku obniżenia absencji uczniów, pogłębianie współpracy, aktywizowanie rodziców do pracy na rzecz szkoły, wspieranie efektywności oddziaływań wychowawczych poprzez pedagogizację rodziców;
- kontynuowanie prowadzenia rewalidacyjnych grup wsparcia dla uczniów i ich rodziców, korelowanie treści nauczania w klasach łączonych.

Wdrażane wnioski przyczyniają się do wzrostu efektów kształcenia.

Nauczyciele oraz dyrektor, w udzielonych wywiadach, a także dokumentacja szkoły, wskazują następujące działania wynikające z analizy wyników egzaminu zewnętrznego, które przyczyniły się do wzrostu efektów kształcenia:

- modyfikacje programów nauczania w szczególności dla uczniów upośledzonych w stopniu lekkim, właściwy dobór form i metod;
- organizacja zajęć wyrównujących braki wiedzy dostosowana do możliwości psychofizycznych ucznia;
- stosowanie aktywizujących metod nauczania dostosowanych do indywidualnych potrzeb konkretnego dziecka (burza mózgow, projekty, ćwiczenia praktyczne, praca na konkretach, łączenie teorii z praktyką, stopniowanie wymagań);
- indywidualizacja pracy z dzieckiem, procesu nauczania, wymagań, usystematyzowanie i utrwalenie zdobytej wiedzy ucznia, stopniowanie trudności, monitorowanie osiągnięć uczniów przez nauczycieli poszczególnych przedmiotów, przez wychowawcę klasy, prowadzenie wewnątrzszkolnych testów kompetencji.

Z dokumentacji oraz wywiadu z nauczycielami wynika, że organizowane są dodatkowe zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, pozalekcyjne, adekwatne do potrzeb rozwojowych dzieci, w rozkładach materiałów nauczycieli zwiększa się liczba godzin zajęć kształcących umiejętność np. czytania ze zrozumieniem, stosowania zintegrowanej wiedzy, doskonalenia umiejętności operowania wiedzą pochodzącą z różnych źródeł. Nauczyciele informują, że dzielą się wiedzą i doświadczeniem z innymi nauczycielami uczącymi dane dziecko. Zdaniem dyrektora na wzrost efektów kształcenia wpływają nauczyciele: kierując do uczniów krótkie, precyzyjne komunikaty słowne; systematycznie sprawdzając prace domowe; stosując pozytywne wzmocnienie, nagradzając wysiłek, nie zawsze wystawiając ocenę w formie stopnia, ale słowną np. pochwałę, nie zniechęcają; zapewniając na zajęciach atmosferę bezpieczeństwa, unikając rywalizacji w grupie, by dziecko czuło się bezpiecznie, mogło swobodnie podejmować dyskusję na wybrany temat, by nie czuło się pokrzywdzone; na zajęciach świetlicowych pomagając w odrabianiu pracy domowej.

Z analizy dokumentów wynika, że nauczyciele po zapoznaniu się i przeanalizowaniu wniosków wdrażają je w następujący sposób: planując pracę dydaktyczną we współpracy z rodzicami; współpracując z nauczycielami w ramach zespołów poprzez dzielenie się doświadczeniami na temat metod nauczania oraz stosowaniem różnorodnych pomocy dydaktycznych; współpracując z nauczycielami kształcącymi te same umiejętności; organizując zajęcia pozalekcyjne adekwatne do potrzeb rozwojowych dzieci. W wyniku prowadzonych działań uczniowie wyrównują braki, usprawniają swoje umiejętności, ich wyniki są wyższe na egzaminach zewnętrznych niż na wewnętrznych.

W wywiadzie grupowym partnerzy szkoły oraz samorząd terytorialny poinformowali, że od trzech lat absolwenci tego gimnazjum osiągają wysokie wyniki w skali województwa. Wiedzieli, że wyniki z egzaminów zewnętrznych w gimnazjum w trzech ostatnich latach były wyższe od średnich ogólnopolskich, a w porównaniu z wynikami w woj. łódzkim i świętokrzyskim najwyższe. Informacje te przekazywane są do organu prowadzącego placówkę. Wskazywali, że efektem kształcenia jest przygotowanie uczniów do podjęcia dalszego kształcenia w szkołach zawodowych i odnalezienie się na rynku pracy.

Analiza wyników egzaminu gimnazjalnego w klasach dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim, na przestrzeni ostatnich trzech lat, wskazuje, że są one wyższe niż wyniki w Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej oraz w województwie łódzkim, w szkołach tego typu. Na wyniki kształcenia wpływa potencjał danego ucznia i jego ograniczenia, ale również czas, w którym dziecko trafia do placówki. Uczeń uczęszczający do szkoły przez kilka lat osiąga lepsze wyniki na egzaminach zewnętrznych, bo jego rozwój jest stymulowany przez profesjonalistów - nauczycieli i innych specjalistów. Wyniki dzieci, które w szkole uczą się np. jeden rok są niższe niż średni wynik klasy.

Poziom spełniania wymagania: A

Uczniowie gimnazjum nabywają wiadomości i umiejętności zgodnie z podstawą programową. Biorąc pod uwagę, że do gimnazjum uczęszczają dzieci z upośledzeniem umysłowym lekkim, umiarkowanym i znacznym, to czego uczyć się jest dopasowywane do ich indywidualnych możliwości. Wypowiedzi wielu podmiotów wskazują, że w szkole kładzie się szczególny nacisk na wyposażenie dziecka w umiejętności przydatne i istotne oraz potrzebne w codziennych czynnościach życiowych oraz do jego funkcjonowania w rodzinie i w społeczeństwie. Proces ten zauważalny jest poprzez: przyspieszenie dziecka w rozwoju, wzrost jego aktywności i poczucia wiary w siebie, rozbudzenie i rozwój jego zainteresowań, uaktywnienie jego postaw społecznych oraz podejmowanie przez absolwentów dalszego etapu nauki. Prowadzona w gimnazjum analiza osiągnięć szkolnych uwzględnia możliwości rozwojowe uczniów, a formułowane i wdrażane wnioski przyczyniają się do wzrostu efektów kształcenia.

Poniżej znajdują się szczegółowe wyniki badań, wskazujące na wysoki poziom spełnienia tego wymagania przez szkołę.

Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności zgodnie z podstawą programową.

Zarówno ankietowani nauczyciele, jak i również wypowiedzający się w wywiadzie przedstawiciele organu prowadzącego i partnerzy szkoły oraz zapisy w dokumentacji gimnazjum wskazują, że uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności zgodnie z podstawą programową. Wśród 18 nauczycieli, którzy udzielili odpowiedzi na pytanie zdecydowana większość, bo 13/18 oceniła, że w ubiegłym roku szkolnym uczniowie z upośledzeniem umysłowym lekkim osiągnęli w stopniu dużym wiadomości i umiejętności zgodnie z podstawą programową dostosowane do ich możliwości, natomiast 5/18 nauczycieli uczących uczniów z upośledzeniem umysłowym umiarkowanym i znacznym wskazało, że udało się to dzieciom w stopniu niewielkim - odpowiednio do ich możliwości. Uczestniczący w wywiadzie przedstawiciele organu prowadzącego i partnerzy szkoły potwierdzają nabywanie wiadomości i umiejętności zgodnie z podstawą programową poprzez wskazanie na efekty kształcenia szkoły wyrażające się: zauważalnym przyspieszeniem dziecka w rozwoju; wzrostem aktywności ucznia, poczucia wiary w siebie, motywacji do nauki; rozbudzeniem i rozwojem własnych zainteresowań; uaktywnieniem postaw społecznych.

Zdaniem uczestników wywiadu nabywane przez uczniów w gimnazjum umiejętności są przydatne oraz szczególnie istotne i potrzebne w codziennych, życiowych czynnościach dziecka, do funkcjonowania w rodzinie oraz w środowisku (do samodzielnego radzenia sobie z naprawdę podstawowymi funkcjami życiowymi, korzystania z usług urzędów - z ofert, które są adresowane do społeczności lokalnej). Nie wskazano nabywanych przez uczniów umiejętności mało ważnych lub nieprzydatnych, podkreślono natomiast, że praca z dzieckiem odbywa się w bardzo szerokiej płaszczyźnie ogólnorozwojowej wychowanka, słabiej rozwinięte funkcje życiowe muszą być przejmowane przez te, które u dziecka funkcjonują poprawnie bądź są silniejsze. W dokumentacji szkolnej znajdują się zapisy, które potwierdzają nabywanie przez uczniów wiadomości i umiejętności zgodnie z podstawą programową. Są to:

- dokonywany sposób wyboru programów nauczania oraz określania wymagań pod kątem zgodności z podstawą programową;
- szkolny system oceniania ucznia dostosowany do wymagań i podstawy programowej;
- wyniki nadzoru pedagogicznego dyrektora potwierdzające systematyczną realizację przez nauczycieli podstawy programowej;
- zapisy dokonywanej analizy bieżących postępów ucznia i diagnoz okresowych;
- klasyfikacji i promocji z uwzględnieniem zagadnień kontekstowych dotyczących ucznia (w odniesieniu do minionego roku szkolnego: dobre wyniki nauczania uczniów z upośledzeniem lekkim - w cyklu kształcenia średnia ocen 3,6; sporadyczne (troje dzieci) - przypadki niepromowania uczniów przeanalizowane w szerokim kontekście przyczynowym);
- liczne sukcesy uczniów w konkursach tematycznych i sportowych; szeroko i wnikliwie opisane w ocenach opisowych i kartach obserwacji postępy uczniów z upośledzeniem umiarkowanym i znacznym. Dokumentacja zawiera również zapisy dokonywanej analizy aktywności uczniów, rozwoju ich funkcji życiowych, rodzinnych, społecznych oraz losów absolwentów kontynuujących naukę.

W szkole analizuje się osiągnięcia uczniów.

Ankietowani nauczyciele, dyrektor w wywiadzie oraz zapisy w dokumentacji szkolnej potwierdzają,

że w gimnazjum analizuje się osiągnięcia uczniów. Dyrektor i wszyscy nauczyciele wymieniają różnorodne przypadki analizy osiągnięć uczniów. Najwięcej wskazań (16/18) nauczycieli i dyrektora dotyczyło dokonywania analizy bieżących postępów ucznia. Również analiza wyników egzaminów zewnętrznych uczniów z upośledzeniem lekkim, jak i prowadzona analiza ocen śródrocznych i okresowych oraz analiza dokonywana na bazie obserwacji i rozmów z uczniami jest wymieniona przez dyrektora i ponad połowę (14/18) ankietowanych nauczycieli. Często wskazywaną przez nauczycieli (również 14/18) oraz dyrektora formą są sprawozdania nauczycieli przedstawiane na radzie pedagogicznej. Według dyrektora oraz nauczycieli (8/18) uczących dzieci z upośledzeniem umiarkowanym oraz znacznym analiza postępów dziecka prowadzona jest w oparciu o dokonywane wpisy w kartach obserwacji oraz w ocenach opisowych ucznia. Zdaniem dyrektora i (10/18) nauczycieli analiza osiągnięć uczniów prowadzona jest na bazie podejmowanych przez nich działań oraz ich wytworów manualnych (np. plastycznych, kulinarnych). Dla części nauczycieli (7/18) i dyrektora analiza osiągnięć jest brana po uwagę przy konstruowaniu - w zespołach nauczycielskich - testów kompetencji i sprawdzianów oraz kart pracy ucznia, jak i prowadzonych diagnozach porównawczych na początku i końcu roku.

Dyrektor wskazał na dokonywaną analizę osiągnięć uczniów w związku ze sprawozdaniem z nadzoru pedagogicznego, które dwa razy w roku przedstawia na radzie pedagogicznej. Czterech nauczycieli poinformowało o dokonywanej analizie działań wychowawczych wzmacniających działania edukacyjne. Nauczyciele wskazali, że podejmowana analiza osiągnięć uczniów jest podstawą tworzenia indywidualnych programów nauczania, opracowywania wniosków do dalszej pracy dla zespołów przedmiotowych i szkoły oraz wzmacniania pozytywnego uczniów. W dokumentacji szkolnej znajdują się zapisy odnośnie wszystkich prowadzonych przez nauczycieli i wskazanych przez dyrektora analiz osiągnięć uczniów.

Analiza osiągnięć szkolnych uwzględnia możliwości rozwojowe uczniów.

Zarówno dyrektor, jak i nauczyciele biorący udział w wywiadach wskazują, że w analizie osiągnięć szkolnych uczniów uwzględniane są ich możliwości rozwojowe. Dla dyrektora i nauczycieli źródłem informacji o możliwościach rozwojowych uczniów są: wskazania orzeczeń poradni psychologiczno-pedagogicznej, wyniki indywidualizacji pracy z uczniem, diagnoza dziecka prowadzona przez nauczycieli, praca zespołu specjalistów (psychologa, pedagoga, logopedy). Zdaniem dyrektora również rodzice są źródłem informacji dla szkoły o możliwościach i problemach ich dziecka (m.in. o schorzeniach mających wpływ na naukę). Dyrektor i nauczyciele wymieniają opracowane dla uczniów indywidualne programy nauczania oraz plany pracy z dzieckiem, jako elementy wskazujące na prowadzoną analizę osiągnięć uczniów z uwzględnieniem ich indywidualnych możliwości. Dyrektor wskazuje także na stosowane zróżnicowanie w analizie osiągnięć w odniesieniu do uczniów z upośledzeniem umysłowym lekkim (poprzez m.in. analizę sprawdzianów) i analizę osiągnięć w odniesieniu do uczniów z upośledzeniem umiarkowanym i znacznym (poprzez karty obserwacji). Zdaniem nauczycieli realizacja indywidualnej pracy z dzieckiem poprzez: stosowane metody, formy, treści, tempo pracy, pomoce dydaktyczne oraz opracowywane karty pracy ucznia, dobór ćwiczeń w procesie edukacyjnym wyraża uwzględnianie w analizie osiągnięć uczniów ich możliwości rozwojowych. Nauczyciele podają również przykład, że ukierunkowanie uczniów na osiąganie sukcesu (np. w konkursach, apelach) świadczy o uwzględnianiu możliwości rozwojowych uczniów w analizie ich osiągnięć.

W szkole formułuje się wnioski z analizy osiągnięć uczniów.

Zarówno uczniowie poprzez odniesienie się do odbytych zajęć, jak i nauczyciele poprzez przykłady formułowanych wniosków wskazują na stosowanie przez nauczycieli indywidualizacji w nauczaniu oraz dostosowywanie działań edukacyjno-wychowawczych i edukacyjno-terapeutycznych do możliwości psychofizycznych dziecka. Wszyscy uczniowie (9/9) poinformowali, że ćwiczenia na zajęciach, w których uczestniczyli w dniu wywiadu były łatwe, nauczyciele im pomagali i chwalili. To co mówili do nich nauczyciele, było dla nich zrozumiałe. Mogli liczyć na nauczycieli, dlatego zajęcia były łatwe. Nauczyciele dobrze tłumaczyli. Uczniowie wskazali także, że wykonywali różne ćwiczenia, nawet z komputerem i były takie, co lubią, np. robili sałatki. Mówili – „nie dzisiaj, ale są też zajęcia trudne, trzeba więcej zapamiętywać”.

Nauczyciele wskazali, że z analizy osiągnięć uczniów wyciągnęli również wnioski dotyczące stosowania systemu nagród i wzmocnień pozytywnych oraz wykorzystywania szerokiej gamy dostępnych pomocy dydaktycznych i rozwijania zainteresowań uczniów.

W szkole wdraża się wnioski z analizy osiągnięć uczniów.

Dyrektor i nauczyciele w wywiadzie podali, że do wniosków, które po analizie osiągnięć uczniów zostały wykorzystane należą wnioski dotyczące stosowania właściwego doboru ćwiczeń, indywidualizowania pracy z uczniem, różnicowania ćwiczeń w zależności od możliwości dziecka, prowadzenie zajęć korekcyjno-kompensacyjnych wyrównujących braki w zakresie zaburzonych funkcji oraz motywowanie uczniów do pracy. Nauczyciele wskazali, że upowszechnione zostało przygotowywanie i stosowanie na wszystkich przedmiotach kart pracy dla ucznia. Natomiast dostosowanie działań edukacyjno-wychowawczych

i edukacyjno-terapeutycznych do możliwości ucznia, realizowane jest poprzez rozszerzenie współdziałania nauczycieli ze specjalistami. Zdaniem nauczycieli osiągnięcia uczniów w dużej mierze zależą od pozytywnych wzmocnień dzieci, chwalenia ich i zachęcania, i jest to wniosek przyjęty do ciągłej realizacji, który uwzględnia już przy konstruowaniu kart pracy dostosowując je do możliwości dziecka, prowadząc rozmowy z rodzicami oraz motywując ucznia do pracy na zajęciach. W opinii nauczycieli wnioskiem, który jest wdrażany i jego realizacja też zależy od indywidualnych możliwości dziecka, to zwiększanie i urozmaicanie ćwiczeń czytania ze zrozumieniem, wykonywania obliczeń, szukania przez ucznia w różnych źródłach informacji na dany temat. Dyrektor wskazuje na realizację przez nauczycieli zadań zwiększających motywację uczniów do samodzielnej pracy oraz doskonalących umiejętności operowania przez nich informacjami pochodzącymi z różnych źródeł; wymienia również dokonaną modyfikację przedmiotowego systemu oceniania, polegającą na uwzględnieniu w większym stopniu możliwości rozwojowych uczniów.

Wdrażane wnioski z analizy osiągnięć uczniów przyczyniają się do wzrostu efektów kształcenia.

Dyrektor oraz nauczyciele w wywiadzie, jak i wyniki analizy dokumentacji wskazują, że wystąpił wzrost wyników zewnętrznych egzaminów gimnazjalnych uczniów z upośledzeniem umysłowym lekkim. Wyniki odnoszą się do zmiennej, niewielkiej liczby uczniów przystępujących do egzaminów, co jest specyfiką szkoły. Dyrektor i nauczyciele podają w wywiadzie, że właściwy dobór ćwiczeń i indywidualna praca z dzieckiem daje efekty w postaci zwiększania się samodzielności uczniów oraz ich aktywności. Karty pracy dostosowane do ucznia pozwalają bazować na funkcji najmniej zaburzonej, dziecko ją wzmacnia i lepiej wykorzystuje. Współpraca ze specjalistami oraz zajęcia korekcyjno-kompensacyjne poprawiają pamięć dziecka i jego wymowę, sprawność czytania oraz radzenie sobie z emocjami. Wzbogacanie stosowanych form motywacji ucznia poprzez różnorodne zachęty, chwalenie, cierpliwość, okazywanie radości z sukcesów dziecka, wpływa na to, że uczniowie podejmują zadania, zwiększa się ich wiara w swoje możliwości. Uczniowie są laureatami olimpiad, zawodów sportowych, konkursów plastycznych, manualnych, muzycznych – bo nauczyciele rozwijają uzdolnienia dzieci. Wykorzystywanie pomocy multimedialnych ośmiela i rozbudza ciekawość dzieci. Dyrektor informuje, że indywidualna praca w cyklu kształcenia wpływa na pozytywną klasyfikację i promocję uczniów.

Nauczyciele dostrzegają możliwości uzyskania lepszych wyników przez uczniów.

Zarówno uczniowie i rodzice w wywiadzie, jak i rodzice oraz nauczyciele w ankietach przekazali informację, że nauczyciele dostrzegają możliwości uzyskania lepszych wyników przez uczniów. Wszyscy spośród 9 uczniów i 7 rodziców biorących udział w wywiadzie potwierdzili, że nauczyciele okazują wiarę w uczniów. Dzieci wypowiadały się, że: nauczyciele pracują z nimi i wierzą, że mogą ich nauczyć, chwalą ich, umożliwiają poprawę ocen, rozmawiają z nimi, lubią ich, cieszą się ich sukcesami, jeden z uczniów powiedział - „przygotowują nas do konkursów, to chyba wierzą w nas”. Przekazane informacje od rodziców dotyczyły tego, że: dzieci nie skarżą się, wprost przeciwnie są zadowolone i chętnie chodzą do szkoły; nauczyciele nie krzyczą, mają czas, aby im tłumaczyć, nie zostawiają ich samych sobie; są bardzo czujni i oprócz tego, że pracują według indywidualnych programów nauczania, to jeszcze biorą pod uwagę, jak dziecko się czuje, jak reaguje na polecenia; ta codzienna, systematyczna praca wskazuje na to, że nauczyciele wierzą w dzieci – powiedzieli rodzice.

Pytanie skierowane w ankiecie do 19 rodziców dało informację zwrotną od nich wszystkich, że nauczyciele w tej szkole wierzą w możliwości uczniów. Większość 12/19 respondentów wypowiedziała się na ten temat ze wskazaniem odpowiedzi - zdecydowanie tak, a 7/19 ze wskazaniem - raczej tak.

Wśród 18 ankietowanych nauczycieli zdecydowana większość, bo 16/18 oceniła, że ich uczniowie mają chęć do nauki, również ta sama liczba nauczycieli wskazuje, że ich uczniowie uzyskują lepsze wyniki. Warto zwrócić uwagę, że w obu pytaniach nie podane zostały przez respondentów skrajne wartości skali, a odpowiadali nauczyciele uczący dzieci z upośledzeniem umysłowym lekkim oraz umiarkowanym i znacznym. Chęci do nauki i uzyskiwanie lepszych wyników przez dziecko zależy od jego indywidualnych możliwości. Część nauczycieli (2/18) wskazała, że ich uczniowie, w podanej skali, nie mają wysokiego stopnia chęci do nauki i nie sytuują się w wysokiej skali odnośnie lepszych wyników.

Poziom spełniania wymagania: B

Uczniowie są zaangażowani w zajęcia organizowane przez szkołę, podejmują inicjatywy które są realizowane w szkole. Chętnie biorą udział w uroczystościach szkolnych, wycieczkach, wyjazdach na zawody sportowe, olimpiady tematyczne. Na zajęciach wykonują zadania, aktywnie pracują w grupie, zgłaszają się do odpowiedzi, zadają pytania, proponują wykorzystanie komputera, projektor, programów edukacyjnych, prezentacji. Przynoszą na zajęcia książki, płyty, samodzielnie wykonane pomoce. Dbają o wygląd klasy, wykonują gazetki szkolne i klasowe. Uczniowie decydują o tym, w jakich konkursach, olimpiadach szkolnych, pozaszkolnych wezmą udział. Zainicjowali działalność kółka turystyczno-krajoznawczego. Są pomysłodawcami wycieczek, uroczystości szkolnych, wyjazdów na basen, do kina. Organizują imprezy kulturalne, planują występy artystyczne w innych placówkach. Na ich wniosek utworzono kącik absolwenta, zorganizowano plac zabaw. Z ich inicjatywy nauczyciele prowadzą ćwiczenia praktyczne w ogrodzie, w sklepie, urzędzie.

Poniżej znajdują się szczegółowe wyniki badań, wskazujące na bardzo wysoki poziom spełnienia tego wymagania przez szkołę.

Uczniowie są zaangażowani w zajęcia organizowane przez szkołę.

Większość nauczycieli (16/18) i wszyscy rodzice (19/19) uważają, że dzieci chętnie angażują się w zajęcia szkolne. Udzielając wywiadu nauczyciele wskazali, że aktywizują uczniów stosując wzmocnienia pozytywne, pochwały, nagradzanie, bazują na ich zainteresowaniach, umożliwiają im udział w wycieczkach, wyjazdach na zawody sportowe, olimpiady tematyczne. Na aktywność ma też wpływ ich przyjazna dzieciom postawa, otwartości, życzliwości i przyjaźni. Wszyscy (18/18) badani ankietowo nauczyciele wskazali przykłady aktywności uczniów na zajęciach. Ich zdaniem uczniowie:

- chętnie wykonują polecenia, zadania, są aktywni na lekcji, pracując w grupie (16/18);
- zgłaszają się do odpowiedzi, wykazują zainteresowanie omawianymi zagadnieniami (12/18);
- zadają pytania w przypadku trudności lub z chęci uzyskania dodatkowych informacji (11/18);
- proponują wykorzystanie pomocy dydaktycznych na zajęciach (komputer, projektor, programy edukacyjne, prezentacje multimedialną), pomagają przy realizacji zajęć, przynoszą na zajęcia pomoce dydaktyczne np. książki, płyty, a także samodzielnie wykonane pomoce (10/18);
- chętnie i aktywnie uczestniczą w uroczystościach szkolnych, wycieczkach szkolnych (10/18);
- dbają o wygląd klasy, wykonują gazetkę szkolną, klasową z pomocą nauczyciela (9/18);
- zgłaszają swój udział w konkursach i olimpiadach przedmiotowych (8/18);
- współdziałają w trakcie wykonywania ćwiczeń (5/18);
- zostają dodatkowo po zajęciach wyszukując informacje na zajęcia, wykorzystując Internet (4/18);
- nawiązują pozytywne kontakty, pomagają słabszym, biorą udział w innych zajęciach organizowanych przez szkołę (4/18).

Uczniowie podejmują inicjatywy dotyczące ich własnego rozwoju i rozwoju szkoły.

Rodzice, partnerzy i samorząd, nauczyciele, dyrektor udzielając wywiadów wskazali przykłady inicjatyw uczniów wpływających na ich własny rozwój i rozwój szkoły. Wszyscy respondenci w wywiadach wskazali, że uczniowie:

- decydują o tym, w jakich konkursach, olimpiadach szkolnych, pozaszkolnych wezmą udział;
- mają wpływ na organizację zajęć dodatkowych, rozwijających ich zainteresowania, zainicjowali działalność kółka turystyczno-krajoznawczego;
- są pomysłodawcami organizacji dla społeczności szkolnej wycieczek, uroczystości szkolnych, wyjazdów na basen, do kina, utworzenia kącika absolwenta;
- organizują imprezy kulturalne w szkole, planują występy artystyczne w innych placówkach środowiska lokalnego (domu dziecka, szpitalu).

Rodzice i nauczyciele wskazali, że uczniowie mają wpływ na to co dzieje się na lekcjach, wnoszą o stosowanie audiowizualnych, multimedialnych pomocy dydaktycznych odpowiadających ich zainteresowaniom. Dyrektor poinformował, że dzieci mają wpływ na to co chcą robić w tej szkole:

- wskazują gdzie chciałyby pojechać i co zwiedzić w ramach wycieczek ekologicznych, krajoznawczych, przedmiotowych;
- deklarują chęć wystąpienia i prezentacji publicznej repertuaru na imprezach okolicznościowych, organizowania kiermaszy, na których prezentowane są ich prace;

- zgłaszają scenariusze imprez;
- projektują dyplomy w konkursach szkolnych, dekoracje na imprezy organizowane przez szkołę np. biegi przełajowe, a także wystawiane podczas imprez gadzety; decydują jakie informacje zamieścić w książce pamiątkowej.

Partnerzy i samorząd podali, że z inicjatywy uczniów opracowano tematykę zajęć pozalekcyjnych, których realizacja została dofinansowana przez Unię Europejską. Ponadto nauczyciele udzielając wywiadu wskazali następujące działania szkoły pomagające uczniom zaplanować własny rozwój:

- prowadzenie zajęć z zakresu preorientacji zawodowej, zapoznanie z wymaganiami oraz ofertą, jaką przedstawia rynek pracy;
- zapoznanie uczniów z zawodami, które w przyszłości mogliby wykonywać;
- przygotowanie uczniów do samodzielnego funkcjonowania w życiu poprzez kształcenie umiejętności załatwiania potrzebnych spraw w urzędach, korzystania z poczty, zakupu potrzebnych produktów;
- przygotowanie uczniów do funkcjonowania w roli obywatela, wypełniania obowiązków społecznych takich jak udział w wyborach, płacenie podatków, korzystania z ubezpieczenia.

Szkoła realizuje działania zainicjowane przez uczniów.

Dyrektor szkoły, nauczyciele, ogląd szkoły i kroniki szkolnej, wskazują, że uczniowie są aktywni. Z inicjatywy uczniów realizowane są wycieczki, imprezy, konkursy, przedsięwzięcia organizacyjne, działa koło turystyczno-krajoznawcze. Nauczyciele w wywiadzie podali, że uczniowie zgłaszali potrzebę wykorzystania wiedzy teoretycznej w praktyce. Z ich inicjatywy na poszczególnych zajęciach prowadzono ćwiczeniach praktyczne w ogrodzie, w sklepie, urzędzie. Z obserwacji placówki wynika, że na tablicy informacyjnej zamieszczona są wytwory plastyczne uczniów, przepisy kulinarne sprawdzone na zajęciach szkolnych, materiały dotyczące działań zainicjowanych przez samorząd szkolny takich jak impreza szkolna, akcja charytatywna, uroczystość, konkursy wewnętrzne. W szkole z inicjatywy uczniów powstał kącik absolwenta, gdzie widnieją zdjęcia kilku roczników uczniów, którzy ukończyli naukę w Zespole Szkół Specjalnych w Warcie. W szkole znajdują się dyplomy, trofea sportowe, puchary, z kilku lat potwierdzające aktywność uczniów w różnych dziedzinach. Dyrektor, partnerzy i samorząd podali, iż z inicjatywy uczniów powstał i rozbudowuje się szkolny plac zabaw.

Poziom spełniania wymagania: A

Wymaganie: *Respektowane są normy społeczne*

Komentarz:

Uczniowie czują się w szkole bezpiecznie. Znają i przestrzegają obowiązujące w niej normy społeczne, prezentując licznie pozytywne zachowania. Stała opieka i obserwacja dzieci podczas pobytu w szkole i w czasie zajęć organizowanych poza szkołą, kontrola wejścia i wyjścia ze szkoły, organizacja zajęć sprzyjająca bezpieczeństwu fizycznemu i komfortowi psychicznemu dzieci, architektoniczne uwarunkowania budynku i terenu wokół szkoły wpływają na bezpieczeństwo uczniów. W szkole prowadzone są planowe diagnozy zachowań uczniów, pozytywne zachowania są przez nauczycieli zauważane i doceniane. Pojawiające się problemy analizowane są wspólnie z rodzicami, dla zapewnienia skuteczności oddziaływań ustalone są spójne sposoby postępowania z dzieckiem.

Poniżej znajdują się szczegółowe wyniki badań, wskazujące na bardzo wysoki poziom spełnienia tego wymagania przez szkołę.

Uczniowie czują się bezpiecznie.

Zdaniem badanych w wywiadach respondentów dzieci czują się w szkole bezpiecznie. Rodzice i pracownicy niepedagogiczni zgodnie wskazują na następujące elementy wpływające na poczucie bezpieczeństwa u dzieci:

- stała opieka i obserwacja dzieci podczas ich pobytu w szkole i poza nią („klasy są małe i nauczyciele widzą, co dzieci robią na zajęciach”, „na przerwach są dyżury, które pełni dużo osób”, „na obiady są doprowadzane do stołówki i tam pod opieką jedzą”, „dzieci, które dojeżdżają są odprowadzane i doprowadzane do samochodu; „pomagamy w dyżurach nauczycielom”, „pomagamy nauczycielom sprawować opieką nad dziećmi w czasie pobytu na placu zabaw”);
- pomoc i asysta w przeprowadzaniu dzieci: przez drogę, do autobusu („dbam o bezpieczeństwo uczniów, kiedy przeprowadzam je przez drogę, prowadzę do autobusu”, „zawozimy dzieci na imprezy oraz wyjazdy organizowane przez szkołę”, „pomagamy im wejść do autobusu”, „dbamy o bezpieczeństwo i porządek w czasie przejazdu”);

- kontrola wejścia i wyjścia do szkoły („nie pozwalamy dzieciom bez opieki wychodzić na zewnątrz”, „dzieci są pilnowane, aby bez opieki nie wychodziły poza teren szkoły”; „drzwi są zamykane, nikt nie może wyjść bez wiedzy nauczycieli czy pań z obsługi”);

- dogodne uwarunkowania architektoniczne („korytarze proste, drzwi są zamykane, nie ma schodów, szkoła nie leży przy ruchliwej ulicy”, „zabezpieczona instalacja elektryczna”, zgłaszamy również do odpowiednich osób awarie i usterki”, „budynek jest wyremontowany”).

Dodatkowo pracownicy niepedagogiczni wskazują na dbałość o czystość obiektu: („dbam o czystość szatni i klasy”, „w ogrodzie sprzątam liście, aby dzieci nie poślizgnęły się”, „sprawdzamy otoczenie szkoły systematycznie i na bieżąco usuwamy przedmioty, które mogłyby zagrażać bezpieczeństwu dzieci”, „plot przyszkolny jest sprawdzany czy nie ma uszkodzeń”, „teren wokół szkoły jest odpowiednio zagospodarowany”, „włączam się o do prac związanych z dbałością o pomoce dydaktyczne”) oraz na działania zapewniające dzieciom bezpieczeństwo w sieci: („blokujemy treści niedozwolone dla dzieci wykorzystując odpowiednie programy”, „nauczyciele zwracają uwagę, zwłaszcza dzieciom korzystającym z Internetu w bibliotece, aby korzystały z zasobów dla nich odpowiednich”).

Partnerzy szkoły dodają informacje o objęciu szkoły monitoringiem i czujnikami ruchu. Wskazują też na wzajemną współpracę pomiędzy różnymi grupami zaangażowanymi w życie szkoły polegającą na przekazywaniu sobie informacji dotyczących dzieci ich sytuacji i rodzin.

Podczas obserwacji zajęć i uroczystości szkolnych nie wystąpiły sytuacje zagrażające bezpieczeństwu dzieci. Zaobserwowano natomiast:

- liczne zachowania nauczycieli sprzyjające bezpieczeństwu fizycznemu i psychicznemu dzieci (nauczyciel obserwuje dzieci, nauczyciel przypomina o zasadach bezpieczeństwa, czy prawidłowo siedzą na krzesłach, chwalą uczniów za każdą wykonaną czynność, przydzielają zadania indywidualne, które lubią wykonywać, nauczyciele reagują na niepokojące zachowania - np. kołysanie się ucznia na krześle - poprzez zwrócenie uwagi, uczniowie wchodzą i wychodzą pod opieką nauczyciela oraz nauczyciela wspomagającego);

- bezpiecznie zorganizowaną przestrzeń: (uczniowie są w zasięgu wzroku, siadają w kręgu, nauczyciel ma kontakt wzrokowy z każdym z nich, meble, krzesła i sprzęty ustawione w sposób zapewniający bezpieczeństwo uczniom - swobodne poruszanie się; stoły i krzesła dostosowane do potrzeb uczniów, są sprawne; sala dobrze oświetlona, w klasach są plansze z ilustracjami dot. regulaminów pracowni; sprzęt komputerowy zabezpieczony przed treściami niedozwolonymi);

- zachowania uczniów świadczące o dobrym (bezpiecznym) samopoczuciu: pracują każdy w swoim tempie, ze śmiałością zwracają się do nauczycieli z pytaniami i o pomoc, chętnie wypowiadają się i słuchają innych. Poprawianie wypowiedzi uczniów przez nauczyciela nie peszy dzieci.

Uczniowie znają obowiązujące w szkole normy.

Zdaniem badanych w wywiadach respondentów, uczniowie znają obowiązujące w szkole normy. Uczestniczący w wywiadzie uczniowie wymieniali prawa, obowiązki oraz nazywali zachowania, które są niewłaściwe i czego im nie wolno robić (na 8 uczniów, uczniowie na zmianę mówili, a pozostali przytakiwali). Dwóch uczniów kolejno wskazywało prawa: „do nauki”, „wiedzieć o ocenach”, „do wycieczek szkolnych”, „do udziału w imprezach”. Dwóch innych uczniów nazwało obowiązki: „mamy obowiązek przychodzenia do szkoły, odrabiania lekcji”, „zmiany obuwia na terenie szkoły”. Trzech uczniów powiedziało, czego im nie wolno: „nie wolno nam wychodzić poza teren szkoły, palić papierosów, bić się, przeklinać”, „używać telefonów”. Uczniowie wiedzieli, że „prawa i obowiązki zapisane są w statucie szkoły”, „w szkole są regulaminy, one wiszą w klasach, żeby w nich był porządek i bezpieczeństwo”. Wszyscy ankietowani rodzice (19/19) wypowiedzieli się twierdząco, że uczniowie są informowani, jakich zasad należy w szkole przestrzegać.

Partnerzy wskazali zgodnie, że dzieci znają i przestrzegają normy społeczne, potrafią zachować się w różnych sytuacjach życiowych, np. potrafią pomagać sobie nawzajem. Potwierdza to obserwacja placówki podczas jednej z przerw - uczeń na wózku otoczony był wianuszkami innych dzieci, które z nim rozmawiały, przy wózku stał starszy kolega, który pomagał przemieszczać się. Uczniowie potrafią zastosować postawę asertywną w odpowiednich sytuacjach i mówić otwarcie, np. podczas wywiadu grupowego, nie peszyła ich obecność osób spoza szkoły, rozmawiali o szkole i odpowiadali na zadawane pytania. Partnerzy informowali, że widoczne jest budowanie poprawnych relacji między rówieśnikami, co też dało się zaobserwować podczas pobytu w placówce (uczniowie szkoły podstawowej i gimnazjum mieszają się ze sobą, młodsze dzieci są bardziej ruchliwe, nie stwarzają jednak zagrożeń dla innych). Widoczne są poprawne relacje z pracownikami szkoły: dzieci są uśmiechnięte, podchodzą śmiało do nauczycieli rozmawiają z nimi. Uczniowie łatwo nawiązują kontakt z panią woźną, kierują do niej pytania, woźna podejmowała rozmowę z dziećmi. Nie było sytuacji zaczepiania, popychania czy innych zagrażających bezpieczeństwu, co pozwala na stwierdzenie, że znane są uczniom normy obowiązujące w szkole – prawa, obowiązki, wiedzą, jakie zachowania są niewłaściwe.

W szkole prowadzona jest diagnoza zachowań uczniów i zagrożeń.

Dyrektor w wywiadzie wskazał, że diagnozę zachowań uczniów - odnoszącą się do zadania priorytetowego jakim jest dla szkoły bezpieczeństwo - prowadzi się poprzez obserwację, wywiad z rodzicami, wywiad środowiskowy, analizę dokumentacji prowadzonej przez wychowawcę i specjalistów oraz wywiad z dziećmi. Nauczyciele, wychowawcy i pracownicy niepedagogiczni na bieżąco monitorują zachowania uczniów. Wszyscy badani rodzice (19/19) stwierdzili, że szkoła informuje ich na temat zagrożeń występujących w szkole. Dyrektor wskazał, że poprzez ankiety prowadzi się diagnozy dotyczące sytuacji wychowawczej dziecka oraz badania dotyczące poczucia bezpieczeństwa ucznia.

Z analizy dokumentów wynika, że w szkole przeprowadzana jest diagnoza dotycząca zagrożeń i zachowań uczniów, która prowadzona jest poprzez: analizę zachowań uczniów na zajęciach dydaktycznych, w trakcie uroczystości i imprez szkolnych, podczas przerw i wycieczek szkolnych, a także poprzez analizę indywidualnej dokumentacji psychologiczno – pedagogicznej oraz sądowej ucznia. Prowadzone są również rozmowy z rodzicami oraz opiekunami prawnymi uczniów. Wnioski wyciągnięte z analizy powyższej dokumentacji znajdują odzwierciedlenie w przygotowaniu programu wychowawczego szkoły oraz programach wychowawczych poszczególnych klas.

W szkole podejmuje się działania wychowawcze mające na celu zmniejszanie i eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie pożądanых zachowań uczniów. Działania te, szkoła w razie potrzeby modyfikuje.

W wywiadzie dyrektor oraz nauczyciele zgodnie podają, że na podstawie obserwacji zachowań danego ucznia, w wyniku podjętych rozmów z uczniem oraz jego rodzicami wspólnie określany jest problem lub zagrożenie. Do działań włączany jest pedagog, psycholog oraz dyrektor szkoły. Ustalane są wspólnie możliwe działania, które mają na celu zminimalizowanie i wyeliminowanie zagrożenia. Nauczyciele i dyrektor stwierdzili, że każdy problem traktują indywidualnie i do każdego zdiagnozowanego problemu stosują odpowiednie działania. Na podstawie pojedynczych przypadków określają skalę zagrożenia. Wychowawcy uprzedzają rodziców o zagrożeniach.

Badani respondenci (dyrektor i nauczyciele) wskazali na następujące działania, które są podejmowane w celu eliminowania problemów: prowadzenie rozmów z rodzicami i uczniami, terapie indywidualne i grupowe, pogadanki, spotkania z policją i strażą pożarną.

Wszyscy ankietowani rodzice (19/19) wskazali, że nauczyciele szybko reagują na niewłaściwe lub ryzykowne zachowania uczniów, a w wywiadzie poinformowali, że „w tej szkole nasze dzieci nie były narażone na niewłaściwe zachowanie ze strony innych”. „Dzieci nic nie mówiły w domu”.

Pracownicy niepedagogiczni poinformowali w wywiadzie, że współpracują w zakresie wychowawczym z nauczycielami, którzy informują ich o tym, na czyje zachowanie powinni zwrócić szczególną uwagę. Respondenci podkreślili, że „postępują wobec uczniów tak jak podpowiadają nauczyciele - w sposób konsekwentny, aby zachować pewną jedność naszego postępowania”, „wzmacniamy wtedy obserwację, by dziecko, które ma zły dzień nie narażać na złe zachowanie innego ucznia”, „jesteśmy z tym dzieckiem lub w pobliżu”, „włączamy się w działania związane z dziećmi z niepełnosprawnością ruchową”, „szczególną pomocą otaczamy chłopców poruszających się na wózkach inwalidzkich, którym pomagamy w szatni i w czasie dojazdów.

Dyrektor wskazał, że w celu zmniejszania zagrożeń w szkole postępuje się według ustalonych procedur bezpieczeństwa, realizuje się program wychowawczy i profilaktyczny, tłumaczy konsekwencje niewłaściwego zachowania oraz wskazuje właściwe wzorce, stosuje zasady bezpieczeństwa pracy i przestrzega zasad higieny na zajęciach. Dyrektor wskazał również, że we współpracy z samorządem szkolnym opracowuje się mapę agresji na terenie szkoły z uwzględnieniem miejsc, w których najczęściej dochodzi do zachowań patologicznych. Na podstawie obserwacji oraz rozmów z uczniami, w pierwszej kolejności określa się rodzaj zagrożenia. Następnie poddaje się ocenie skalę występowania niepożądanych zachowań na terenie szkoły. Uzyskane informacje odnotowywane są w dziennikach pedagoga, psychologa, sporządzane są notatki z wywiadu z rodzicami, przez psychologa, pedagoga opracowywane są stosowne opinie, podejmowane działania i efekty tych działań podlegają szczegółowej analizie i ewaluacji.

Analiza dokumentów wskazała, że w szkole podejmuje się działania wychowawcze mające na celu zmniejszanie zagrożeń i eliminowanie oraz wzmacnianie pożądanых zachowań. Funkcjonuje zespół wychowawczy, w skład którego wchodzi wychowawcy klas, pedagog i psycholog, którzy wspólnie planują oraz ustalają sposób rozwiązywania problemów i wdrażają go w życie. Działania wychowawcze są określone w programie wychowawczym szkoły, na podstawie którego wychowawcy ustalają plany pracy wychowawczej dla poszczególnych klas.

Zdaniem dyrektora i nauczycieli prowadzone są - we współpracy z rodzicami - w sposób konsekwentny i dostosowany do potrzeb dziecka (braki w intelektualnym i emocjonalnym rozwoju uczniów sprzyjają powstawaniu u nich trudności adaptacyjnych, podatność na wpływ innych, trudności w ocenie prawidłowych zachowań) oddziaływania wychowawcze uwzględniające: kształtowanie świadomej i wrażliwej postawy młodego człowieka ukierunkowanej na siebie i potrzeby innych, wdrażanie do współpracy, porozumienia, wzajemnego szacunku i dialogu między ludźmi, pomoc wychowankom w radzeniu sobie z trudnościami, współtworzenie atmosfery bezpiecznej szkoły przyjaznej uczniowi.

Respondenci (rodzice, pracownicy niepedagogiczni i dyrektor) wskazali w wywiadzie, że dzieci są wzmacniane pozytywnie poprzez pochwały. Prawie wszyscy ankietowani rodzice (18/19) poinformowali, że dzieci w szkole są chwalone. Jeden rodzic wskazał, że raczej nie. W wywiadzie rodzice wymienili: „dzieci są chwalone”, „dostają dobre oceny z zachowania”, „otrzymują pozytywne komentarze”, dobre zachowanie jest chwalone ustnie przy innych dzieciach na forum klasy, co daje im dużo radości”. Rodzice podkreślali, że dzieci mówią w domu „pani mnie pochwaliła” oraz dodali, że „te dzieci są koleżeńskie wobec siebie, pomagają sobie i wszyscy doceniają takie zachowania”. Pracownicy niepedagogiczni w wywiadzie powiedzieli, w jakich sytuacjach dzieci są chwalone: „za osiągnięcia w nauce, udział w konkursach, olimpiadach”, „gratulujemy im tych sukcesów”, „na terenie szkoły kładziemy nacisk na kulturę osobistą uczniów, aby nie było wulgaryzmów – chwalimy ich za to”, „również chwalimy za właściwe zachowanie, np. w autobusie, gdy starsze dzieci, sprawniejsze zapinają młodszym pasy bezpieczeństwa lub pomagają im się przemieszczać”, „dziękujemy dzieciom starszym, gdy, pomagają ubierać się młodszym”, „w czasie dojazdów do szkoły w autobusach dzieci starsze również pomagają młodszym przy wsiadaniu i wysiadaniu”. Pracownicy podkreślali: „wzmacniamy właściwe zachowania, bo chcemy, żeby dzieci czuły się dobrze w szkole i wyrobiły sobie dobre nawyki”.

Dyrektor wymienił w wywiadzie następujące działania wzmacniające pożądane zachowania uczniów: pochwały wychowawcy, nauczycieli, dyrektora, nagrody na forum klasy, społeczności szkolnej lub środowiska lokalnego. W szkole prowadzi się analizę podejmowanych działań mających na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie pożądanych zachowań przedstawia na posiedzeniach zespołów przedmiotowych i wychowawczych oraz na zebraniach rady pedagogicznej. Na podstawie analiz formułowane są wnioski do dalszej pracy z uczniami. Ponadto dyrektor podał, że uzyskane informacje o problemach i zagrożeniach odnotowywane są w dziennikach pedagoga, psychologa, sporządzane są notatki z wywiadu z rodzicami, przez psychologa, pedagoga opracowywane są stosowne opinie. Realizacja programów wychowawczych i profilaktycznych podlega monitorowaniu, następnie szkoła prowadzi wnikliwą analizę wyników monitorowania i włącza ją do ewaluacji realizowanych programów. Wnioski formułowane są w celu umożliwienia nauczycielom doskonalenia umiejętności wychowawczych i organizowania wsparcia dla rodziców oraz modyfikacji szkolnego programu wychowawczego.

W czasie dwudniowej obserwacji placówki nie stwierdzono zachowań niewłaściwych.

Uczniowie prezentują zachowania zgodne z wymaganiami.

Pracownicy niepedagogiczni (5/7) podali w wywiadach wymagania (oczekiwania wobec uczniów): „Oczekujemy grzeczności, rewanżujemy się serdecznością. Oczekujemy, aby uczniowie mówili: dzień dobry, dziękuję. Pozwalamy dzieciom na zachowania stosowne do ich wieku, nie przeszkadza nam hałas i ich dziecięca ruchliwość, ale bardzo zwracamy uwagę, aby dzieci nie biegały po korytarzu, nie popychały się. Nasze dzieci mają poznawać właściwe zachowania, my im w tym pomagamy”. (3/7) pracowników wskazało na dalsze oczekiwania wobec uczniów: „w szkole nie wolno dokuczać sobie nawzajem, wychodzić poza teren szkoły”. (2/7) pracowników stwierdziło, że „uczniowie nie robią sobie i nam „na złość”, nie brudzą”. Podoba nam się w uczniach wysoka kultura osobista, serdeczność, opiekuńczość, dbanie o porządek wokół siebie”.

Zarówno pracownicy niepedagogiczni jak i nauczyciele podali w wywiadach, że uczniowie lubią pomagać sobie nawzajem jak i dorosłym „są pomocni”. Nauczyciele i pracownicy niepedagogiczni są zgodni, że uczniowie przestrzegają ustaleń szkolnych, ponieważ są one nieustannie przypominane zarówno przez nauczycieli, przez innych pracowników.

Podczas obserwacji uroczystości szkolnej z okazji Święta Niepodległości uczniowie zaprezentowali całą gamę postaw patriotycznych – śpiewanie hymnu narodowego, znajomość symboli narodowych, wiedza o Polsce. Potrafili współpracować w zespołach (drużynach) podczas turnieju wiedzy o Polsce i wspierać się wzajemnie. Zademonstrowali umiejętności związane z pierwszą pomocą oraz właściwe zachowanie w sytuacji ratowania życia drugiemu człowiekowi. Podczas uroczystości zachowali powagę i skupienie. W czasie turnieju „Kocham Cię Polsko” wykazali dużą wiedzę i umiejętności, a także potrafili cieszyć się z osiągnięć przeciwnej drużyny i wspólnie bawić się.

Dyrektor i nauczyciele w wywiadach podali, że w tym i ubiegłym roku nie było w szkole przypadku złamania norm i ukarania uczniów karami statutowymi. Badani nauczyciele stwierdzili, że ich „wieloletnie zabiegi podejmowane na rzecz respektowania norm społecznych przynoszą efekty. Uczniowie tej szkoły potrafią zachować się w określonych sytuacjach zgodnie z przyjętymi normami społecznymi. W odpowiedni sposób odnoszą się do personelu szkoły oraz innych osób dorosłych, rozumieją potrzebę pozostawienia po sobie porządku w miejscu pobytu (w sali lekcyjnej; w lesie), podczas wspólnego spożywania posiłków kulturalnie zachowują się przy stole np. w stołówce szkolnej, w restauracji w czasie wycieczek. Uczniowie wiedzą, na czym polega poszanowanie przyrody – biorą udział w sprzątaniu świata; utrzymują porządek na terenie przyległym do szkoły. Zdaniem nauczycieli uczniowie tej szkoły potrafią pomagać sobie nawzajem, w czasie wycieczek opiekują się uczniami młodszymi, mniej sprawnymi dziećmi; podejmują ze sobą współpracę podczas przygotowywania imprez szkolnych, przedstawień. Uczniowie biorą udział w działaniach kształtujących społecznie pożądane postawy poza terenem szkoły. Reprezentują szkołę na różnorodnych konkursach (plastycznych, religijnych, teatralnych), olimpiadach

(polonistycznej, ekologicznej, matematyczno – geograficznej, chemicznej z elementami ekologii, historycznej), zawodach sportowych (biegach, tenisie stołowym, piłce nożnej, hokeju), festynach. W sytuacji rywalizacji potrafią się właściwie zachować. Od wielu lat nauczyciele wdrażają uczniów do dbania o higienę osobistą. By pomóc uczniom, szkoła stworzyła możliwość korzystania z natrysku.

W celu zwiększenia efektywności oddziaływań w zakresie kształtowania norm społecznych realizowane są programy z promocji zdrowia oraz programy zapobiegania agresji i uzależnień. Nauczyciele współpracują z rodzicami wzmacniając respektowanie norm społecznych. W ramach zachowania bezpieczeństwa odbywają się spotkania z policjantem. Jak podają badani respondenci (nauczyciele i pracownicy niepedagogiczni oraz dyrektor) nieliczni uczniowie bywają wulgarni, ale potrafią za swoje zachowanie przeprosić, takie zdarzenia mają miejsce sporadycznie. Uczniowie respektują zasady postępowania.

Podczas obserwacji szkoły nie zaobserwowano złamania ogólnie przyjętych norm społecznych w relacjach pomiędzy uczniami. Nie zaobserwowano zachowań agresywnych wobec innych uczniów lub dorosłych.

Poziom spełnienia wymagania: A

Wymaganie: Szkoła lub placówka ma koncepcję pracy

Komentarz:

Koncepcję pracy szkoły, przyjętą przez Radę Pedagogiczną, znają wszyscy pracownicy szkoły, rodzice i ją akceptują. Dyrektor, nauczyciele, pracownicy niepedagogicznym szkoły w wywiadach podali, że w szkole najważniejsze jest dziecko, jego sukces bez doświadczania porażek, usamodzielnienie uczniów, ich bezpieczeństwo, rozwój samodzielności i przygotowania do życia. Z koncepcją zgodne są plany pracy i harmonogramy, działania specjalistyczne, dydaktyczne, wychowawcze. Jej realizacja jest co roku analizowana. Wprowadzono w niej zmiany polegające na zorganizowaniu rewalidacyjnych grup wsparcia dla rodziców, a także procedury do realizacji projektu edukacyjnego. Uczniów zapoznaje się z koncepcją na początku roku szkolnego oraz na lekcjach wychowawczych. Rodzice otrzymują takie informacje na początku roku szkolnego, na wywiadówkach, a także na imprezach i uroczystościach. Plany zajęć -w tym specjalistycznych i dodatkowych - są zamieszczane na tablicach informacyjnych, na stronie internetowej szkoły, na ulotkach informacyjnych i w folderach okolicznościowych. Pracownicy niepedagogiczni pełnią ważną rolę w realizacji koncepcji pracy szkoły, troszczą się o bezpieczeństwo uczniów, pomagają uczniom oraz nauczycielom, są częścią zespołu, który współpracuje z rodzicami. Rodzice są partnerami, których szkoła włącza w działalność dydaktyczną i wychowawczą. Szkoła w procesach wychowawczych kieruje się wartościami ustalonymi wspólnie z rodzicami. Rozwija to co najlepsze jest w dzieciach na miarę ich możliwości. Uczniowie w wywiadzie wskazali, że w tej szkole podoba im się to, że łatwiej się w niej uczyć, nauczyciele są mili, wychowawcy dbają o nich, szkoła jest kolorowa, ładna, są duże klasy. Organizowane są festiwale, w których biorą udział, miło spędzają czas w szkole, poznają kolegów. Lubią się uczyć w tej szkole. Wiedzą, że w szkole kładzie się nacisk na naukę, grzeczność, uprzejmość, żeby przygotować ich do dawania sobie rady w innej szkole, w życiu, by dobrze się czuli w szkole i wiedzieli, że nauczyciele ich lubią.

Poniżej znajdują się szczegółowe wyniki badań, wskazujące na bardzo wysoki poziom spełnienia tego wymagania przez szkołę.

Istniejąca w szkole koncepcja pracy szkoły jest znana pracownikom szkoły.

Dyrektor w wywiadzie wskazał naczelne, strategiczne cele pracy szkoły opracowane na lata 2011 – 2015, ujęte w dokumentacji szkoły, wg których; każdy uczeń jest przygotowany do funkcjonowania w środowisku, podjęcia dalszego kształcenia zawodowego; przeciwdziała się wykluczeniu społecznemu uczniów i dąży do ich pełnej integracji ze środowiskiem; kontynuuje się kreowanie profesjonalnego wizerunku szkoły, kompleksowo promuje szkołę i specyfikę jej pracy, tworzy się nowoczesną placówkę edukacyjną, specjalizującą się w swojej dziedzinie i otwartą na zmiany; siła szkoły jest w tym, że jest wyjątkowa, szczególna i jedyna w swoim rodzaju.

Dyrektor i nauczyciele w wywiadzie podali główne punkty koncepcji pracy szkoły, które obejmują następujące obszary:

- efekty działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej, także w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli;
- procesy zachodzące w placówce;
- funkcjonowanie placówki w środowisku lokalnym, w szczególności w zakresie współpracy z rodzicami uczniów;
- zarządzanie placówką, kreowanie specjalistyczną placówką edukacyjną, w której każdy uczeń jest przygotowany do funkcjonowania w środowisku lub do podjęcia dalszego kształcenia zawodowego.

Pracownicy niepedagogiczni podkreślili, że w koncepcji pracy szkoły ważne są wzajemne relacje jako zespołu – wszystkich pracowników szkoły, a także dobry przepływ informacji. Są włączani do współpracy z rodzicami poprzez takie zadania jak kierowanie ich do nauczycieli, dbanie, by nie czuli się zagubieni, gdy przychodzą do szkoły, by byli dobrze poinformowani. Kontaktują się z rodzicami jako pomoc nauczyciela, również w czasie dowozów służą pomocą rodzicom. Biorą udział we wszystkich uroczystościach, troszczą się o bezpieczeństwo uczniów, stronę techniczną i gospodarczą uroczystości. Przenoszą krzesła, ławki, sprzęt, pomagają dzieciom, czasem przenoszą uczniów. Wszyscy zdecydowanie uważają, że pracownik administracji i obsługi może mieć coś do powiedzenia na temat pracy szkoły.

Wszyscy respondenci w wywiadach podali, że w swoich działaniach kierują się dobrem dzieci, mają na celu ich sukcesy bez doświadczania porażek, usamodzielnienie, ich bezpieczeństwo, rozwijanie zainteresowań, udział w konkursach, zawodach, by te z lekkim upośledzeniem były przygotowane do funkcjonowania w życiu, do zdobycia zawodu, do pójścia do sklepu, na pocztę, a te ze znacznym upośledzeniem by potrafiły się same obsłużyć.

Istniejąca w szkole koncepcja pracy szkoły została przyjęta przez radę pedagogiczną.

Z ankiety wynika, że nauczyciele w większości (17/18) czują się współautorami koncepcji pracy szkoły, a Rada Pedagogiczna ją zatwierdziła (18/18). „Trzyletni Plan Rozwoju Zespołu Szkół Specjalnych-Gimnazjum nr 2 w Warcie” zatwierdzony przez Radę Pedagogiczną w dniu 15.09.2010 r. zawiera koncepcję pracy szkoły.

Szkoła prowadzi działania realizujące koncepcję pracy szkoły.

Nauczyciele w wywiadzie wskazują, że działania ujęte w planach i przyjętych harmonogramach są w całości zgodne z koncepcją pracy szkoły. Jako nowe działanie podali rewalidacyjne godziny wsparcia dla rodziców, jest to forma współpracy nakierowana na wskazanie rodzicom możliwości oraz sposobów pracy z dzieckiem. Dyrektor udzielając wywiadu podał zadania Gimnazjum Nr 2, jego zdaniem realizujące przyjętą koncepcję pracy szkoły. Działania szkoły koncentrują się głównie na przygotowaniu wychowanków do:

- samodzielnego życia w integracji ze społeczeństwem poprzez osiągnięcie możliwie wszechstronnego rozwoju wychowanków w dostępnym im zakresie, za pomocą specjalnych metod, programów profilaktycznych i programu wychowawczego oraz indywidualnych programów nauczania;
- udziału w życiu rodzinnym, społecznym, do przygotowania do wyboru zawodu pracy i obowiązków zawodowych prowadząc rewalidację i rehabilitację ruchową i społeczną, a także poprzez rozwijanie elementarnych umiejętności w sześciu podstawowych zakresach to jest socjalizacji, samodzielności i samoobsługi, motoryki małej, motoryki dużej, procesów poznawczych i komunikacji.

Koncepcja pracy szkoły jest realizowana na zajęciach obowiązkowych, specjalistycznych na podstawie opracowanych indywidualnie programach edukacyjno-terapeutycznych, poprzez stwarzanie uczniom możliwości uczestnictwa i prezentacji własnych osiągnięć w imprezach szkolnych, środowiskowych, konkursach i zawodach, wspieranie uczniów ich rodziców w przezwyciężaniu trudności. Od trzech lat szkoła podejmuje szerokie działania aktywizujące środowisko na rzecz pracy szkoły i promuje efekty pracy szkoły w środowisku przez co realizuje kompleksową promocję pracy szkoły i jej specyfiki, przeciwdziałając wykluczeniu społecznemu uczniów i dąży do integracji ze środowiskiem.

W działalności dydaktycznej, wychowawczej partnerem wspierającym szkołę są rodzice. Z dokumentacji wychowawców klas wynika, że współpraca z rodzicami opiera się na wnikliwym rozpoznaniu środowiska dziecka przez wychowawcę. W procesie wychowawczym szkoła kieruje się wartościami ustalonymi wspólnie z rodzicami. We współpracy z radą rodziców tworzone są programy wychowawczy i profilaktyki, które wskazują, że praca wychowawcza jest skierowana na kształcenie właściwych postaw patriotycznych, moralnych, kultury osobistej, umiejętności planowania, współdziałania w grupie. Obserwacje zajęć i uroczystości szkolnej pozwoliły zauważyć, że nauczyciele stwarzają uczniom sytuacje, które pozwolą im odróżnić dobro od zła, uwrażliwić na krzywdę drugiego człowieka, pomagają radzić sobie z negatywnymi uczuciami.

W dokumentacji nadzoru sprawowanego przez dyrektora szkoły zawarte są informacje dotyczące monitorowanie realizacji podstawy programowej poprzez autorskie zastosowanie karty wdrożenia podstawy programowej z poszczególnych przedmiotów ogólnokształcących i karty kontroli wdrożenia tej podstawy od roku szkolnego 2010/2011. Również realizacja programu wychowawczego, profilaktyki podlega monitorowaniu. Koncepcja pracy szkoły jest realizowana także poprzez działania nauczycielskich zespołów przedmiotowych, zespołu do spraw rewalidacji, zespołu wychowawczego, zespołu do spraw ewaluacji wewnętrznej, zespołu do aktualizacji dokumentów szkolnych zgodnie z prawem oświatowym, prowadzenie zajęć specjalistycznych.

Koncepcja pracy jest analizowana.

Dyrektor w wywiadzie i wszyscy ankietowani nauczyciele (18/18) uważają, że brali udział w analizie i modyfikacji koncepcji pracy szkoły. Zdaniem dyrektora - rodzice, uczniowie, pracownicy niepedagogiczni też uczestniczyli w tej analizie. Nauczyciele w wywiadzie dodali, że koncepcja pracy szkoły jest analizowana każdego roku.

Modyfikacje koncepcji pracy szkoły są wynikiem tych analiz.

Z wywiadów z nauczycielami, dyrektorem, dokumentacji szkoły wynika, że koncepcja nowoczesnej placówki edukacyjnej, specjalizującej się w swojej dziedzinie i otwartej na zmiany realizowana jest poprzez analizę i wdrożenie wniosków dotyczących pracy szkoły, uzyskiwanych efektów kształcenia i wychowania. W celu jej pełniejszej realizacji zmodyfikowano indywidualne programy nauczania dla poszczególnych uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim oraz indywidualne programy edukacyjno – terapeutyczne dla uczniów z upośledzeniem umiarkowanym i znacznym. Wnioski z analizy egzaminu gimnazjalnego uwzględniono

w rozkładach materiałów np. wniosek dotyczący kształcenia umiejętności czytania ze zrozumieniem spowodował zwiększenie liczbę godzin lekcyjnych przeznaczonych na kształcenie tej umiejętności, dostosowano formy i metod pracy oraz indywidualne ćwiczenia do możliwości uczniów. W wyniku poszukiwania działań, które mogą wesprzeć dzieci w ich rozwoju, podjęto inicjatywę organizowania cyklicznie, raz w miesiącu spotkania rodziców, dzieci i zespołów specjalistów.

Nauczyciele, dyrektor w wywiadach wskazali, że w koncepcji pracy szkoły wprowadzono zmianę polegającą na wprowadzeniu rewalidacyjnych grup wsparcia dla rodziców, na których przekazywane są informacje na temat jak pracować z dzieckiem dysfunkcyjnym w warunkach domowych.

Dyrektor poinformował, że opracowano procedury do realizacji projektu edukacyjnego w Gimnazjum nr 2 im. M. Konopnickiej w Warcie. W ubiegłym roku młodzież zrealizowała projekt „Życie i twórczość patronki Marii Konopnickiej” i zaprezentowała wyniki swojej pracy podczas uroczystości szkolnej. Wzbogacono ofertę zajęć pozalekcyjnych finansowanych z innych źródeł niż budżet szkoły (POKL, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, Stowarzyszenie „Razem Możemy Wiele”, Komisja ds. rozwiązywania problemów alkoholowych działająca przy Urzędzie Gminy i Miasta Warta, PTTK w Warcie, Stowarzyszenie JP II).

Udzielając wywiadu nauczyciele wskazali, że założenia koncepcji pracy szkoły nie ulegają istotnym zmianom ponieważ jest ona wystarczająco elastyczna.

Istniejąca w szkole koncepcja pracy szkoły jest znana rodzicom, uczniom i akceptowana przez nich.

Rodzice w wywiadzie poinformowali, że w pracy tej szkoły kładzie się duży nacisk na przygotowanie dzieci do życia, na samoobsługę, na to by umiały sobie radzić w różnych sytuacjach, na budowanie ich poczucia wartości. To dlatego ich dzieci są teraz radosne. Wszyscy dbają o to, by się uczyły, ale by robiły to w sposób dla nich przyjemny. Uczone są też grzeczności, kultury, systematyczności. Rodzice uznali, że kierunki pracy szkoły są odpowiednie. Stwierdzili, że „to co najlepsze w naszych dzieciach jest rozwijane, na miarę ich możliwości”. Ich zdaniem szkoła bardzo dobrze pracuje z dziećmi. Mają porównanie, bo wcześniej chodziły do innych szkół. Dzieci nie są uczone wszystkiego, nauczyciele starają się je uczyć tego co jest możliwe. One się rozwijają, a nie są zmuszane do pracy. Te dzieci rozwijają swoje zainteresowania, tańczą, rysują, a wypożyczone z biblioteki szkolnej książki czytają najchętniej.

Uczniowie w wywiadzie wskazali, że w szkole kładzie się nacisk na naukę, grzeczność, uprzejmość, żeby przygotować ich do dawania sobie rady w innej szkole, w życiu, by dobrze się czuli w szkole i wiedzieli, że nauczyciele ich lubią. Żeby dawali sobie radę na poczcie i w urzędzie.

Nauczyciele starają się, żeby miło spędzali czas, dlatego jeżdżą na wycieczki. Mają konkursy plastyczne i sportowe. Grają w piłkę. Nauczyciele chcą, żeby dobrze czytali i pisali, a zdobyte w szkole umiejętności przydały się w przyszłości. Robią to, co lubią, śpiewają i występują na uroczystościach. Uczniom w tej szkole podoba się to, że łatwiej się w niej uczyć, nauczyciele są mili, wychowawcy dbają o nich.

Szkoła jest kolorowa, ładna, są duże klasy. Organizuje różne festiwale, w których biorą udział, poznają kolegów. Lubią się uczyć na komputerach. Podobają im się wyjazdy, turnusy rehabilitacyjne. Wszystko im się podoba w tej szkole. Tylko sala gimnastyczna jest mała.

Dyrektor w wywiadzie podał, że rodzice i uczniowie są zapoznawani z koncepcją pracy szkoły na początku roku szkolnego, przy okazji jego rozpoczęcia. Uczniowie uzyskują takie informacje na lekcjach wychowawczych, a rodzice także na pierwszym spotkaniu organizacyjnym, na zebraniach Rady Rodziców, na wywiadówkach, imprezach okolicznościowych, poprzez informacje zamieszczone na tablicy ogłoszeń, stronie internetowej, w folderach i broszurach promujących placówkę, na stronie internetowej.

Poziom spełniania wymagania: A

Oferta edukacyjna szkoły obejmuje zajęcia kształcenia ogólnego, prowadzone według autorskich programów nauczania, które zawierają cele kształcenia, treści i umiejętności wynikające z podstawy programowej. Oprócz zajęć obowiązkowych uczniowie uczestniczą także w zajęciach specjalistycznych, terapeutycznych, integracyjnych, rozwijających zainteresowania, które umożliwiają im pełniejszy rozwój. Nabywają umiejętności takie jak: obsługa komputera, posługiwanie się językiem obcym, załatwianie spraw w urzędach, korzystanie z różnych źródeł informacji. Szkoła daje im możliwość prezentacji swoich osiągnięć na imprezach, uroczystościach, zawodach, olimpiadach i wystawach. Przygotowuje do udziału w życiu społecznym, do wyboru zawodu i starannego wykonywania obowiązków zawodowych. Zespoły edukacyjno-terapeutyczne kształcą umiejętność prowadzenia domu, sprawowania opieki nad dziećmi. Realizacja podstawy programowej przebiega prawidłowo. W ofercie edukacyjnej szkoły, z pozyskanych dodatkowo środków, zwiększono liczbę zajęć rozwojowych, specjalistycznych, wycieczek, imprez środowiskowych. Nowym rozwiązaniem w pracy szkoły jest edukacja rodziców i środowiska dotycząca potrzeb i możliwości dzieci niepełnosprawnych. Szkoła współpracuje z rodzicami, jest organizatorem wielu imprez środowiskowych, integracyjnych o zasięgu gminnym, powiatowymi i międzypowiatowym. Umiejętnie pozyskuje środki i nawiązuje współpracę środowiskową. Oprócz realizacji podstawy programowej, zajęć rewalidacyjnych, specjalistycznych realizowała bogatą ofertę zajęć rozwijających zainteresowania uczniów.

Poniżej znajdują się szczegółowe wyniki badań, wskazujące na bardzo wysoki poziom spełnienia tego wymagania przez szkołę.

Oferta edukacyjna jest spójna z podstawą programową.

W wywiadach nauczyciele i dyrektor wskazali elementy podstawy programowej wykorzystywane w programach nauczania. Należą do nich cele kształcenia, treści, zakładane efekty i osiągnięcia. Dyrektor w wywiadzie wymienił elementy podstawy programowej wykorzystywane w programach nauczania. Należą do nich cele kształcenia ogólnego takie jak: przyswojenie przez uczniów określonego zasobu wiadomości na temat faktów, zasad, teorii i praktyki; zdobycie przez uczniów umiejętności wykorzystania posiadanych wiadomości podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów; kształtowanie u uczniów postaw warunkujących sprawne i odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie.

W programach uwzględnia się też kształcenie umiejętności takich jak: czytanie ze zrozumieniem, wykorzystywanie i refleksyjne przetwarzanie tekstów, w tym tekstów kultury, prowadzące do osiągnięcia własnych celów, rozwoju osobowego oraz aktywnego uczestnictwa w życiu społeczeństwa; myślenie matematyczne, umiejętność wykorzystania narzędzi matematyki w życiu codziennym oraz formułowanie sądów opartych na rozumowaniu matematycznym; myślenie naukowe, umiejętność wykorzystania wiedzy o charakterze naukowym do identyfikowania i rozwiązywania problemów, a także formułowanie wniosków opartych na obserwacjach empirycznych dotyczących przyrody i społeczeństwa; komunikowanie się w języku ojczystym i w językach obcych, zarówno w mowie, jak i w piśmie; sprawne posługiwanie się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi; wyszukiwanie, selekcjonowanie i krytyczna analiza informacji; rozpoznawanie własnych potrzeb edukacyjnych, uczenia się; praca w zespole.

Oferta edukacyjna jest zgodna z potrzebami uczniów.

Uczniowie w wywiadzie podali, że najbardziej chcą się uczyć w szkole kultury, gotowania, przygotowania się do zawodu, czytania i pisanie, żeby dalej iść do szkoły, żeby dawać sobie radę w życiu. Mówili, że chcą nauczyć się samodzielności, wiedzieć, gdzie są urzędy. Ich zdaniem szkoła umożliwi im nauczenie się tego, czego chcą się nauczyć. Uważają, że uczą się tutaj czytać i pisać, o zdrowiu, „Dużo mówią nam o bezpieczeństwie”. Organizowane są zajęcia pozalekcyjne. Biorą udział w konkursach, mogą występować. Mieli spotkanie ze strażakiem, rolnikiem, policjantem, pielęgniarką. W szkole jest dużo pomocy, z których mogą korzystać, mają dostęp do komputera.

Rodzice w ankiecie, nauczyciele w ankiecie, w wywiadzie za najważniejsze działania szkoły z punktu widzenia potrzeb uczniów uznali:

- prowadzenie zajęć specjalistycznych z psychologiem, pedagogiem, logopedą, dogoterapii oraz hipoterapii;
- prowadzenie zajęć usprawniających, korekcyjno-kompensacyjnych, rewalidacyjnych;
- rozwijanie zainteresowań uczniów, zdolności muzycznych, plastycznych, ruchowych, poprzez prowadzenie kół

takich jak koło ekologiczne, religijne, angielskiego, zajęcia kulinarne, teatralne, promocji zdrowia, informatyczne;
- integrację ze środowiskiem.

Nauczyciele w ankiecie wskazali, że w ofercie szkoły zostały wprowadzone następujące zmiany, które umożliwiają uczniom pełniejszy, wielokierunkowy rozwój. Organizowane są wycieczki edukacyjne, nad morze, do kina, na basen, rajdy, turnusy rehabilitacyjne (13/18). Wzbogacono bazę dydaktyczną szkoły, wykorzystuje się specjalnie przygotowaną salę terapii polisensorycznej, salę „Doświadczenia Świata”, basen z suchymi piłkami, plac zabaw, specjalistyczne klasopracownie: gospodarstwa domowego, informatyczną, światłoterapii, rehabilitacyjną, logopedyczną, a także sprzęt do ćwiczeń, nagłośnieniowy (14/18). Dowozi się uczniów do szkoły, część dzieci dojeżdża specjalnie do tego przystosowanym samochodem, także na zajęcia pozalekcyjne (10/18). Ponadto nauczyciele w wywiadzie uznali za istotne z punktu widzenia potrzeb uczniów następujące działania szkoły:

- przygotowywanie uczniów do egzaminu gimnazjalnego, konkursów i olimpiad;
- zorganizowanie możliwości spożywania ciepłego posiłku;
- umożliwienie dojazdu uczniom do szkoły, na zajęcia integracyjne, imprezy szkolne oraz inne organizowane uroczystości i wyjazdy;
- pomoc w uzyskaniu stypendium szkolnego; zakup podręczników.

Większość rodziców (17/19) uważa, że szkoła zaspokaja potrzeby edukacyjne dzieci, że pomaga zaspokajać potrzeby rozwojowe dzieci (18/19).

Oferta edukacyjna uwzględnia kształtowanie kompetencji potrzebnych na rynku pracy.

Uczestniczący w wywiadach partnerzy i samorząd, nauczyciele i dyrektor wskazują na kompetencje potrzebne na rynku pracy, które zostały uwzględnione w ofercie edukacyjnej szkoły. Wszyscy potwierdzają, że uczniowie nabywają umiejętność posługiwania się językiem obcym i ojczystym, obsługi komputera., wykorzystywania zdobytej wiedzy w praktyce, pracy w zespole, komunikacji, załatwiania spraw w urzędach. W klasach dla uczniów upośledzonych w stopniu lekkim prowadzone są pogadanki na temat wyboru szkoły zawodowej oraz wycieczki do miejsc użyteczności publicznej tj. do urzędu pocztowego, banku, urzędu miasta, muzeum, biblioteki miejskiej, sklepów z różnym asortymentem, pobliskich zakładów pracy.

Dyrektor w wywiadzie podał, że dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym i znacznym prowadzone są zajęcia, podczas których uczniowie uczą się przygotowywać proste posiłki, obsługiwać sprzęt RTV i AGD, wykonywać czynności porządkowe, pracować w ogrodzie. Nauczyciele udzielając wywiadu dodali, że uczniowie kształcą umiejętność pisanie podań, życiorysu, wypełniania druków.

Partnerzy i samorząd poinformowali, że szkoła rozwija umiejętności przydatne w przyszłości uczniom na rynku pracy, to jest przygotowuje wychowanków do udziału w życiu społecznym, do pracy i starannego wykonywania obowiązków zawodowych, do wyboru zawodu. W zespołach edukacyjno-terapeutycznych duży nacisk położony jest na praktyczne umiejętności, takie jak prowadzenie domu, wychowanie i opieka nad dziećmi.

Realizacja podstawy programowej jest monitorowana.

W wywiadach wszyscy respondenci (nauczyciele, dyrektor) poinformowali, że realizacja podstawy programowej jest monitorowana poprzez stosowanie kart monitoringu jej wdrażania i kontroli realizacji. Zdaniem dyrektora monitorowaniu służą też sprawdziany, ocenianie wypowiedzi ustnych, prac plastycznych, występów teatralnych uczniów. Nauczyciele uważają, że monitorowaniu służą też rozkłady materiału, hospitacje i przytoczyli jeden wniosek (realizacja podstawy programowej przebiega prawidłowo), a dyrektor podał następujące wnioski:

- częściej prowadzić zajęcia lekcyjne poza terenem szkoły, prowadzić zajęcia edukacyjne metodą projektu;
- przygotować wniosek na konkurs do Urzędu Marszałkowskiego, który będzie miał na celu poszerzenie oferty edukacyjnej szkoły o szeroką gamę zajęć pozalekcyjnych oraz międzynarodową wymianę nauczycieli w ramach programów Sokrates, Comenius;
- w większym zakresie prowadzić zajęcia specjalistyczne dla dzieci z trudnościami szkolnymi, z dysfunkcjami, pozyskać dodatkowe środki w ramach projektów unijnych pozwalające zwiększyć liczbę zajęć rozwojowych.

Oferta edukacyjna szkoły jest modyfikowana w celu umożliwienia pełniejszego rozwoju uczniów.

Rodzice w ankiecie wskazali, że ich zdaniem dziecko powinno się nauczyć w szkole: samodzielności, załatwiania spraw urzędowych, radzenia sobie w życiu codziennym, posługiwania się pieniędzmi, dokonywania zakupów(10/19); liczyć (6/19), a także rozwijać zainteresowania, zdobywać wiedzę na miarę swoich możliwości intelektualnych (6/19); czytać i pisać (5/19); umiejętności z zakresu samoobsługi, przygotowania posiłków, sprzątania (5/19); obowiązkowości, odpowiedzialności, dokonywania właściwych wyborów (5/19); funkcjonowania w grupie, w społeczeństwie(5/19), innych (2/19).

Dyrektor w wywiadzie wymienił zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej uwzględnione w szkolnym zestawie programów nauczania. Wskazał na wzbogacenie szkoły w środki dydaktyczne, które umożliwiają dostosowanie oferty edukacyjnej do zmian programowych, wpływają na uatrakcyjnienie zajęć.

Nowością w ofercie edukacyjnej jest prowadzenie zajęć z przysposobienia obronnego i zdobywanie przez uczniów umiejętności z zakresu zachowania się w sytuacjach kryzysowych. Udzielając wywiadu partnerzy i samorząd, dyrektor wskazali zmiany w ofercie edukacyjnej szkoły. W ostatnim czasie, od 01.09.2009r. do 31.07.2011r., w szkole realizowano zajęcia pozalekcyjnych z programu „Lepszy start w przyszłość”. Celem głównym programu było wyrównywanie szans edukacyjnych i rozwój zainteresowań wszystkich uczniów Gimnazjum nr 2 w Warcie poprzez prowadzenie zajęć dodatkowych i warsztatów terapeutycznych. Były to zajęcia logopedyczne, koło matematyczno – informatyczne, koło ekologiczne, warsztaty teatralne, warsztaty kulinarne, warsztaty z promocji zdrowia, warsztaty z terapii zajęciowej, zajęcia w ramach dogoterapii, hipoterapii, indywidualne zajęcia specjalistyczno – terapeutyczne. Zrealizowano też wycieczki edukacyjne, 4-dniową nad morze, 5-dniową w góry, 2-dniową do Załęcza Wielkiego. Ponadto w ramach promocji projektu zorganizowano wewnątrzszkolny konkurs ekologiczny, olimpiadę chemiczną dla uczniów z 9 szkół specjalnych, plener malarski pt. „Wiosna w pełni” jako imprezę integracyjną dla dzieci ze szkół specjalnych, masowych i osób niepełnosprawnych ze środowiska lokalnego, imprezę integracyjną podsumowującą realizację projektu z prezentacją osiągnięć uczniów. Ze środków przeznaczonych na realizację programu zakupiono: laptop, kolorową drukarkę, oświetlenie estradowe, lampy MATHMOS z kolorowymi wkładami do przenośnej światłoterapii, duży masażer (materac), programy dydaktyczne multimedialne, słowniki, atlasy, lektury metodyczne dla nauczycieli, szereg materiałów papierniczych i innych dydaktycznych służących do realizacji zajęć.

W ramach godzin z art.42 KN zorganizowano cykliczne, odbywające się raz w miesiącu, rewalidacyjne godziny wsparcia dla rodziców, na których przekazywane są informacje jak pracować z dzieckiem dysfunkcyjnym. Wzbogacono oferty zajęć pozalekcyjnych finansowanych z innych źródeł niż budżet szkoły (POKL, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, Stowarzyszenie „Razem Możemy Wiele”, Komisja ds. rozwiązywania problemów alkoholowych działająca przy Urzędzie Gminy i Miasta Warta, PTTK w Warcie).

Uczniowie, którzy brali udział w wywiadzie uznali, że szkoła pomaga im rozwijać zainteresowania. Uczniowie wiedzą, co ich interesuje, jakie mają uzdolnienia. W szkole malują, rysują, występują, jeżdżą na festiwalach. Biorą udział w zajęciach artystycznych, plenerach malarskich. Grają na organach, na festiwalach zdobywają nagrody. Mają zainteresowania techniczne, motoryzacyjne. Udzielają się w sporcie, grają w piłkę nożną, jeżdżą na zawody sportowe. Lubią ćwiczenia ze strażakami. Interesują się rolnictwem, informatyką. Mają koło teatralne. Z jasełkami występują w szkole i w innych miejscach.

Partnerzy i samorząd dodali, że na możliwość korzystania z oferty edukacyjnej szkoły wpłynęło dofinansowanie i zakup pomocy dydaktycznych z dotacji MEN (Radosna Szkoła – sala zabaw), wyposażenie nowych pracowni, zakup podręczników, a także ze środków PFRON zorganizowanie parkingu dla niepełnosprawnych, łazienki, podjazdów i poręczy.

Szkoła realizuje nowatorskie rozwiązania programowe.

Nauczyciele i dyrektor w wywiadach wskazali następujące przykłady nowatorskich rozwiązań programowych, działań edukacyjnych, które są stosowane w szkole:

- kształcenie umiejętności udzielania pierwszej pomocy podczas prowadzonego cyklu szkoleń;
- opracowanie materiałów zawierających informacje o sposobach uczenia, stosowaniu środków dydaktycznych możliwych do zastosowania w warunkach domowych pt. „Pomoc dydaktyczna stosowana w pracy z dziećmi głęboko, znacznie, umiarkowanie upośledzonych umysłowo”;
- udostępnienie opracowanych wymienionych wyżej informatorów rodzicom, opiekunom i nauczycielom;
- opracowanie i udostępnienie zbioru scenariuszy zajęć edukacyjnych;
- promocja osiągnięć uczniów w środowisku lokalnym;
- umiejętne wykorzystanie w procesie dydaktycznym sprzętu nagłaśniającego, oświetlenia estradowego, multimedialnego.

Dyrektor uznał, że nowatorstwem jest też:

- współpraca ze Stowarzyszeniem działającym na Rzecz Osób Niepełnosprawnych i poszkodowanych w wypadkach „Razem możemy wiele”, polegająca na organizowaniu i udzielaniu pomocy osobom poszkodowanym;
- prezentacja i upowszechnianie informacji o działalności szkoły, ofercie edukacyjnej oraz podejmowanych działaniach i osiągnięciach uczniów w formie informatorów, ulotek, folderów, a także na stronie internetowej szkoły (www.szkolaspecjalna-warta.neostrada.pl), na tablicach szkolnych ogłoszeń, poprzez cykliczne publikacje w lokalnych mediach.

Nauczyciele uznali, że działania nowatorskie to: planowanie zajęć artystycznych w oparciu o opinię uczniów, np. przeznaczenie więcej czasu na zajęcia dotyczące fotografowania.

Zdaniem dyrektora nowatorstwo polega na kompleksowej edukacji rodziców, środowiska w zakresie potrzeb, ale i możliwości dzieci niepełnosprawnych w formach wcześniej niestosowanych.

Poziom spełniania wymagania: A

Nauczyciele planując procesy edukacyjne, biorą pod uwagę potrzeby uczniów, ich możliwości, stan zdrowia, liczebność klasy. Uwzględniają zalecenia poradni pedagogiczno – psychologicznej, pedagoga, psychologa, logopedy, zespołu ds. rewalidacji. W konstruowanych indywidualnych programach nauczania wykorzystują warunki i sposoby realizacji podstawy programowej. Planują wykorzystanie pomocy dydaktycznych, organizację wycieczek, zajęć terenowych, rozwijających zainteresowania uczniów. Plan lekcji jest ułożony z zachowaniem zasady higieny pracy, zajęcia są zróżnicowane. Między lekcjami przewidziane są przerwy, jedna przerwa w porze obiadowej jest dłuższa, w jej trakcie uczniowie korzystają z gorącego posiłku. Klasy są mało liczne, nauczyciele mają możliwość pracy z każdym uczniem zgodnie z jego tempem pracy. Zajęcia specjalistyczne prowadzone są indywidualnie lub w małych grupach. Nauczyciele pracują na zajęciach, wykorzystując indywidualne predyspozycje uczniów, pomagają przezwyciężać trudności, reagują na ich potrzeby, oznaki zmęczenia. Wystawiając ocenę, tłumaczą, za co uczniowie ją dostają, mówią, co zrobili dobrze, co mają poprawić. Umożliwiają im poprawę każdej oceny. Co roku w klasie I prowadzone są trzy testy kompetencji uczniów: na początku roku szkolnego, na koniec pierwszego półrocza i na koniec roku szkolnego. Na podstawie przeprowadzonych testów i próbnych egzaminów formułuje się wnioski, które wpływają na poprawę procesu nauczania. Realizacja wniosków dotyczących dydaktyki, wychowania, profilaktyki, rehabilitacji podnosi efekty edukacyjne uczniów. Uczniowie są bardziej aktywni, samodzielni, otrzymują wyższe oceny ze sprawdzianów, poprawiają tempo wyszukiwania informacji w tekście, sprawniej i poprawniej redagują różne formy wypowiedzi pisemnej. Nauczyciele przygotowują uczniów do stosowania zdobytej wiedzy w praktyce, rozwijają ich zainteresowania, kształtują kompetencje potrzebne na rynku pracy, takie jak znajomość języka obcego, umiejętność posługiwania się komputerem, doskonałą umiejętność komunikacyjne, kulturalnego zachowania się, panowania nad emocjami, umiejętności nawiązywania nowych kontaktów. W kształceniu wykorzystują pomoce dydaktyczne w postaci programów multimedialnych, gier dydaktycznych, układanek edukacyjnych. Szkoła posiada 187 programów komputerowych wspomagających naukę. Wiele z nich szkoła pozyskała przy realizacji czterech programów unijnych: „Wszystko zaczyna się od marzeń”, „Lepszy start w przyszłość”, „Radosna szkoła”, „Wszyscy mają prawo do szczęścia”. Uczniowie szkoły biorą udział w różnych konkursach, zawodach, olimpiadach, wystawach, na których zdobywają liczne nagrody. Szkoła uwzględnia propozycje uczniów dotyczące tematów lekcji wychowawczych, tras wycieczek, programów imprez i uroczystości, udziału w konkursach i zawodach. Nauczyciele pozwalają uczniom zdecydować o tym, czy będą pracować w grupie czy indywidualnie, czy chcą odpowiadać przy tablicy czy w ławce. Uczniowie mają wpływ na ofertę zajęć pozalekcyjnych i organizację uroczystości szkolnych.

Poniżej znajdują się szczegółowe wyniki badań, wskazujące na wysoki poziom spełnienia tego wymagania przez szkołę.

W szkole wykorzystuje się zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej.

Nauczyciele w ankiecie wymienili wykorzystywane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej: właściwie planując i organizując pracę dydaktyczną, dostosowują metody i formy pracy do możliwości uczniów, konstruują indywidualne programy terapeutyczne (14/18); uczą komunikowania się w języku ojczystym w mowie i piśmie, umiejętności nawiązywania pozytywnych relacji z innymi, kulturalnego zachowania się, panowania nad emocjami, pracy w zespole, kształtowania u uczniów właściwej hierarchii wartości (13/18); stwarzają możliwość czynnego i świadomego udziału ucznia w kulturze m.in. w wystawach, wycieczkach dydaktycznych (11/18); wykorzystują pomoce dydaktyczne, tak organizują pracę, by uczniowie samodzielnie wykonywali doświadczenia (9/18); przygotowują uczniów do wykorzystywania zdobytej wiedzy w życiu codziennym (9/18); wykorzystują technologię komunikacyjno - informacyjną do pracy z dzieckiem (8/18); stwarzają warunki do osiągnięcia rozwoju osobowego oraz aktywnego uczestnictwa w społeczeństwie, wdrażają do pozytywnej autoprezentacji, doskonałą umiejętność komunikacyjne, rozwijają zainteresowania (8/18); analizują i wdrażają zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej (6/18); systematycznie oceniają wiedzę i umiejętności uczniów, przestrzegają zasad oceniania, monitorują osiągnięcia uczniów (3/18); współpracują z rodzicami (3/18); udzielają poradnictwa zawodowego, kształtują kompetencje potrzebne na rynku pracy(2/18).

Nauczyciele w wywiadzie podali, że celu realizacji podstawy programowej:

- konstruują indywidualne programy nauczania;
- wykorzystują szeroką gamę dostępnych pomocy dydaktycznych;
- organizują wycieczki po bliższej i dalszej okolicy, zajęcia w terenie;
- przygotowują uczniów do stosowania zdobytej wiedzy w praktyce;
- rozwijają ich zainteresowania;
- kształtują kompetencje potrzebne na rynku pracy takie jak znajomość języka obcego, umiejętność posługiwania się komputerem;
- doskonalą umiejętności komunikacyjne, zasady kulturalnego zachowania się, panowania nad emocjami, umiejętności nawiązywania nowych kontaktów.

Jako ograniczenia w stosowaniu zalecanych warunków i sposobów realizacji podstawy programowej wskazali poziom intelektualny dzieci, brak chęci do współpracy ze strony rodziców, brak pełnowymiarowej sali gimnastycznej, boiska szkolnego, brak większości podręczników dla uczniów lekko upośledzonych, brak podręczników dla dzieci upośledzonych w stopniu umiarkowanym i znacznym. Udzielając wywiadu, nauczyciele i dyrektor poinformowali, że programy przyjęte do realizacji w Gimnazjum nr 2 w Warcie w pełni uwzględniają zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej.

Procesy edukacyjne są planowane.

Dyrektor w wywiadzie podkreślił, że procesy edukacyjne przebiegające w szkole są planowane i mają charakter zorganizowany. W celu zapewnienia pełnej korelacji oddziaływań, planując procesy edukacyjne, tworzy się w szkole następujące dokumenty: arkusz organizacyjny, plan nadzoru pedagogicznego, statut placówki wraz z załącznikami, przedmiotowe systemy oceniania, dokumentację edukacyjnego projektu gimnazjalnego, tygodniowy rozkład zajęć, harmonogram szkoleń rady pedagogicznej, Plan Pracy Szkoły, Program Wychowawczy, Program Profilaktyki, Kalendarz Roku Szkolnego, Kalendarz Imprez. Za powstanie tych dokumentów odpowiedzialni są dyrektor, wicedyrektor, nauczyciele, wychowawcy, zespoły zadaniowe oraz rodzice. Służą one doskonaleniu pracy szkoły. Z analizy dokumentacji wynika, że wszystkie podmioty tworzące plany pracy szkoły dwa razy do roku dają sprawozdania z ich realizacji, a wnioski z nich wynikające są uwzględniane w następujących planach.

Obserwacja pracy szkoły, zajęć (9/9), w tym uroczystości szkolnej, pokazuje, że sposób pracy z uczniami uwzględnia ich jednostkowe różnicowanie, indywidualne potrzeby i możliwości. Nauczyciele pracują na zajęciach wykorzystując ich indywidualne predyspozycje, pomagają przezwyciężać trudności. Uczniowie w różnym tempie zapisują polecenia, wykonują samodzielnie ćwiczenia o różnym stopniu trudności, które nauczyciel przygotował oddzielnie dla każdego dziecka. Nauczyciele udzielają uczniom wsparcia, reagują na ich potrzeby, oznaki zmęczenia dziecka. Uczniom z różnymi dysfunkcjami zapewnia się bezpieczeństwo, ciągłą opiekę. Udzielając odpowiedzi na pytanie ankietowe wszyscy nauczyciele (18/18) odpowiedzieli, że w szkole planuje się procesy edukacyjne. Wszyscy (18/18) planują procesy edukacyjnych w odniesieniu do przedmiotu. W tym planowaniu biorą pod uwagę potrzeby uczniów i ich możliwości (18/18), czas potrzebny do zrealizowania poszczególnych treści (16/18), organizację roku szkolnego (14/18), liczebność klas (12/18), inne (15/18), to jest uwzględniają zalecenia poradni pedagogiczno – psychologicznej (15/18), stan zdrowia dziecka, jego indywidualne możliwości psychofizyczne, predyspozycje, zainteresowania (12/18), zalecenia specjalistów: pedagoga, psychologa, logopedy, zespołu ds. rewalidacji (11/18), inne (4/18).

Organizacja procesów edukacyjnych sprzyja uczeniu się.

Zdaniem wszystkich (19/19) ankietowanych rodziców i z analizy dokumentów wynika, że tygodniowy plan lekcji jest tak ułożony, że sprzyja uczeniu się uczniów gimnazjum.

Również uczniowie w wywiadzie grupowym chórem odpowiedzieli, że nie czują się zmęczeni z powodu liczby zajęć w szkole. Mówili też, że czasem jest dużo zajęć, ale są też takie, które lubią. W dni kiedy czują się gorzej nauczyciele im pomagają i są dla nich wyrozumiali. Rodzice w wywiadzie wskazali, że w szkole oczekuje się od dzieci takich zachowań, na jakie je stać. Na przykład, gdy dziecko nie może usiedzieć na miejscu, to nauczyciele tak organizują zajęcia, by dziecko mogło się ruszać.

Analiza dokumentacji wskazuje, że plan zajęć edukacyjnych jest ułożony z zachowaniem zasady higieny pracy, zajęcia są różnicowane, rozłożone równomiernie w ciągu tygodnia. Klasy są małoliczne, nauczyciel ma możliwość pracy z każdym uczniem zgodnie z jego tempem pracy. Zajęcia specjalistyczne prowadzone są indywidualnie lub w małych grupach. Między lekcjami przewidziane są przerwy, jedna przerwa w porze obiadowej jest dłuższa, w jej trakcie uczniowie mogą korzystać z gorącego posiłku. Wszyscy ankietowani nauczyciele (18/18) podali, że szkoła zapewnia im możliwość korzystania z pomocy dydaktycznych potrzebnych podczas realizacji zajęć, a pomieszczenia, w których prowadzą zajęcia sprzyjają osiągnięciu zamierzonych celów.

Stosowane w szkole metody nauczania sprzyjają uczeniu się.

Dyrektor w wywiadzie podał przykłady działań nauczycieli, które nakierowane są na zwiększenie efektywności

procesu uczenia się uczniów. Zdaniem dyrektora nauczyciele, w tym celu, współpracują w sposób ciągły ze specjalistami, innymi nauczycielami i pracownikami szkoły. W ramach prac zespołów dzielą się doświadczeniami na temat metod nauczania oraz możliwością wykorzystania różnorodnych pomocy dydaktycznych. Wspólnie opracowują sposoby rozwiązań zaistniałych problemów, analizują wyniki egzaminów, wyciągają wnioski, opracowują dalsze strategie działań na posiedzeniach zespołów przedmiotowych i wychowawczych. Prowadzą samokształceniowe zebrania Rady Pedagogicznej, korzystają z różnych form doskonalenia zawodowego, dzielą się zdobytą tam wiedzą, współpracują ze specjalistami z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Warcie w zakresie diagnozowania rozwoju uczniów. Nauczyciele w wywiadzie wskazali metody nauczania, które stosują w celu zwiększenia aktywności uczniów i ich poczucia odpowiedzialności za proces uczenia się. Wcześniej dostosowują je do indywidualnych możliwości rozwojowych uczniów, ich umiejętności, poddają je ewaluacji. Wybierając metody pracy z uczniami biorą pod uwagę cele zajęć, uwzględniają treści zajęć, możliwości i potrzeby uczniów, dostęp do pomocy, inicjatywy uczniów, liczbę uczniów, miejsce realizacji zajęć. Stosowane przez nich metody to przede wszystkim metody aktywizujące, np. burza mózgów, praca w grupach (stoliki zadaniowe), drama, wizualizacja, dyskusja, gry i zabawy dydaktyczne, metody naśladowcze, metody pokazowe, metoda ruchu rozwijającego Weroniki Sherborne, stymulacja polisensoryczna na sali doświadczania świata.

Obserwacja dziewięciu zajęć pozwoliła zauważyć przykłady zachęcania uczniów przez nauczycieli do samodzielności w wykonywaniu zadań, do aktywności. Nauczyciele w tym celu:

- stosują wzmocnienie pozytywne, częste pochwały (brawo, pięknie, dobrze), aprobatę dla aktywności uczniów (9/9);
- wydają krótkie, precyzyjne polecenia, a w przypadku, gdy dzieci mają problem z ich zrozumieniem, tłumaczą aż dziecko je zrozumie (9/9);
- zadają pytania naprowadzające, udzielają wskazówek (7/9);
- natychmiast są zaciekawieni wytworem prac dzieci, oceniają ich aktywność, np. przez kiwnięcie głową, akceptujące spojrzenie (5/9);
- stopniują trudności, odnoszą się do już znanych pojęć, umiejętności i je utrwalają (4/9);
- nie wywierają presji na uczniów, nie pośpieszają ich (4/9); stosują ćwiczenia praktyczne, zachęcają do działania mówiąc: podejdź, dotknij (3/9);
- stosują środki dydaktyczne, np. komputery (3/9).

Na obserwowanych (8/9) zajęciach wystąpiła praca w grupach, którą uzasadniał cel zajęć i zastosowana metoda. Na jednych zajęciach nie było takiej potrzeby. Do pracy w grupach nauczyciele dobierali uczniów tak, by mogli współpracować, pomagać sobie i osiągnąć sukces rozwiązując zadanie, problem, krzyżówkę. Na zajęciach (9/9) wszyscy uczniowie byli zaangażowani w pracę. Nauczyciele dali uczniom zadania możliwe do wykonania. Wszyscy uczniowie zgłaszali się do odpowiedzi, czytali, dokonywali różnych wyborów, wykazywali się umiejętnością zdobywania informacji z różnych źródeł. Na zajęciach, w których użycie technologii informacyjno-komunikacyjnych było uzasadnione, zastosowano ten środek dydaktyczny (7/9). Uczniowie korzystali z komputerów, wyszukiwali niezbędne informacje, dokonywali prezentacji multimedialnych, rozwiązywali problemy. Obsługiwali sprzęt kserograficzny, nagłośnieniowy, wyszukiwali informacji w książkach, analizowali treści plansz. W trakcie wszystkich obserwowanych zajęć (9/9) wystąpiły sytuacje, w których uczniowie mogli rozwiązywać problemy. Nauczyciele stworzyli uczniom warunki do rozwiązywania krzyżówek, zagadek, układania rozsypanek (4/9), podejmowania decyzji (2/9), stosowania metody badawczej adekwatnej do problemu i możliwości intelektualnych uczniów (2/9), rozwiązywania zadań matematycznych (2/9), wypełniania druków (1/9), przyporządkowania pojęć (1/9). W trakcie zajęć terapeutycznych wykonanie każdego polecenia stanowiło dla uczniów sytuację problemową (1/9). Nauczyciele wspierali uczniów, zachęcali do aktywności, tłumaczyli problemy i stosowali pytania naprowadzające.

W szkole widoczne są informacje i materiały pokazujące, jak się uczyć. Umieszczone są one na tablicy szkolnej (dla uczniów i rodziców) oraz w bibliotece szkolnej (dla nauczycieli i rodziców). Opracowania przedstawiane na tablicy dotyczą zagadnień: „Przygotowując się do nauki zadbaj o:...” „Sposoby uczenia się”, „Błędy wychowawcze rodziców”, „Jak znaleźć czas dla dziecka i mądrze kochać?”, „Krótko o wychowaniu i dyscyplinie”. Obserwacja placówki przyniosła informacje o możliwościach korzystania w szkole z technologii informatyczno-komunikacyjnych w pracy uczniów i nauczycieli.

Ocenianie uczniów daje im informację o ich postępach w nauce.

Uczniowie w wywiadzie odpowiedzieli, że nauczyciele, wystawiając ocenę, odnoszą się do tego, co umieli, co wiedzieli wcześniej, odnoszą się do ich osiągnięć. Biorą pod uwagę powtórzenia, kartkówki, odpowiedzi. Umożliwiają im poprawę każdej oceny w ciągu 2 tygodni. Nauczyciele mówią im, za co otrzymujemy oceny. Chwalą ich na apelach, na lekcji przy całej klasie za udział w konkursach, zawodach. Tłumaczą im, że to już mieli wcześniej, przypominają.

W szkole widoczne są informacje o sukcesach uczniów. Na korytarzu szkolnym, w klasach, w gabinecie dyrektora i wicedyrektora znajdują się gabloty z pucharami za osiągnięcia sportowe oraz informacje o sukcesach dzieci w różnych dyscyplinach, w tym w sporcie adaptowanym, który jest dyscypliną paraolimpijską BOCCIA. Wzrok

przyciągają również zamieszczone na tablicy informacje o wynikach (2010-2011): olimpiady chemicznej (II miejsce), historycznej (IV miejsce), geograficzno-matematycznej (IV miejsce), konkursu biblijnego (I miejsce), wojewódzkich zawodów tenisa stołowego, XVI Wojewódzkiego Konkursu z Języka Polskiego (Wieluń, IV miejsce) oraz innych festiwali i spotkań m.in. I Festiwalu Piosenki „Darujmy światu radość” (Kraszkowice, III miejsce), VIII Spotkania Mistrzów Sztuki Kulinarnej Działoszyn, I Międzyszkolnego Festiwalu Piosenki Religijnej Cecylia 2010, w których dzieci osiągają sukcesy. Dużo jest miejsc, w których prezentowane są prace plastyczne uczniów. Miejsce swoje mają informacje o preferencjach zawodowych dzieci, które też są wyrażone przez formy plastyczne. Tablica informacyjna to miejsce, gdzie dzieci prezentują wytwory swoich zainteresowań i pasji.

W ankiecie nauczyciele (18/18) podali, że zawsze przekazują uczniom informację zwrotną, uzasadnienie oceny. Zawiera ona wskazanie braków wiedzy, umiejętności i sposoby pokonywania trudności (18/18), ocenę poziomu osiągnięć ucznia, jego postawy, wskazanie czego uczeń nie opanował i czego zabrakło na wyższą ocenę (17/18), ocenę stopnia zaangażowania ucznia (15/18), wyszczególnienie i docenienie mocnych stron ucznia (15/18).

Ocenianie uczniów motywuje ich do dalszej pracy.

Nauczyciele w większości (16/18) uznali, że uczniowie są zmotywowani do pracy dzięki informacji zwrotnej, jaką od nich otrzymują. Uczniowie w wywiadzie powiedzieli, że uzyskują sukcesy bo nauczyciele rozmawiają z nimi o tym, za co dostają ocenę, co zrobili dobrze, co mają poprawić. Mówią im, że mają uważnie słuchać na lekcji, wyraźniej czytać, pisać, odrabiać pracę domową, mieć zainteresowania, przygotowywać do olimpiad i konkursów. Nauczyciele zapoznają ich z zasadami oceniania, tłumaczą. Uczniowie wiedzą, że mają sukcesy, jak się starają. Zajęli I i III miejsce w grze w tenisa stołowego, IV miejsce w olimpiadzie z polskiego, IV miejsce w olimpiadzie z matematyki, IV miejsce w piłce nożnej. Nauczyciele rozmawiają z nimi o tym co powoduje trudności. Wskazali, że nauczyciele tłumaczą im, co powinni zrobić samodzielnie. Ich trudności wynikają z tego, że mało czytają i piszą. Jak zapominają się nauczyć, to też mają trudności. Mają też mówić, czego nie zrozumieli.

Uczniowie dodali od siebie, że lubią się uczyć w tej szkole, mają kolegów, fajne zajęcia, wszyscy są mili, chodzą do tej szkoły i nie opuszczają zajęć. Trudności mieli w innych szkołach, w tej nie są przymuszani do nauki.

Rodzice w ankiecie odpowiedzieli, że ocenianie zachęca dziecko do dalszego uczenia się na wszystkich lekcjach (13/19), na większości lekcji (5/19), na nielicznych lekcjach (1/19). Uczestniczący w badaniu: uczniowie, rodzice i nauczyciele wskazali, że ocenianie motywuje uczniów do dalszej pracy. Rodzice (19/19) uznali, że ocenianie zachęca dziecko do dalszego uczenia się na lekcjach. Nauczyciele (16/18) uważają, że uczniowie dzięki informacji zwrotnej, jaką otrzymują od nich, są zmotywowani do pracy.

W szkole monitoruje się osiągnięcia uczniów.

Dyrektor i nauczyciele w wywiadach wskazali, że monitorowane są osiągnięcia wszystkich uczniów. Do sposobu monitorowania jakości i efektywności procesu uczenia się w Gimnazjum nr 2 w Warcie zaliczyli: przeprowadzanie próbnych egzaminów gimnazjalnych, przeprowadzanie kartkówek, sprawdzianów, obserwację pracy uczniów na lekcji, analizę osiągnięć uczniów w konkursach i zawodach sportowych. Dyrektor podał ponadto, iż nauczyciele monitorują prace uczniów, oceniając ich aktywność, stosując karty pracy, które pozwalają zdiagnozować osiągnięcia uczniów, prowadząc testy kompetencji obejmujące zagadnienia z zakresu przedmiotów humanistycznych oraz matematyczno – przyrodniczych. Na podstawie przeprowadzonych testów i próbnych egzaminów nauczyciele, pracując w zespołach, formułują wnioski mające wpływ na polepszenie procesu nauczania i uczenia się uczniów. Otrzymane oceny cząstkowe z poszczególnych kartkówek, sprawdzianów, kart pracy mają wpływ na ustalenie oceny końcoworocznej. Podejmują pracę z uczniem zdolnym, przygotowują do konkursów i olimpiad szkolnych i międzyszkolnych, czego efektem są uzyskane dyplomy, zaświadczenia oraz nagrody.

Nauczyciele w wywiadzie poinformowali, że monitoring prowadzą systematycznie i w sposób zorganizowany. Osiągnięcia uczniów monitorują poszczególni nauczyciele w zakresie własnego przedmiotu. Porównują wyniki klasyfikacji śródrocznej i rocznej na poziomie klasy z wynikami egzaminów zewnętrznych i próbnych. Na bieżąco analizują oceny, omawiają sprawdziany, monitorują udział uczniów w programie POKL „Lepszy start w przyszłość”. Wychowawcy monitorują działania edukacyjne i wychowawcze w klasie, a następnie przekazują informacje do pedagoga szkolnego, a pedagog do dyrekcji. Zespoły zadaniowe prowadzą analizę wyników egzaminów.

Procesy edukacyjne przebiegające w szkole są monitorowane.

W wywiadzie dyrektor podał, że monitorowanie procesów edukacyjnych było prowadzone zarówno w tym jak i w tamtym roku. Odbywa się poprzez obserwowanie umiejętności dziecka, stosowanie arkuszy kompetencji, kontrole dokumentacji przebiegu nauczania, hospitacje, analizę wyników egzaminów gimnazjalnych (próbnych i zewnętrznych), prowadzenie testów kompetencji uczniów. Monitorowaniem są też rozmowy z nauczycielami, uczniami oraz rodzicami; zebrania z Radą Rodziców, w czasie których omawiane są zagadnienia związane z planowaniem pracy szkoły, realizacją zadań; analizą wyników nauczania, wychowania, a także analizą realizacji planu nadzoru pedagogicznego. Wszyscy nauczyciele monitorują realizację podstawy programowej nauczanego

przedmiotu, stosując arkusz monitoringu. Na podstawie zgromadzonych danych oceniają proces edukacji dzieci z upośledzeniem umysłowym, zapewnienia potrzeb psychicznych uczniów, system zapewniania specjalnych warunków edukacyjnych i oddziaływań rehabilitacyjnych.

Nauczyciele w wywiadzie uznali, że w szkole monitorowane są następujące zagadnienia: frekwencja, poziom socjalizacji i uspołecznienia, znajomość powszechnie obowiązujących zasad i norm społecznych, umiejętność radzenia sobie w sytuacjach trudnych oraz w codziennych sytuacjach życiowych, umiejętność pisania, czytania ze zrozumieniem, porozumiewania się werbalnego i niewerbalnego, liczenia, wykorzystania zdobytej wiedzy w praktyce. Nauczyciele monitorują proces kształcenia uczniów na podstawie ocen, lekcji pokazowych, obserwacji, analizy wyników sprawdzianów i egzaminów. Służą temu prace zespołu ds. rewalidacji, wychowawczego, do spraw nauczania i wychowania dzieci umiarkowanie i znacznie upośledzonych, a także obserwacje dyrektorskie.

Wnioski z monitoringu są wykorzystywane do planowania procesów edukacyjnych.

Dyrektor i nauczyciele w wywiadzie wskazali jak wnioski z monitoringu są wykorzystywane w planowaniu procesów edukacyjnych. Są one zapisywane w protokołach Rady Pedagogicznej i są systematycznie wdrażane. W wyniku ich stosowania nauczyciele urozmaicają formy i metody pracy, stosują aktywizujące techniki dydaktyczne, modyfikują indywidualne programy nauczania tak, aby poprawić pracę nad zagadnieniami, które sprawiają uczniom najwięcej problemów, prowadzą lekcje z tekstami źródłowymi, zwiększają liczbę ćwiczeń, które doskonalą konkretne umiejętności, wywołują sytuacje problemowe celem ich rozwiązania (stosują techniki dramy), zwiększają liczbę ćwiczeń usprawniających czytanie ze zrozumieniem, doskonalą umiejętność tworzenia tekstu, wprowadzają ćwiczenia doskonalące wykonywanie obliczeń w sytuacjach praktycznych, prowadzą zajęcia w sposób atrakcyjny dla uczniów (odpowiedni dobór treści, metod, budowanie właściwych relacji), motywują uczniów do samodzielności i aktywności edukacyjnej. Dyrektor dodał, że nauczyciele także tworzą specjalne warunki edukacyjne i oddziaływań rehabilitacyjnych. Ponadto, nauczyciele uważają, że wnioski wypływające z monitorowania procesów edukacyjnych pozwalają im:

- pogłębiać współpracę, aktywizować rodziców na rzecz szkoły, wspierać efektywność oddziaływań wychowawczych poprzez pedagogizację rodziców;
- konsekwentnie stosować system kar i nagród, stosować zasady wypracowane w zespole klasowym, kontynuować prowadzenie rewalidacyjnych godzin wsparcia dla uczniów i ich rodziców;
- korelować ze sobą treści nauczania w klasach łączonych;
- prowadzić wywiad, zbierać wiadomości o losach absolwentów w kontekście efektów kształcenia;
- rozwijać twórcze i aktywne metody nauczania, zachęcać do ćwiczeń praktycznych.

Współpraca nauczycieli i uczniów dotyczy procesów edukacyjnych.

Z badań ankietowych nauczycieli (17/18), rodziców (18/19) i wywiadów grupowych nauczycieli, rodziców i uczniów wynika, że nauczyciele biorą pod uwagę opinie uczniów o tym, jak chcą być uczeni. Nauczyciele w ankiecie wskazali, że pomysły uczniów dotyczyły sposobu prowadzenia zajęć (16/18), programu aktywności pozalekcyjnych (15/18), tematyki zajęć (9/18), inne (16/18): z tego (15/18) wykorzystania środków dydaktycznych, pomocy multimedialnych, (11/18) wskazania miejsc, które chcieliby zobaczyć w ramach organizowanych wycieczek, wyjść poza teren szkoły, (9/18) wyboru formy prezentowania umiejętności, twórczości w ramach konkursów, występów, ich oprawy artystycznej, technicznej, (8/18) dekorowania szkoły podczas uroczystości, gazetek szkolnych, (5/18) tematyki, formy imprez szkolnych, integracyjnych, (4/18) tematów godzin wychowawczych, wyboru lektur, (1/18) powstania placu zabaw.

W wywiadzie grupowym nauczyciele podali, że brali pod uwagę opinie uczniów o tym, jak powinien przebiegać proces nauczania. Uwzględniali sugestie, które poprzez samorząd szkolny przekazywane były dyrekcji i nauczycielom, następnie omawiane i analizowane na radach pedagogicznych i w miarę możliwości wdrażane. Uczniowie proponowali tematykę godzin wychowawczych, na których omawiane były nurtujące ich problemy. Uczniowie mogli zdecydować o tym, czy będą pracować w grupie czy indywidualnie, dokąd chcą jechać na wycieczkę. Uczniowie mieli wpływ na ofertę zajęć pozalekcyjnych, dostosowanie do ich potrzeb i zainteresowań tematyki i sposobu prowadzenia zajęć; organizację uroczystości szkolnych. Uczniowie podczas wywiadu poinformowali, że nauczyciele pytali ich o to, w jaki sposób chcieliby uczyć się na lekcjach, czy chcą odpowiadać przy tablicy, czy wypełniać karty pracy, ustalają tematy zajęć wychowawczych. Pytali, czy mają jakieś pomysły, czy chcą rozmawiać, jak chcą malować. Pozwalają im wybrać środki dydaktyczne, rozsypanki czy karty pracy. Mają do wyboru dużo różnych pomocy. Kuchnia jest dobrze wyposażona.

Rodzice uważają (18/19), że nauczyciele uwzględniają opinie ich dzieci dotyczące procesu nauczania, a w szczególności dotyczące tematyki zajęć z plastyki, muzyki i techniki, geografii, historii, zajęć w bibliotece, w świetlicy (10/19), lekcji wychowawczych (9/19). Nauczyciele kierują się sugestiami dzieci na zajęciach pozalekcyjnych, specjalistycznych (6/19), organizując wycieczki (5/19). Pozwalają im rozwijać zainteresowania (5/19), pytają uczniów, z jakich pomocy dydaktycznych chcą korzystać i stosują je (5/19), proponują dzieciom tematykę lekcji i wspólnie z nimi dokonują wyboru zagadnień (3/19). W wywiadzie grupowym rodzice podali,

że nauczyciele- by dzieci uczyły się lepiej- wspólnie z nimi pracują na lekcjach, nie wyręczają ich, śledzą ich rozwój. Wybierają taki materiał, by dzieci były zainteresowane, tym co robią, by samodzielnie uzyskiwały pozytywne rezultaty. Nauczyciele dostosowują tempo pracy do ich możliwości, bo dzieci czasem mają trudne dni i trzeba im więcej tłumaczyć. Nauczyciele stosują zróżnicowanie metody wspierania i motywowania uczniów w procesie uczenia się.

Według ankiety nauczyciele wspierają swoich uczniów w uczeniu się poprzez dostosowanie metod i form pracy do indywidualnych możliwości uczniów (18/18), stwarzanie bezpiecznych warunków nauki, wzmacnianie pozytywne (16/18), korzystanie z bazy pomocy dydaktycznych (8/18), kierowanie do nich krótkich, precyzyjnych poleceń (11/18), łączenie wiedzy z praktyką, pracę na konkretach (10/18), stopniowanie wymagań (11/18), stosowanie metod aktywizujących (12/18), nadzorowanie wykonywanych przez dziecko czynności (8/18), nadrabianie zaległości (5/18), inne (16/18). Nauczyciele w ankiecie wskazali, że motywują swoich uczniów poprzez stosowanie wzmocnień pozytywnych, zachęty, doceniania nawet najmniejszych osiągnięć (17/18), stawianie im wymagań, które są dostosowane do ich możliwości (16/18), zapewnienie poczucia bezpieczeństwa, niepozwalanie na wzajemną krytykę, rywalizację (14/18), wykorzystanie ich zainteresowań, zachęcanie do udziału w konkursach (12/18), nagradzanie za osiągnięcia, bieżące ocenianie (11/18), stosowanie środków dydaktycznych, rewalidacyjnych umożliwiających ich aktywność (6/18) i inne (3/18).

Uczniowie i rodzice w wywiadach grupowych powiedzieli, że nauczyciele zachęcając do nauki stosują wobec uczniów pochwały, nagrody, dyplomy. Uczniowie dodali, że nauczyciele pozwalają im korzystać z różnych pomocy, tłumaczą z czego korzystać, jak korzystać z Internetu, zachęcają ich do nauki. Dzięki nim biorą udział w różnych konkursach i zdobywają wysokie miejsca. Ich sukcesy cieszą nauczycieli. Nauczyciele ich chwala, a oni lubią być chwaleni.

Rodzice uważają, że największą nagrodą dla ich dzieci jest zachwyty w oczach pani. Praca w tej szkole jest specyficzna, gdy dziecko ma trudny tydzień, to nauczyciel zmienia kolejność nauczania, wycofuje pewien zakres materiału i realizuje go później.

Procesy edukacyjne przebiegające w szkole są monitorowane.

W wywiadzie dyrektor podał, że monitorowanie procesów edukacyjnych było prowadzone zarówno w tym jak i w tamtym roku. Odbywa się poprzez obserwowanie umiejętności dziecka, stosowanie arkuszy kompetencji, kontrole dokumentacji przebiegu nauczania, hospitacje, analizę wyników egzaminów gimnazjalnych (próbnych i zewnętrznych), prowadzenie testów kompetencji uczniów. Monitorowaniem są też rozmowy z nauczycielami, uczniami oraz rodzicami; zebrania z Radą Rodziców, w czasie których omawiane są zagadnienia związane z planowaniem pracy szkoły, realizacją zadań; analizą wyników nauczania, wychowania, a także analizą realizacji planu nadzoru pedagogicznego. Wszyscy nauczyciele monitorują realizację podstawy programowej nauczanego przedmiotu, stosując arkusz monitoringu. Na podstawie zgromadzonych danych oceniają proces edukacji dzieci z upośledzeniem umysłowym, zapewnienia potrzeb psychicznych uczniów, system zapewniania specjalnych warunków edukacyjnych i oddziaływań rehabilitacyjnych.

Nauczyciele w wywiadzie uznali, że w szkole monitorowane są następujące zagadnienia: frekwencja, poziom socjalizacji i uspołecznienia, znajomość powszechnie obowiązujących zasad i norm społecznych, umiejętność radzenia sobie w sytuacjach trudnych oraz w codziennych sytuacjach życiowych, umiejętność pisania, czytania ze zrozumieniem, porozumiewania się werbalnego i niewerbalnego, liczenia, wykorzystania zdobytej wiedzy w praktyce. Nauczyciele monitorują proces kształcenia uczniów na podstawie ocen, lekcji pokazowych, obserwacji, analizy wyników sprawdzianów i egzaminów. Służą temu prace zespołu ds. rewalidacji, wychowawczego, do spraw nauczania i wychowania dzieci umiarkowanie i znacznie upośledzonych, a także obserwacje dyrektorskie.

Wnioski z monitoringu są wykorzystywane do planowania procesów edukacyjnych.

Dyrektor i nauczyciele w wywiadzie wskazali jak wnioski z monitoringu są wykorzystywane w planowaniu procesów edukacyjnych. Są one zapisywane w protokołach Rady Pedagogicznej i są systematycznie wdrażane. W wyniku ich stosowania nauczyciele urozmaicają formy i metody pracy, stosują aktywizujące techniki dydaktyczne, modyfikują indywidualne programy nauczania tak, aby poprawić pracę nad zagadnieniami, które sprawiają uczniom najwięcej problemów, prowadzą lekcje z tekstami źródłowymi, zwiększają liczbę ćwiczeń, które doskonalą konkretne umiejętności, wywołują sytuacje problemowe celem ich rozwiązania (stosują techniki dramy), zwiększają liczbę ćwiczeń usprawniających czytanie ze zrozumieniem, doskonalą umiejętność tworzenia tekstu, wprowadzają ćwiczenia doskonalące wykonywanie obliczeń w sytuacjach praktycznych, prowadzą zajęcia w sposób atrakcyjny dla uczniów (odpowiedni dobór treści, metod, budowanie właściwych relacji), motywują uczniów do samodzielności i aktywności edukacyjnej. Dyrektor dodał, że nauczyciele także tworzą specjalne warunki edukacyjne i oddziaływań rehabilitacyjnych.

Ponadto, nauczyciele uważają, że wnioski wypływające z monitorowania procesów edukacyjnych pozwalają im: pogłębiać współpracę, aktywizować rodziców na rzecz szkoły, wspierać efektywność oddziaływań wychowawczych poprzez pedagogizację rodziców; konsekwentnie stosować system kar i nagród, stosować zasady wypracowane

w zespole klasowym, kontynuować prowadzenie rewalidacyjnych godzin wsparcia dla uczniów i ich rodziców; korelować ze sobą treści nauczania w klasach łączonych; prowadzić wywiad, zbierać wiadomości o losach absolwentów w kontekście efektów kształcenia; rozwijać twórcze i aktywne metody nauczania, zachęcać do ćwiczeń praktycznych.

Współpraca nauczycieli i uczniów dotyczy procesów edukacyjnych.

Z badań ankietowych nauczycieli (17/18), rodziców (18/19) i wywiadów grupowych nauczycieli, rodziców i uczniów wynika, że nauczyciele biorą pod uwagę opinie uczniów o tym, jak chcą być uczeni. Nauczyciele w ankiecie wskazali, że pomysły uczniów dotyczyły sposobu prowadzenia zajęć (16/18), programu aktywności pozalekcyjnych (15/18), tematyki zajęć (9/18), inne (16/18): z tego (15/18) wykorzystania środków dydaktycznych, pomocy multimedialnych, (11/18) wskazania miejsc, które chcieliby zobaczyć w ramach organizowanych wycieczek, wyjść poza teren szkoły, (9/18) wyboru formy prezentowania umiejętności, twórczości w ramach konkursów, występów, ich oprawy artystycznej, technicznej, (8/18) dekorowania szkoły podczas uroczystości, gazetek szkolnych, (5/18) tematyki, formy imprez szkolnych, integracyjnych, (4/18) tematów godzin wychowawczych, wyboru lektur, (1/18) powstania placu zabaw.

W wywiadzie grupowym nauczyciele podali, że brali pod uwagę opinie uczniów o tym, jak powinien przebiegać proces nauczania. Uwzględniali sugestie, które poprzez samorząd szkolny przekazywane były dyrekcji i nauczycielom, następnie omawiane i analizowane na radach pedagogicznych i w miarę możliwości wdrażane. Uczniowie proponowali tematykę godzin wychowawczych, na których omawiane były nurtujące ich problemy. Uczniowie mogli zdecydować o tym, czy będą pracować w grupie czy indywidualnie, dokąd chcą jechać na wycieczkę. Uczniowie mieli wpływ na ofertę zajęć pozalekcyjnych, dostosowanie do ich potrzeb i zainteresowań tematyki i sposobu prowadzenia zajęć; organizację uroczystości szkolnych.

Uczniowie podczas wywiadu poinformowali, że nauczyciele pytali ich o to, w jaki sposób chcieliby uczyć się na lekcjach, czy chcą odpowiadać przy tablicy, czy wypełniać karty pracy, ustalają tematy zajęć wychowawczych. Pytali, czy mają jakieś pomysły, czy chcą porozmawiać, jak chcą malować. Pozwalają im wybrać środki dydaktyczne, rozsypanki czy karty pracy. Mają do wyboru dużo różnych pomocy. Kuchnia jest dobrze wyposażona.

Rodzice uważają (18/19), że nauczyciele uwzględniają opinie ich dzieci dotyczące procesu nauczania, a w szczególności dotyczące tematyki zajęć z plastyki, muzyki i techniki, geografii, historii, zajęć w bibliotece, w świetlicy (10/19), lekcji wychowawczych (9/19). Nauczyciele kierują się sugestiami dzieci na zajęciach pozalekcyjnych, specjalistycznych (6/19), organizując wycieczki (5/19). Pozwalają im rozwijać zainteresowania (5/19), pytają uczniów, z jakich pomocy dydaktycznych chcą korzystać i stosują je (5/19), proponują dzieciom tematykę lekcji i wspólnie z nimi dokonują wyboru zagadnień (3/19). W wywiadzie grupowym rodzice podali, że nauczyciele- by dzieci uczyły się lepiej- wspólnie z nimi pracują na lekcjach, nie wyręczają ich, śledzą ich rozwój. Wybierają taki materiał, by dzieci były zainteresowane, tym co robią, by samodzielnie uzyskiwały pozytywne rezultaty. Nauczyciele dostosowują tempo pracy do ich możliwości, bo dzieci czasem mają trudne dni i trzeba im więcej tłumaczyć.

Nauczyciele stosują zróżnicowanie metody wspierania i motywowania uczniów w procesie uczenia się.

Według ankiety nauczyciele wspierają swoich uczniów w uczeniu się poprzez dostosowanie metod i form pracy do indywidualnych możliwości uczniów (18/18), stwarzanie bezpiecznych warunków nauki, wzmacnianie pozytywne (16/18), korzystanie z bazy pomocy dydaktycznych (8/18), kierowanie do nich krótkich, precyzyjnych poleceń (11/18), łączenie wiedzy z praktyką, pracą na konkretach (10/18), stopniowanie wymagań (11/18), stosowanie metod aktywizujących (12/18), nadzorowanie wykonywanych przez dziecko czynności (8/18), nadrabianie zaległości (5/18), inne (16/18). Nauczyciele w ankiecie wskazali, że motywują swoich uczniów poprzez stosowanie wzmocnień pozytywnych, zachęty, doceniania nawet najmniejszych osiągnięć (17/18), stawianie im wymagań, które są dostosowane do ich możliwości (16/18), zapewnienie poczucia bezpieczeństwa, niepozwalanie na wzajemną krytykę, rywalizację (14/18), wykorzystanie ich zainteresowań, zachęcanie do udziału w konkursach (12/18), nagradzanie za osiągnięcia, bieżące ocenianie (11/18), stosowanie środków dydaktycznych, rewalidacyjnych umożliwiających ich aktywność (6/18) i inne (3/18).

Uczniowie i rodzice w wywiadach grupowych powiedzieli, że nauczyciele zachęcając do nauki stosują wobec uczniów pochwały, nagrody, dyplomy. Uczniowie dodali, że nauczyciele pozwalają im korzystać z różnych pomocy, tłumaczą z czego korzystać, jak korzystać z Internetu, zachęcają ich do nauki. Dzięki nim biorą udział w różnych konkursach i zdobywają wysokie miejsca. Ich sukcesy cieszą nauczycieli. Nauczyciele ich chwala, a oni lubią być chwaleni. Rodzice uważają, że największą nagrodą dla ich dzieci jest zachwyty w oczach pani. Praca w tej szkole jest specyficzna, gdy dziecko ma trudny tydzień, to nauczyciel zmienia kolejność nauczania, wycofuje pewien zakres materiału i realizuje go później.

Informacja o postępach w nauce pomaga uczniom uczyć się.

W wywiadzie grupowym uczniowie chórem odpowiedzieli, że w szkole rozmawiają z nimi o tym, jak się uczyć.

Jako przykłady wskazówek, które otrzymują od nauczycieli, podali, że nauczyciele dokładnie im tłumaczą zajęcia, także w świetlicy. Dużo ćwiczą na lekcjach. Mówią, co mają robić i sprawdzają to, co zrobili. Uczniowie mówili, że jak ktoś nie chce czegoś zrobić, to robi to z panią później. W tej szkole nikt na nich nie krzyczy, tylko im pomagają, nie tak jak w innych szkołach. Mówią im że mają uważniej czytać, najlepiej kilka razy, żeby dobrze zrozumieć. Mają mówić, jak czegoś nie zrozumieli. Uznali, że nie mają większych problemów z nauką, a rozmowy z nauczycielami pomagają im w nauce. Nauczyciele pomagają wszystkim w nauce. Dzieci wskazały, że nauczyciele pracują też z nimi na zajęciach rewalidacyjnych. Zwrócili uwagę na to, że lubią, jak nauczyciel na lekcji podchodzi do nich i im indywidualnie tłumaczy. Z ankiety rodziców wynika, że informacje które uzyskują od nauczycieli o wynikach pomaga w nauce ich dzieci (17/19).

Wnioski z monitorowania osiągnięć uczniów są wdrażane.

Nauczyciele, dyrektor w wywiadach podali, że osiągnięcia uczniów są: monitorowane, wzmacniane pozytywnie, utrwalane. Na przykład: uczeń zdobywa medale na zawodach, konkursach, olimpiadach – na terenie szkoły otrzymuje ocenę z danego przedmiotu za aktywność; na szkolnym apelu jego osiągnięcie jest wyróżnione; w nagrodę będzie reprezentował szkołę w następnym roku. Uczniowie ze wzorowymi wynikami w nauce otrzymują świadectwo z paskiem, nagrodę książkową lub rzeczową, list pochwalny dla rodziców.

Z dokumentacji wynika, że w szkole bada się wpływ realizacji wniosków na osiągnięcia edukacyjne uczniów poprzez analizę wyników nauczania, wyników udziału uczniów w konkursach przedmiotowych, artystycznych czy zawodach sportowych oraz poprzez analizę wyników egzaminów gimnazjalnych w kontekście ocen szkolnych. Na przykład: wniosek dotyczący doskonalenia umiejętności czytania ze zrozumieniem spowodował zwiększenie liczby godzin lekcyjnych przeznaczonych na kształcenie tej umiejętności, częstsze zadawanie uczniom zadań do samodzielnej pracy. Zrealizowano też wniosek wdrażania uczniów do samodzielnego korzystania z różnych źródeł informacji. Dzięki realizacji wniosków dotyczących dydaktyki, wychowania, profilaktyki, rehabilitacji podnoszą się efekty edukacyjne uczniów. Uczniowie są bardziej aktywni, samodzielni, otrzymują wyższe oceny ze sprawdzianów, poprawia się tempo wyszukiwania informacji w tekście, sprawniej i poprawniej redagują różne formy wypowiedzi pisemnej, poprawiła się motoryka.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Procesy edukacyjne są efektem współdziałania nauczycieli*

Komentarz:

Nauczyciele współdziałają przy tworzeniu programów nauczania, systemu oceniania, analizie wyników egzaminów zewnętrznych, wyników nauczania i wychowania, zapewniania uczniom specjalnych warunków edukacji, oddziaływań rehabilitacyjnych. Zespołowo opracowują większość dokumentów szkolnych, prowadzą działania edukacyjne i wychowawcze. Wspólnie rozwiązują problemy, dzielą się doświadczeniem, wiedzą, wymieniają środkami dydaktycznymi, konsultują przy wyborze podręczników, tworzą i realizują projekty unijne. Wspólnie organizują uroczystości szkolne, imprezy integracyjne, ustalają oferty zajęć pozalekcyjnych oraz procedury postępowania w trudnych sytuacjach wychowawczych. We wprowadzaniu zmian w realizacji procesów edukacyjnych brali udział wszyscy nauczyciele, specjaliści oraz pracownicy niepedagogiczni. Szkołę wyróżnia skuteczność pracy zespołowej kadry pedagogicznej, co sprzyja osiąganiu wysokich wyników nauczania i wychowania, a przy tym wpływa na zadowolenie dzieci z tego, że uczęszczają do tej szkoły.

Poniżej znajdują się szczegółowe wyniki badań, wskazujące na bardzo wysoki poziom spełnienia tego wymagania przez szkołę.

Nauczyciele współdziałają przy tworzeniu procesów edukacyjnych.

Wszyscy nauczyciele (18/18) odpowiadając na pytanie ankiety wskazali, że konsultują swoje plany zajęć edukacyjnych z innymi nauczycielami. Z dokumentacji szkoły wynika, że nauczyciele wspólnie planują procesy edukacyjne. Działania nauczycieli są zapisane w protokołach zebrań rady pedagogicznej, dokumentacji zespołów przedmiotowych, rewalidacyjnych, indywidualnych programach nauczania, indywidualnych programach edukacyjno – terapeutycznych. Opracowane wspólnie przez nauczycieli są również programy ścieżek edukacyjnych. Wytworem wspólnej pracy nauczycieli są programy nauczania, wewnątrzszkolny system oceniania, analiza wyników egzaminów zewnętrznych, analiza efektów edukacyjnych i wychowawczych uczniów. Nauczyciele opracowują także tygodniowy rozkład zajęć, plan pracy szkoły, regulaminy, program wychowawczy, wzbogacają

bazę dydaktyczną szkoły. Współpracują z rodzicami uczniów przy tworzeniu szkolnego programu wychowawczego, programu profilaktyki. Ponadto nauczyciele konsultują się przy tworzeniu rozkładów materiałów, wyborze metod pracy z uczniami, wyborze podręczników oraz pomocy dydaktycznych, wymieniają się doświadczeniami (zapobieganie i rozwiązywanie problemów wychowawczych, realizacja ścieżek edukacyjnych). Dzielą się również wiedzą w ramach wewnątrzszkolnego doskonalenia nauczycieli oraz wspierają w realizacji planów rozwoju zawodowego.

Zespół do spraw nauczania i wychowania uczniów umiarkowanie i znacznie upośledzonych w roku szkolnym 2010/2011 zaplanował działania integrujące dzieci, wyzwalające ich aktywność, działania prozdrowotne, szkolenia doskonalące ich umiejętności, co znalazło odzwierciedlenie w indywidualnych planach pracy, w protokołach zebrań rady pedagogicznej, sprawozdaniach z realizacji zadań.

Nauczyciele współpracują przy analizie i organizacji procesów edukacyjnych.

Nauczyciele i dyrektor podali, że w badanej szkole większość działań oraz analiz procesów edukacyjnych prowadzone jest w zespołach. Dyrektor poinformował, że analizy procesów edukacyjnych, procesów zaspokajania potrzeb psychicznych, zapewniania uczniom specjalnych warunków edukacji, oddziaływań rehabilitacyjnych są organizowane wspólnie przez nauczycieli w zespołach zadaniowych, takich jak: zespół humanistyczny, przedmiotów matematyczno-przyrodniczych, wychowawczy, do spraw nauczania i wychowania uczniów umiarkowanie i znacznie upośledzonych, zespół rewalidacji osób głęboko upośledzonych, do spraw ewaluacji wewnętrznej, do spraw aktualizacji prawa oświatowego. Z badań ankietowych nauczycieli wynika, że analizy procesów edukacyjnych zachodzących w szkole podejmują wspólnie z innymi nauczycielami np. w zespołach zadaniowych (18/18).

Udzielając wywiadu, nauczyciele podali przykłady współpracy w analizowaniu procesów edukacyjnych. Poinformowali, że wspólnie planują zajęcia edukacyjne, w ramach zespołów przedmiotowych, prowadzą analizę podstawy programowej, programów nauczania, opracowali ścieżki edukacji międzyprzedmiotowej, indywidualne programy edukacyjno-terapeutyczne, system oceniania, opracowują wyniki egzaminów zewnętrznych, ustalają oferty zajęć pozalekcyjnych, procedury postępowania w trudnych sytuacjach wychowawczych. Dzielą się wiedzą w ramach wewnątrzszkolnego doskonalenia, opieką nad nauczycielem stażystą, organizacją uroczystości szkolnych i środowiskowych, spotkań. Zespołowo analizują dokumentację taką jak szkolny zestaw programów nauczania, dzienniki lekcyjne i terapeutyczne.

Nauczyciele w ankiecie, dyrektor w wywiadzie wskazali, że nauczyciele otrzymują od innych wsparcie polegające na tym, że (18/18) wspólnie rozwiązują pojawiające się problemy, wymieniają się doświadczeniami, materiałami dydaktycznymi, (17/18) dzielą się posiadaną wiedzą, nowymi przydatnymi informacjami pozyskanymi z różnych źródeł, fachową literaturą, (11/18) wspólnie organizują uroczystości szkolne, wyjazdy, wycieczki, konkursy, (10/18) korzystają ze zbioru scenariuszy opracowanych przez innych nauczycieli, (9/18) wykorzystują albumy środków dydaktycznych i pomoce dydaktyczne udostępnione przez innych nauczycieli. Dyrektor dodał, że nauczyciele wspierają się też w realizacji ścieżek awansu zawodowego. Wszyscy (18/18) ankietowani nauczyciele uznali, że wsparcie, jakie uzyskują od innych nauczycieli jest wystarczające. W wywiadzie grupowym nauczyciele podali, że wspierają się w organizacji procesów edukacyjnych wymieniając poglądy i doświadczenia podczas spotkań oraz w trakcie zebrań rady pedagogicznej, zespołów przedmiotowych.

Proces zmiany jest efektem wspólnych decyzji.

Większość nauczycieli (15/18) uważa, że ich głos jest brany pod uwagę w trakcie podejmowania decyzji o wprowadzaniu koniecznych zmian w realizacji procesów edukacyjnych. Są też tacy (3/18), którzy uważają, że ich zdanie zdecydowanie nie jest brane pod uwagę. Wszyscy (18/18) nauczyciele w ankiecie wskazali zakres spraw, w których ich głos jest brany pod uwagę. Mogą wnosić o (11/18) podjęcie działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania agresji, patologii, wprowadzenie rewalidacyjnych godzin wsparcia dla dziecka, udzielenie pomocy socjalnej, (16/18) dokonywać wyboru programów edukacyjnych i dostosowywać je do możliwości psychofizycznych uczniów, (16/18) wybierać podręczniki. Uwzględniają (10/18) zalecenia zespołu ds. rewalidacji, poradni psychologiczno-pedagogicznej, decydują o wyborze metod pracy dostosowanych do potrzeb uczniów. Mają (10/18) wpływ na tworzenie dzieciom optymalnych warunków do ich rozwoju, ustalenie terminów próbnych egzaminów (7/18), inne (10/18).

Dyrektor w wywiadzie podał zmiany dotyczące procesów edukacyjnych, które zostały wprowadzone w szkole w wyniku wspólnych ustaleń. Brali w nich udział wszyscy nauczyciele, specjaliści, pracownicy niepedagogiczni. Dotyczyły one wdrażanych wyników analiz, wypracowania dokumentacji szkolnej, indywidualnych programów nauczania, oferty edukacyjnej, zajęć specjalistycznych, możliwości pozyskania środków finansowych, doskonalenia zawodowego, organizacji uroczystości szkolnych. Przyniosły efekt w postaci wykorzystania zalecanych warunków i sposobów realizacji podstawy programowej. W wyniku pracy nauczycielskich zespołów przedmiotowych przeprowadzono analizy podstawy programowej, programów nauczania, ścieżek edukacyjnych, wyników egzaminów zewnętrznych, które zostały uwzględnione w opracowywanych indywidualnych programach

edukacyjno-terapeutycznych. Nauczyciele także współpracowali przy ustalaniu oferty zajęć pozalekcyjnych, procedury postępowania w trudnych sytuacjach wychowawczych. Dzielili się wiedzą, doświadczeniem w ramach organizowanych zebrań rady pedagogicznej. Wspólnie sprawują opiekę nad nauczycielem stażystą, organizacją uroczystości szkolnych i środowiskowych.

W celu umożliwienia uczniom pełniejszego, wielokierunkowego rozwoju, nauczyciele wspólnie opracowali program, który pozwolił im pozyskać środki unijne. Dostępne środki, w tym unijne, pozwoliły na prowadzenie dodatkowych zajęć pozalekcyjnych, wyrównanie szans edukacyjnych, poszerzanie horyzontów wychowanków, ich łatwiejszy dostęp do wiedzy. Wprowadzono zajęcia korekcyjno - kompensacyjne, zajęcia specjalistyczne, np.: terapię logopedyczną, psychologiczną, pedagogiczną. Dostosowano wymagania do możliwości psychofizycznych uczniów. Nauczyciele wpłynęli na wzbogacanie bazy dydaktycznej szkoły, która pozyskała fantomy, plansze, programy multimedialne, sprzęt specjalistyczny, gry dydaktyczne.

Poziom spełniania wymagania: A

Wymaganie: *Kształtuje się postawy uczniów*

Komentarz:

Program wychowawczy szkoły jest podstawą do opracowania planu pracy wychowawczej każdej klasy realizowanego na różnych zajęciach edukacyjnych. Rodzice i opiekunowie są zaangażowani do tworzenia atmosfery bezpiecznej szkoły, odpowiadającej potrzebom ich dzieci. W tym celu organizowane są szkolenia, spotkania ze specjalistami, indywidualne rozmowy z rodzicami na temat problemów ich dzieci, na których wypracowuje się wspólne działania wychowawcze. W proces wychowania włączeni są też pracownicy niepedagogiczni. Uczniowie współpracowali przy tworzeniu i modyfikacji działań wychowawczych. Zgłaszali tematy realizowane na lekcjach wychowawczych, plany wycieczek, imprez i uroczystości, tworzyli dekoracje szkolne, wpływali na podniesienie bezpieczeństwa w szkole. Właściwe zachowanie było kształtowane poprzez udział uczniów w zajęciach, imprezach szkolnych, zajęciach rozwijających ich zainteresowanie. W szkole kładzie się nacisk na kształcenie samodzielności, właściwych postaw społecznych, przygotowanie do samodzielnego życia w społeczeństwie, w rodzinie, umiejętności nawiązywania przyjaźni, współpracy w zespole, umiejętności wypełniania druków urzędowych. W efekcie uczniowie chętnie pomagają kolegom, prezentują swoje osiągnięcia, dbają o siebie, są bardziej samodzielni. Twierdzą, że w szkole są traktowani sprawiedliwie.

Poniżej znajdują się szczegółowe wyniki badań, wskazujące na bardzo wysoki poziom spełnienia tego wymagania przez szkołę.

Działania wychowawcze podejmowane w szkole są spójne.

Dyrektor w wywiadzie podał, że działania wychowawcze są określone w programie wychowawczym szkoły skonstruowanym przez zespół wychowawczy. Na podstawie programu wychowawcy ustalają plany pracy wychowawczej dla poszczególnych klas. Ponadto programy: wychowawczy, profilaktyczny oraz edukacyjne przyjęte do realizacji w Gimnazjum nr 2 w Warcie w pełni uwzględniają zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej oraz działania wychowawcze prowadzone w szkole. W ścisłej korelacji z nimi konstruuje się indywidualne i przedmiotowe programy nauczania, programy ścieżek międzyprzedmiotowych realizowanych na różnych zajęciach edukacyjnych. Do tego nauczyciele wykorzystują szeroką gamę dostępnych pomocy dydaktycznych, organizują wycieczki po bliższej i dalszej okolicy, zajęcia w terenie, przygotowują uczniów do stosowania zdobytej wiedzy w praktyce, rozwijają ich zainteresowania, kształtują kompetencje potrzebne na rynku pracy, takie jak: znajomość języka obcego, umiejętność posługiwania się komputerem, doskonałą umiejętność komunikacyjne, zasady kulturalnego zachowania się, panowania nad emocjami, umiejętności nawiązywania nowych kontaktów.

W celu zaangażowania rodziców i prawnych opiekunów do świadomego współuczestnictwa w wychowaniu własnych dzieci, i współtworzenia atmosfery bezpiecznej szkoły, przyjaznej uczniowi, organizowane są spotkania w ramach pedagogizacji rodziców prowadzone przez psychologa, pedagoga, logopedę szkolnego oraz wychowawców klas. Prowadzi się również Indywidualne rozmowy z rodzicami na temat problemów wychowawczych dzieci. Podczas tych rozmów wypracowuje się wspólną strategię działania. Realizacja programów edukacyjnych, wychowawczych, ścieżek międzyprzedmiotowych na różnych zajęciach edukacyjnych wskazuje na prowadzenie spójnych działań wychowawczych. Nauczyciele w wywiadzie podali, iż o spójności działań wychowawczych świadczy wdrażanie ustaleń dotyczących problemów wychowawczych poczynione na posiedzeniu

rady pedagogicznej, podczas konsultacji z rodzicami, pedagogiem, psychologiem, pracownikami niepedagogicznymi. Spójność działań wychowawczych zapewniona jest także poprzez konsekwentne wdrażanie programów profilaktycznych oraz programu wychowawczego. W tym zakresie szkoła współpracuje z policją, kuratorem i opieką społeczną. Jedyną zaobserwowaną trudnością jest duża absencja niektórych uczniów oraz sporadyczne zachowania agresywne. Pojawiające się problemy są rozwiązywane na bieżąco.

Uczniowie w wywiadzie odpowiadając na pytanie „czy wszyscy uczniowie w Waszej szkole są traktowani sprawiedliwie” chórem odpowiedzieli - tak. Wiemy, jakie mamy oceny i się z nimi zgadzamy. Oceny są jawne (chórem). Cieszą nas te oceny, bo w innych szkołach nie byliśmy tak oceniani. Zawsze byli lepsi. Tu mamy osiągnięcia. Wszyscy (19/19) ankietowani rodzice odpowiedzieli, że sposób wychowania przez szkołę odpowiada potrzebom ich dziecka.

Pracownicy niepedagogiczni udzielając wywiadu poinformowali, że w szkole dyskutuje się na temat pożądaných postaw i zachowań uczniów. Informacje na temat zachowania dziecka pracownicy niepedagogiczni otrzymują od nauczycieli i odwrotnie., oni również przekazują nauczycielom tego typu informacje. Czasem rodzice zostawiając dziecko mówią im, że ma ono gorszy dzień, żeby odprowadzając dziecko do klasy powiedzieć o tym nauczycielowi. Cały czas dbają o bezpieczeństwo uczniów, dyskutują na bieżąco na temat postaw uczniów. Przekazują informacje na ten temat pani dyrektor. Wspólnie planują zadania do wykonania. Wiedzą, że w szkole działają programy profilaktyczne. Pomagają również przy organizacji imprez szkolnych, troszczą się o bezpieczeństwo uczniów i porządek po zakończeniu uroczystości. Obserwują uczniów, dopytują się o ich samopoczucie i zgłaszają, w razie potrzeby sprawę do dyrekcji, która podejmuje decyzję o dalszym postępowaniu. Kierowcy w przypadku gdy na przykład autobus spóźnia się, informują o tym telefonicznie matkę dziecka autystycznego, tak by mogła przygotować dziecko na taką zmianę, ponieważ dziecko źle znosi takie sytuacje.

Działania wychowawcze są adekwatne do potrzeb uczniów.

W wywiadzie nauczyciele poinformowali, że na bieżąco diagnozują potrzeby wychowawcze uczniów. Omawiają z nimi ich zachowanie, prowadzą rozmowy z rodzicami, prawnymi opiekunami, wywiady w środowisku lokalnym, rozmowy z kuratorem dotyczące warunków domowych, sytuacji rodzinnej, występowania ewentualnych patologii. W wyniku diagnozy określono, iż uczniowie oczekują ciepłego posiłku, mają potrzebę zapewnienia im poczucia bezpieczeństwa i to zarówno w szkole jak i w miejscu zamieszkania, potrzebę pozytywnych kontaktów społecznych, funkcjonowania w sprzyjającym środowisku. W celu zaspokojenia tych potrzeb szkoła zapewnia dzieciom ciepły posiłek. Przekazuje uczniom odzież uzyskiwaną z darów, meble, sprzęt komputerowy, przybory szkolne. Szkoła organizuje wiele wycieczek, w ramach projektu unijnego odbywały się zajęcia kulinarne, kształtowania kompetencji i umiejętności radzenia sobie z codziennymi i niecodziennymi trudnościami.

Rodzice w wywiadzie uznali, że zwraca się uwagę na to, by uczniowie byli mili dla kolegów, koleżanek, potrafili pomagać sobie, by umieli zachować się w codziennych, życiowych sytuacjach, na przykład: na poczcie, w banku, w sklepie, bo tam chodzą uczyć się samodzielności. W szkole dzieci uczą się również grzeczności. To jest zdaniem rodziców bardzo ważne, bo dzięki temu grzecznie zachowują się teraz w domu, wobec babci, dziadka.

Zdaniem uczniów w szkole przygotowuje się ich do tego, żeby sobie dawali radę w życiu, do nauki w innej szkole, do zdobycia zawodu. Uczy się, jak wypełniać druk, jak robić zakupy, jak odpowiednio zachowywać się w szkole, w domu i w innych miejscach. Wszyscy respondenci w wywiadach grupowych (uczniowie, rodzice, nauczyciele) wskazali, że w tej szkole kładzie się nacisk na kształcenie samodzielności, właściwych postaw społecznych, przygotowanie do samodzielnego życia w społeczeństwie, w rodzinie, umiejętności nawiązywania przyjaźni, współpracy w zespole, umiejętności wypełniania druków urzędowych.

Uczniowie uczestniczą w działaniach sprzyjających kształtowaniu pożądaných społecznie postaw.

Wszyscy ankietowani nauczyciele (18/18) podali, że w ciągu ostatnich sześciu miesięcy w szkole miała miejsce dyskusja na temat pożądaných postaw uczniów. W wywiadzie wskazali, że postawy społecznie pożądane były kształtowane poprzez udział uczniów w wycieczkach, programach unijnych, obiadach, zawodach sportowych, olimpiadach tematycznych, konkursach, przeglądach artystycznych, spotkaniach integracyjnych, okolicznościowych (wigilijnych, śniadaniach wielkanocnych).

Obserwacje dziewięciu zajęć pozwoliły zauważyć, że nauczyciele kształtują pożądane postawy poprzez swój sposób zachowania, relacje z uczniami w trakcie lekcji. Nauczyciele na zajęciach reagują na potrzeby dzieci, monitorują ich postępy (9/9), uśmiechają się do dzieci, zwracają się do nich spokojnym miłym głosem (8/9), pozytywnie wzmacniają uczniów, w kontakcie z uczniem często używa słów: dobrze, brawo, spróbuj jeszcze raz, bardzo ładnie, udało ci się, itp.(8/9). Mają z uczniami kontakt wzrokowy (7/9), nagradzają wysiłek, oceniają wyniki pracy (7/9), cierpliwie słuchają uczniów (5/9). Nauczyciele pomagają uczniom radzić sobie z problemem, dysfunkcyjnym zachowaniem, wyciszają głośne mówienie do siebie, wstawanie, siadanie (5/9). Uczniowie mogą pracować swoim rytmem, nie są pośpieszani (4/9). Nauczyciele są przyjaźnie nastawieni do uczniów, uczniowie są przyjaźni dla siebie(3/9).

Uczniowie biorą udział w planowaniu i modyfikacji działań wychowawczych w szkole.

Dyrektor i nauczyciele wskazali przykłady współtworzenia i modyfikowania szkolnego systemu działań wychowawczych przez uczniów. Uczniowie składają propozycje działań za pośrednictwem samorządu szkolnego. Są one przekazywane nauczycielom i dyrektorom, a następnie omawiane, analizowane na radach pedagogicznych i w miarę możliwości wdrażane w życie. Uczniowie zgłaszają tematy, które są realizowane w ramach godzin wychowawczych. Z ich inicjatywy: przeprowadzono zajęcia z zakresu preorientacji zawodowej, przedstawiono wymagania oraz ofertę rynku pracy, zorganizowano zajęcia praktyczne w ogrodzie. Ponadto nauczyciele podali, że uczniowie pomagają uczniom niepełnosprawnym, tworzą plan wycieczek oraz wyjść poza teren szkoły. Mówią o bezpieczeństwie w szkole, współtworzą dekoracje, dbają o wystrój klas, współtworzą klasowe regulaminy dobrego zachowania, biorą udział w planowaniu imprez, uroczystości i zajęć. Zdarza się, że uczniowie z upośledzeniem umiarkowanym dają propozycje rozwiązań wychowawczych.

Uczniowie w wywiadzie grupowym podali, że mogą w szkole przedstawiać swoje oczekiwania, pomysły. Zgłaszają do pani dyrektor, że coś chcą. Pani dyrektor zrobiła im plac zabaw, huśtawkę, bo o to prosili. Odwiedzili urząd, mają kącik absolwentów, album dyplomów. Mogą dawać propozycje piosenek, tych, które im się podobają, na uroczystości szkolne. Wybierają stroje na imprezy szkolne, dekorują sale, wybierają kroki taneczne. W wywiadzie grupowym rodzice i nauczyciele poinformowali, że w szkole promowane są postawy koleżeństwa, wzajemnego wsparcia, udzielania pomocy, szczerości, grzeczności.

Nauczyciele uważają, że w szkole promowane są też postawy nieagresywnego rozwiązywania sporów, konfliktów, postawy patriotyczne, obywatelskie, zdrowego i higienicznego trybu życia, systematyczności, obowiązkowości, brania odpowiedzialności za siebie i innych za własne działania i decyzje, uczciwości, prawdomówności. Zdaniem nauczycieli uczniowie akceptują powyższe normy. W wywiadzie grupowym rodzice podali, że uczniowie mają wpływ na wartości i postawy preferowane w szkole. Zdaniem rodziców uczniowie są otwarci na to, co mówią do nich nauczyciele, wychowawcy, znają wszystkie panie, nie boją się. Mają wpływ na to, jak przygotowują uroczystości szkolne, z dużą starannością i zaangażowaniem przygotowują część artystyczną i oprawę plastyczną.

Wnioski z analiz działań wychowawczych są wdrażane.

Dyrektor uznał, że w szkole wykorzystuje się wnioski wynikające z prowadzenia obserwacji zachowania uczniów, rozmów z rodzicami, wywiadu w środowisku lokalnym, rozmów z kuratorem dotyczących warunków domowych, sytuacji rodzinnej, występowania ewentualnych patologii, pozyskiwania informacji z macierzystej placówki ucznia. Szkoła stara się zapewnić uczniom potrzeby biologiczno – fizjologiczne, bezpieczeństwa, których zaspokojenie warunkuje prawidłowe funkcjonowanie w społeczności szkolnej. Potrzebę nawiązywania pozytywnych kontaktów społecznych, funkcjonowania w sprzyjającym środowisku. Placówka zabezpiecza dzieciom ciepły posiłek, odzież pozyskiwaną w wyniku darów, meble, sprzęt komputerowy, przybory szkolne. Szkoła organizuje wiele wycieczek, zajęcia kulinarne, kształtuje kompetencje i umiejętności radzenia sobie z codziennymi i niecodziennymi trudnościami. Dzięki temu kształtuje się właściwe postawy społeczne, przygotowuje się do w miarę samodzielnego życia w społeczeństwie. Nauczyciele wykorzystują wnioski z analiz wychowawczych w następujący sposób: wywołują sytuacje problemowe celem ich rozwiązania z zastosowaniem techniki dramy, wprowadzają ćwiczenia doskonalące umiejętności radzenia sobie z emocjami, ćwiczenia kształtujące asertywne zachowania, motywują uczniów do samodzielności i samorządności, negują nieodpowiednie zachowania, tłumaczą konsekwencje i skutki takiego zachowania oraz wskazują właściwe wzorce postępowania. Zachowują i uczą zasad bezpieczeństwa pracy i przestrzegania zasad higieny na zajęciach.

Nauczyciele w wywiadzie grupowym podali, że w wyniku realizacji wniosków uczniowie starają się zachowywać kulturalnie, pomagają słabszym, mniej sprawnym kolegom, chętnie uczestniczą w występach, apelach okolicznościowych, dbają o swój wygląd, higienę osobistą, potrafią zachować się przy stole, podczas poruszania się środkami lokomocji, w ich bliższym i dalszym otoczeniu oraz zupełnie obcym środowisku.

Poziom spełnienia wymagania: A

Nauczyciele wspierają uczniów tak, by uzyskiwali jak najlepsze wyniki na miarę swoich możliwości. Szanse edukacyjne uczniów zwiększają indywidualne programy nauczania oraz programy terapeutyczne, które są dostosowane do możliwości, potrzeb i umiejętności uczniów. Wszystkie dzieci w szkole posiadają orzeczenie i są objęte terapią. Nauczyciele wykorzystują dobre strony uczniów, rozwijają zainteresowania, pomagają im w przezwyciężaniu trudności. Na lekcji sprawdzają, to co uczeń zrobił, tłumaczą, naprowadzają, kontrolują każdą pracę ucznia, oceniają postępy uczniów według ich możliwości oraz wysiłku. W wyniku tych działań uczniowie osiągają sukcesy w różnych konkursach wiedzy, artystycznych, zawodach sportowych. Za wszystkie osiągnięcia są chwaleni na forum klasy, szkoły, nagradzani, otrzymują dyplomy, puchary. W tej szkole każdy wysiłek dziecka jest nagradzany. W szkole mówi się o osiągnięciach dzieci, gratuluje sukcesów. Szkoła jest organizatorem wielu imprez i uroczystości oraz konkursów. Uczniowie mają wiele możliwości prezentowania swoich uzdolnień. Dla ograniczenia wpływu czynników, które utrudniają uczniom naukę szkoła współpracuje z policją, opieką społeczną, sądami rodzinnymi, kuratorami sądowymi, szkołami macierzystymi, domami rodzinnymi, podejmuje współpracę z psychologiem, pedagogiem. W efekcie podjętych działań uczniowie osiągają wysokie wyniki na egzaminach zewnętrznych, rozwijają swoje zainteresowania, reprezentują szkołę w konkursach, zawodach, olimpiadach i plenerach malarskich czym wpływają na popularyzację oferty edukacyjnej szkoły.

Poniżej znajdują się szczegółowe wyniki badań, wskazujące na bardzo wysoki poziom spełnienia tego wymagania przez szkołę.

Uczniowie osiągają sukcesy edukacyjne na miarę swoich możliwości.

Dyrektor i nauczyciele w wywiadach wskazali na czynniki utrudniające osiąganie sukcesów edukacyjnych przez uczniów, takie jak ich warunki mieszkaniowe, środowiskowe, rodzinne. Czasem utrudniają one osiąganie wyników na miarę możliwości, pomimo zorganizowanych działań ze strony szkoły. Dyrektor dodał, że również wpływa na to absencja, patologia rodziny, inercja pracy sądów. W wywiadzie grupowym nauczyciele poinformowali, że starają się wspierać zdolnych uczniów w możliwie pełny sposób, tak by uzyskiwali jak najlepsze wyniki na miarę swoich możliwości.

W szkole prowadzone są działania zwiększające szanse edukacyjne uczniów.

Zdaniem wszystkich respondentów(rodziców, uczniów, nauczycieli, dyrektora, samorządu i partnerów szkoły) w szkole prowadzone są działania zwiększające szanse edukacyjne uczniów, uwzględniające indywidualizację procesu edukacji. Dyrektor w wywiadzie podał, że szkoła dla ograniczenia wpływu czynników, które utrudniają uczniom naukę współpracuje z instytucjami wspierającymi policją, opieką społeczną, sądami rodzinnymi, kuratorami sądowymi, szkołami macierzystymi, domami rodzinnymi, podejmuje współpracę z psychologiem, pedagogiem. W celu zwiększenia szans edukacyjnych szkoła opracowuje indywidualne programy nauczania oraz programy terapeutyczne. Praca podczas zajęć jest zindywidualizowana i dostosowana do możliwości, potrzeb, umiejętności każdego z uczniów. Dotyczy to wszystkich uczniów szkoły. Wszystkie dzieci posiadają orzeczenie i są objęte terapią (100%).

W wywiadzie grupowym z partnerami i samorządem podano, że w tym celu, by każdy uczeń mógł odnosić sukcesy w nauce na miarę swoich możliwości szkoła stosuje różne metody i formy pracy z dzieckiem, dostosowuje je do indywidualnych potrzeb i możliwości psychofizycznych dziecka. Bardzo szczegółowo poznaje możliwości każdego dziecka wykorzystuje jego dobre strony, aby rozbudzić zainteresowania i rozwijać pasje. W efekcie dzieci osiągają sukcesy w różnych dziedzinach: sportowych, plastycznych, muzycznych, wokalnych, naukowych. Biorą udział w konkursach, olimpiadach, przeglądach artystycznych. Dzieci zdobywają czołowe miejsca, wygrywają nagrody, medale i dyplomy.

W ankiecie wszyscy rodzice (19/19) wskazali, że w szkole podejmuje się starania, by dziecko miało poczucie sukcesu w nauce na miarę jego możliwości. Jako przykład takiego działania podali, że każdy wysiłek dziecka jest nagradzany w formie pochwały ustnej, pisemnej, dzieci otrzymują dyplomy i drobne nagrody, w czasie apeli szkolnych pani dyrektor i wychowawca mówią o osiągnięciach dzieci, gratulują sukcesów(15/19), umożliwiają im udział, imprezach i uroczystościach, olimpiadach (4/19), inne (7/19).

Rodzice w wywiadzie grupowym podali, że szkoła, aby każdy uczeń mógł odnosić sukcesy w nauce na miarę swoich możliwości, wykorzystuje zdolności każdego dziecka, jak ładnie śpiewa-to śpiewa na uroczystościach, konkursach, imprezach szkolnych, jak ładnie recytuje to też występuje na akademiach, recytuje na lekcji. Jak ładnie

czyta czy rysuje to też jest to wykorzystane w tej szkole. W szkole bardzo dużo się dzieje i są takie możliwości, by dzieci już nie stały w kącie i nie podziwiała innych tylko się prezentują i oklaskują swoich kolegów i koleżanki. W efekcie dzieci uzyskują dużo nagród, dyplomów za udział w konkursach, zawodach. W prasie ukazują się informacje o występach uczniów, bardzo dużo ludzi przychodzi na imprezy organizowane z udziałem dzieci. Są wystawy rysunków, dzieci się starają i ciągle nad czymś pracują.

Partnerzy i przedstawiciele samorządu w wywiadzie grupowym poinformowali, że szkoła dysponuje samochodem do przewozu osób niepełnosprawnych i dowozi dzieci z bardzo odległych terenów gminy Warta, Błaszki, Goszczanów. Wymienione gminy partycypują w kosztach dowozu dzieci, dofinansowują dożywianie swoich podopiecznych. Wspomagają w rozwiązywaniu problemów wychowawczych czy społecznych.

W szkole prowadzone są działania uwzględniające indywidualizację procesu edukacji.

Dyrektor w wywiadzie podał, że uczniowie z upośledzeniem w stopniu lekkim, umiarkowanym, znacznym są motywowani są poprzez wzmocnienia pozytywne natomiast brak postępów nie podlega wartościowaniu negatywnemu. Ocenie podlega wysiłek włożony w pracę, a nie tylko efekt pracy. Dyrektor wskazał, że w szkole istnieje system nagradzania uczniów za osiągnięcia w ramach poszczególnych przedmiotów. Nauczyciele w wywiadzie grupowym wskazali, że indywidualizują proces edukacji opracowując indywidualne programy nauczania oraz programy terapeutyczne. Praca podczas zajęć jest zindywidualizowana i dostosowana do możliwości, potrzeb, umiejętności każdego z uczniów. Dotyczy to wszystkich uczniów szkoły. Przejawia się to np. w tym, że uczniowie liczą każdy we własnym zakresie.

Wszyscy uczniowie w wywiadzie powiedzieli, że nauczyciele pomagają im w przewyciężaniu trudności w nauce. Cały czas im pomagają. Oni lubią chodzić do tej szkoły. Każdy sobie jakoś radzi z nauką. Pomoc polega na tym, że na lekcji często podchodzą do ławki i sprawdzają, to co robią, tłumaczą, poświęcają swój czas dla nich. Pomagają im przypomnieć sobie. Nauczyciele w nich wierzą, uczą ich i im pomagają. Nagradzają za osiągnięcia w sporcie, na plenerach malarskich, za grę na instrumentach, na olimpiadzie z języka polskiego, z chemii. Nikt im nie mówi, że nie mogą czegoś zrobić. Obserwacja 9 zajęć pozwala zauważyć, że nauczyciele indywidualizują podejście do uczniów (8/9) różnicują ćwiczenia, zadania, (6/9) pozwalają uczniowi wybrać, gdzie chce odpowiadać w ławce, przy tablicy, (5/9) oceniają postępy uczniów wg ich możliwości, wysiłku, (5/9) uczniowie otrzymują indywidualną pomoc w pokonywaniu trudności. Nauczyciele (4/9) czekają, aż uczeń będzie gotów do pracy, do udzielenia odpowiedzi, (4/9) zachęcają do samodzielnego wypowiedziania się, (4/9) aktywizują uczniów, wykorzystując ich mocne strony, (2/9) różnicują formy pytań pomocniczych, (2/9) liczbę pytań, wskazówek.

Z ankiety wynika, że wszyscy rodzice (19/19) mają poczucie, że ich dzieci w szkole są traktowane indywidualnie.

Poziom spełniania wymagania: A

Wymaganie: *Wykorzystywane są zasoby środowiska na rzecz wzajemnego rozwoju*

Komentarz:

Gimnazjum podejmuje inicjatywy na rzecz środowiska oraz systematycznie współpracuje z instytucjami i organizacjami, co wpływa korzystnie na rozwój edukacyjny dzieci. Od wielu lat współpracuje z bardzo wieloma podmiotami, które włączają się w realizację zadań budowania i rozszerzania przestrzeni godnego funkcjonowania w społeczeństwie osób z dysfunkcjami. Działania podejmowane przez szkołę wiążą się z jak najszerzym zaangażowaniem środowiska, poprzez: uświadamianie, uwrażliwianie i przygotowywanie obecnych i przyszłych pokoleń do pełnej akceptacji osób niepełnosprawnych, podejmowanie inicjatyw na rzecz stworzenia warunków dla ich samodzielnego życia i integracji ze społeczeństwem – a przez to przeciwdziałaniu ich wykluczeniu społecznemu. W tym i poprzednim roku szkolnym gimnazjum z udziałem uczniów całego Zespołu Szkół Specjalnych w Warcie zrealizowało wiele zadań służących zaspokojeniu potrzeb społeczności lokalnej. Rodzice wskazali na te działania podjęte z inicjatywy szkoły, które zwróciły uwagę na ich dziecko i pozwoliło je docenić, tj.: biegi przełajowe, plenery malarski oraz działania integrujące, które pozwoliły na włączanie chętnych osób niepełnosprawnych z okolicy, niezależnie od wieku, do wspólnego przebywania - wyciąganie ich z domów, pokazywania jak można spędzać wolny czas. Inicjatywa integrująca środowisko wokół celów służących osobom niepełnosprawnym ukonstytuowana i działająca przy Zespole Szkół Specjalnych w Warcie w formie Stowarzyszenia na Rzecz Osób Niepełnosprawnych i Poszkodowanych w Wypadkach „Razem możemy wiele” od kilku lat wspiera szkołę i upowszechnia w środowisku ideę ważności problemów dotyczących osób niepełnosprawnych w wieku szkolnym i pozaszkolnym.

Poniżej znajdują się szczegółowe wyniki badań, wskazujące na bardzo wysoki poziom spełnienia tego wymagania przez szkołę.

Gimnazjum współpracuje z różnymi podmiotami działającymi w środowisku.

Z informacji uzyskanych od dyrektora, nauczycieli (w wywiadzie i ankiecie) oraz partnerów szkoły wynika, że szkoła prowadzi współpracę z następującymi podmiotami: poradnią psychologiczno-pedagogiczną, rodzicami, szkołami lub innymi placówkami edukacyjnymi, placówkami ochrony zdrowia, ośrodkiem pomocy społecznej, przedsiębiorcami, lokalnym samorządem, innymi instytucjami samorządowymi, ośrodkami kultury, policją, organizacjami pozarządowymi, centrum pomocy rodzinie, bibliotekami, kościołami. Podmiotami, z którymi współpracują – wszyscy nauczyciele i dyrektor – są: poradnia psychologiczno-pedagogiczna, rodzice, szkoły i inne placówki edukacyjne. Respondenci podali przykłady podmiotów oraz opisów współpracy z nimi.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Warcie wskazana jest jako jednostka, która umożliwia korzystanie z porad, rozmów ze specjalistami, prowadzi działania profilaktyczne, terapeutyczne i szkoleniowe dla dzieci, nauczycieli, rodziców oraz dyrektorów m.in. szkół masowych na temat szkolnictwa specjalnego.

Piętnaście szkół i placówek edukacyjnych regionu (Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych oraz Publiczne Gimnazjum w Warcie, Szkoła Podstawowa we Włyniu, Kalinowej, Ustkowie, Jeziorsku i Raczkowie, Zespół Szkół w Szczytnikach, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Sieradzu oraz Stemplewie, Zespół Szkół Specjalnych w Wieluniu i Zduńskiej Woli, Dom Dziecka w Rafałowce oraz Tomisławicach, Szkoła Muzyczna w Sieradzu), to podani partnerzy we współpracy, która dotyczy rozwoju integracji, tolerancji, wymiany doświadczeń, udziału uczniów we wspólnych spotkaniach plenerowych, akademiach, imprezach sportowych, konkursach plastycznych, manualnych i muzycznych oraz projektach lokalnych i regionalnych. Zdaniem dyrektora i nauczycieli, wspólnie z **Warckim Centrum Kultury oraz Muzeum Miasta i Rzeki Warta** organizowane są wystawy okazjonalne, koncerty i przeglądy muzyczne, imprezy kulturalne w których uczniowie gimnazjum biorą aktywny udział (Dni Warty, przegląd twórczości osób niepełnosprawnych, rajdy edukacyjno-krajoznawcze).

Policja i Straż Pożarna w Warcie współpracują ze szkołą w ramach długofalowej pracy profilaktyczno-wychowawczej. Dyrektor wskazuje, że koordynatorami działań są nauczyciele, pedagog i psycholog oraz przedstawiciele służb mundurowych, którzy wzajemnie ustalają zasady i realizują zagadnienia związane z bezpieczeństwem uczniów. Organizowane są spotkania z udziałem specjalistów do spraw nieletnich, na których młodzież dowiaduje się o zachowaniach ryzykownych, sposobach unikania zagrożeń, przestrzegania zasad przeciwpożarowych.

Dyrektor i połowa nauczycieli informują, że **Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych**

i Poszkodowanych w Wypadkach „Razem możemy wiele” wspiera szkołę poprzez: prowadzenie szkoleń i seminariów, tworzenie grup wsparcia, udzielanie pomocy doradczej, prawnej, organizacyjnej i terapeutycznej osobom niepełnosprawnym i poszkodowanym w wypadkach, ich opiekunom i innym osobom zaangażowanym w prace Stowarzyszenia, prowadzenie akcji charytatywnych, organizowanie festynów, zbiórki pieniężnej, udzielanie doraźnej pomocy materialnej najbardziej potrzebującym, organizowanie wycieczek, spotkań integracyjnych i imprez okolicznościowych, turnusów rehabilitacyjnych oraz innych form wypoczynku i rekreacji.

Miejski Klub Sportowy „Jutrzenka Warta” – udostępnia stadion do zajęć fizycznych, rekreacyjnych i rozgrywek sportowych (sąsiaduje z terenem przyszkolnym). **Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych** mieszczący się w tym samym obiekcie co Zespół Szkół Specjalnych w Warcie udostępnia salę gimnastyczną. Z **Ośrodkami Pomocy Społecznej** współpraca polega na rozpoznawaniu środowiska ucznia, udzielaniu doraźnej pomocy finansowej i rzeczowej, pomocy w dożywianiu uczniów, dofinansowaniu do wyjazdów uczniom z rodzin ubogich, wspieraniu rodzin potrzebujących pomocy.

Zdaniem dyrektora **władze samorządowe powiatu sieradzkiego oraz miasta i gminy Warta**, jak i gmin z rejonu, których dzieci uczęszczają do szkoły są partnerami, którzy współpracują ze szkołą w zakresie: zapewnienia optymalnych warunków funkcjonowania szkoły, wykonywania remontów, wyposażenia szkoły w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do pełnej realizacji programów nauczania, przeprowadzania egzaminów, zapoznawania uczniów z pracą urzędów, nawiązywaniu kontaktów z władzami poprzez spotkania z okazji uroczystości szkolnych, dofinansowanie do projektów edukacyjnych i sportowych, sponsorowanie nagród na konkursy organizowane przez szkołę.

Dyrektor poinformował, że w tym i poprzednim roku szkolnym gimnazjum podejmowało liczne inicjatywy na rzecz środowiska lokalnego:

- skierowane ogólnie do społeczeństwa oraz rodziców i dzieci z innych placówek i szkół zaproszenie na „Dni Otwarte Szkoły”, w celu poznania specyfiki pracy oraz skorzystania z możliwości udziału dorosłych i dzieci w zajęciach otwartych;
- adresowana corocznie do uczniów szkół regionu propozycja udziału w Biegach Terenowych w Kamionaczu, w Olimpiadzie Chemicznej z elementami ekologii, w plenerze malarskim pod hasłem „Wiosna w pełni” (w tych imprezach uczestniczą reprezentanci szkół specjalnych powiatów: sieradzkiego, wieluńskiego, wieruszowskiego, zduńskowolskiego, łaskiego, tureckiego oraz reprezentanci szkół masowych Gminy Warta);
- przygotowywane pod kątem rodziców, absolwentów, społeczności lokalnej imprezy okolicznościowe i świąteczne (spotkanie wigilijne, noworoczne, zabawa choinkowa) oraz integracyjny przegląd twórczości artystycznej „Razem możemy wiele” ze współorganizatorem, którym jest Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych i Poszkodowanych w Wypadkach, działające przy Zespole Szkół Specjalnych w Warcie.

Dyrektor poinformował, że z zasobów szkoły na zasadach non-profit (po kosztach, nie zarobkowo), w tym i poprzednim roku szkolnym, korzystały organizacje pozarządowe. Wszyscy ankietowani nauczyciele wskazali, że współpraca z zewnętrznymi podmiotami jest satysfakcjonująca również wszyscy partnerzy, biorący udział w wywiadzie ocenili, że współpraca szkoły z organizacjami i instytucjami działającymi w lokalnym środowisku jest satysfakcjonująca i wystarczająca w stosunku do istniejących potrzeb. Nauczyciele, wypowiadając się odnośnie możliwości lub potrzeby rozwijania dalszej współpracy, wymienili: potrzebę integrowania się uczniów gimnazjum z dziećmi szkół masowych podczas spotkań, imprez, konkursów, zawodów sportowych; potrzebę kontynuowania integracyjnych spotkań artystycznych w Szkole Muzycznej; pozyskiwania funduszy na realizację różnych przedsięwzięć (ze środków jednostek terytorialnych, w tym środków unijnych).

Przedstawiciele partnerów szkoły uczestniczący w wywiadzie przytaczali przykłady współpracy i argumentację, którą powyżej wymieniali dyrektor i nauczyciele, wskazali na możliwość i dalszą współpracę ze szkołą w formie organizacyjnej, finansowej, prawnej i rzeczowej. W dokumentacji szkolnej znajdują się zapisy potwierdzające wszystkie wymienione wyżej przez dyrektora, nauczycieli i partnerów szkoły przykłady współpracy z podmiotami działającymi w środowisku.

Szkoła identyfikuje potrzeby i możliwości środowiska.

Rodzice i dyrektor wskazują, że gimnazjum zna główną potrzebę środowiska lokalnego, którą jest umożliwienie edukacji każdemu dziecku. Szkoła jest odpowiedzialną na tę potrzebę, która dotyczy rodzin mających dziecko niepełnosprawne. **Wypowiedź rodzica – „Szkoła jest potrzebna w tym środowisku, bo są dzieci, które jej potrzebują. Jest blisko miejsca zamieszkania. To jest jedyna taka szkoła w okolicy, chodzą, jeżdżą do niej dzieci z różnych gmin. Tu mają wydłużony etap edukacyjny, a to jest ważne dla ich rozwoju”**. Uczestniczący w wywiadzie respondenci (rodzice, partnerzy, samorząd lokalny, nauczyciele, dyrektor) informują, że szkoła zaspakaja potrzebę tworzenia przyjaznego klimatu do rozwoju dziecka niepełnosprawnego, pracownicy prezentują właściwe, profesjonalne podejście do pracy z takim dzieckiem, szkoła ma dobrą organizację i wyposażenie, w tym prawidłowo funkcjonujący dowóz dziecka do szkoły. Działania podejmowane przez szkołę wiążą się z jak najszerzym zaangażowaniem środowiska, poprzez: uświadamianie, uwrażliwianie i przygotowywanie obecnych i przyszłych pokoleń do pełnej akceptacji osób niepełnosprawnych, podejmowanie inicjatyw na rzecz stworzenia

warunków dla ich samodzielnego życia i integracji ze społeczeństwem – a przez to przeciwdziałaniu ich wykluczeniu społecznemu. Dyrektor i nauczyciele podają przykłady organizowanych imprez i uroczystości, które integrują dzieci, budują ich poczucie wartości, rozwijają zdolności i, tak jak powiedział w wywiadzie jeden z rodziców – „Wszystkie imprezy, które są organizowane w środowisku, z uczniami innych szkół, uczą, że nasze dzieci też są zdolne, też coś potrafią. Dzieci występują z Jasełkami dla chorych w szpitalu, organizują różne akcje dla innych potrzebujących pomocy”.

Dyrektor w wywiadzie poinformował, że w tym i poprzednim roku szkolnym gimnazjum zbierało informacje na temat potrzeb i możliwości środowiska, w którym funkcjonuje poprzez rozmowy, wywiady, obserwacje, w czasie spotkań, imprez, pobytów w domach rodzinnych dzieci, odwiedzając publiczne szkoły masowe, instytucje, urzędy. Informacje te pochodzą od uczniów, rodziców, partnerów szkoły, pracowników jednostek samorządu terytorialnego oraz mediów lokalnych.

Szkoła prowadzi działania, które mają na celu zaspokojenie potrzeb lokalnego środowiska.

Wszystkie podmioty biorące udział w badaniu (rodzice, dyrektor, nauczyciele i partnerzy szkoły wraz z samorządem terytorialnym) wskazały w wywiadzie, że w tym i poprzednim roku szkolnym gimnazjum z udziałem uczniów całego Zespołu Szkół Specjalnych w Warcie przeprowadziło wiele działań w celu zaspokojenia potrzeb społeczności lokalnej. Rodzice wskazali te działania szkoły, które zwróciły uwagę na ich dziecko i pozwoliło je docenić: biegi przełajowe, plenery malarski, włączanie chętnych niepełnosprawnych z okolicy, niezależnie od wieku, do działań integrujących środowisko, wyciąganie ich z domów - pokazywanie jak można spędzać wolny czas. Goszczenie dzieci z innych szkół na uroczystościach w gimnazjum, np. na Mikołajkach, co sprawia przyjemność obu stronom i uczy wzajemnej tolerancji.

Szkoła jest otwarta na inicjatywy, podejmuje wspólne działania pt. "Razem możemy wiele", w tym pomoc prawną i socjalną oraz informacyjną dla rodziców. Dzieci wychodzą poza środowisko lokalne - we współpracy ze Stowarzyszeniem zorganizowano wiele wycieczek krajoznawczo-turystycznych i środowiskowo - edukacyjnych (w tym roku były już cztery). Nauczyciele wypowiedzieli się na temat współpracy z nauczycielami szkół masowych, w odniesieniu do pracy z dzieckiem mającym orzeczenie do szkoły specjalnej, a realizujących obowiązek szkolny w szkole masowej (wymiana doświadczeń, materiałów dydaktycznych, źródeł i możliwości doskonalenia).

Dyrektor i nauczyciele podkreślili promocję szkoły i zdolności uczniów niepełnosprawnych poprzez stwarzanie możliwości poznania twórczości plastyczno – technicznej i rękodzielnicstwa osób niepełnosprawnych uczących się w szkole oraz dorosłych osób niepełnosprawnych będących pod opieką lokalnych domów opieki społecznej. Dzieje się to poprzez organizowanie wystaw w Muzeum Rzeki i Miasta Warty, wystawę prac powstałych na dorocznych Plenerach w Warckim Centrum Kultury oraz wystawę towarzyszącą Przeglądowi Twórczości Artystycznej, w roku 2011 organizowaną w ramach Dni Warty 2011. Partnerzy szkoły odnieśli się w wywiadzie do uwzględniania możliwości korzystania przez dzieci ze specjalistycznej pomocy.

Szkoła wyszła naprzeciw zgłaszanej przez rodziców uczniów potrzebie uczestnictwa dzieci w specjalistycznych kosztownych terapiach i w ramach projektu „Lepszy start w przyszłość” zorganizowała zajęcia specjalistyczne dla dzieci i młodzieży z głębokim upośledzeniem, oraz zajęcia hipoterapii, dogoterapii, terapii zajęciowej, warsztaty promocji zdrowia. Biorąc pod uwagę trudną sytuację w większości rodzin uczniów szkoła pozyskała fundusze na sfinansowanie wielu wycieczek edukacyjnych i krajoznawczych, niektórych kilkudniowych. W dokumentacji szkolnej znajdują się zapisy potwierdzające wszystkie wymienione wyżej działania.

Szkoła korzysta z zasobów środowiska w procesie nauczania.

Prawie wszyscy ankietowani nauczyciele, jak i dyrektor w wywiadzie wymienili, że działania dydaktyczne i wychowawcze, które prowadzili z pomocą podmiotów środowiska lokalnego w tym lub poprzednim roku szkolnym dotyczyły: (17/18 nauczycieli) organizacji wyjazdów i wycieczek szkolnych, (13/18) organizacji zajęć pozalekcyjnych i imprez środowiskowych. Prawie połowa nauczycieli wraz z dyrektorem wskazała: projekty edukacyjne oraz prowadzenie lub współprowadzenie lekcji, a co czwarty nauczyciel: organizacja zajęć profilaktycznych, pomoc socjalna dla uczniów oraz zakup sprzętu dla szkoły. Zdaniem dyrektora przykładami korzystania przez szkołę z zasobów środowiska w procesie nauczania są zajęcia środowiskowe w nadleśnictwie Poddębice – leśniczówka w Kamionaczu, plenery malarskie z udziałem dzieci z 7 powiatów, wycieczki do miejscowych zakładów pracy oraz urzędów celem przygotowania do życia społecznego i zawodowego, nieodpłatne korzystanie z sali gimnastycznej w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Warcie oraz ze stadionu miejskiego klubu sportowego - Jutrzenka Warta, z sal wystawowych w muzeum lub w Warckim Centrum Kultury.

Przedstawiciele partnerów szkoły i samorządu terytorialnego oraz rodzice potwierdzili w wywiadzie wymienione powyżej formy korzystania z zasobów środowiska w procesie nauczania.

Współpraca szkoły z podmiotami działającymi w środowisku wpływa na rozwój uczniów.

W wywiadzie uczniowie, nauczyciele i dyrektor poinformowali, że gimnazjum organizuje zajęcia, które dają szansę na spotkanie z ludźmi lub organizacjami spoza szkoły. Dzieci wskazały, że spotkały się z ludźmi różnych zawodów

takich jak: kosmetyczka, fryzjerka, pielęgniarka, policjant. Rozmawiały z tymi osobami o ich zawodzie, o pomocy innym, bezpieczeństwie, higienie osobistej. Dzieci określiły spotkania jako miłe i pożyteczne, które dały im możliwość porozmawiania z tymi osobami. Podały również, że oni też odwiedzają innych, np. z występami. Czują się dobrze, gdy goszczą z zewnątrz osoby, które poznają ich szkołę, mają tym sposobem więcej kolegów.

Nauczyciele i dyrektor w wywiadzie wymienili najważniejsze korzyści, jakie odnoszą uczniowie dzięki współpracy szkoły z organizacjami i instytucjami działającym w lokalnym środowisku: podnoszenie poziomu własnej samooceny, wiary we własne siły; uczenie się wystąpień publicznych, zachowania w miejscach publicznych, uspołecznianie, rozwijają kulturę osobistą; mają możliwość prezentacji własnych osiągnięć; czują się pełnoprawnymi członkami społeczeństwa; zyskują szacunek i uznanie innych uczniów, rodziców, nauczycieli, osób ze środowiska lokalnego. Wnioski powyższe nauczyciele wyciągają na podstawie informacji uzyskanych z przeprowadzonych rozmów oraz obserwacji z rodzicami, partnerami szkoły, uczniami i innymi nauczycielami. Dobrym i ważnym źródłem informacji są dla nich absolwenci (osoby z upośledzeniem umysłowym lekkim), którzy w większości przypadków dobrze funkcjonują - choć mimo szczerych chęci często nie mogą zdobyć zatrudnienia.

Poziom spełnienia wymagania: A

Wymaganie: *Wykorzystywane są informacje o losach absolwentów*

Komentarz:

Gimnazjum wykorzystuje informacje o losach absolwentów do doskonalenia efektów nauczania i wychowania, w różnych formach współpracuje ze swoimi absolwentami uwzględniając specyfikę ich funkcjonowania oraz potrzeby. Absolwenci odwiedzają szkołę, zaproszeni lub z własnej inicjatywy. Mają do swoich nauczycieli zaufanie, opowiadają o swojej sytuacji życiowej, problemach lub sukcesach. Otrzymują wsparcie poprzez rozmowę i w miarę możliwości pomoc w problemie. Uczniowie poinformowali, że z absolwentami spotykają się na uroczystościach - jest wówczas przyjazna atmosfera, wszyscy się integrują. W szkole jest kąciak poświęcony uczniom, którzy wcześniej do tej szkoły chodzili. Od absolwentów uczniowie dowiadują się jak oni teraz sobie radzą, jak idzie im w nowej szkole, co myślą o swojej dawnej szkole, gdy ją teraz odwiedzają. Gimnazjum wykorzystuje współpracę absolwentów do promowania szkoły, umożliwia im udział w wycieczkach oraz zawodach sportowych. Ze względu na specyfikę dysfunkcji występujących u absolwentów współpracę ze szkołą, w ich imieniu, prowadzą również rodzice, którzy przekazują informacje jak ich dziecko sobie radzi, jakie mają problemy. Poprzez pracę Stowarzyszenia na Rzecz Osób Niepełnosprawnych i Poszkodowanych w Wypadkach działającego przy szkole udaje się pomóc rodzicom, a tym samym absolwentom gimnazjum, w wielu zgłaszanych problemach. Część absolwentów szkoły lub ich rodziców pracuje w Stowarzyszeniu. Rodzice potwierdzili, że mogą liczyć ze strony nauczycieli i dyrektora szkoły na pomoc w wyborze zawodu lub dalszej nauki dla ich dziecka, szkoła dobrze przygotowuje uczniów do funkcjonowania w dalszym życiu. Ich zdaniem gimnazjum, a potem szkoła zawodowa dobrze przygotowują dzieci do pracy, ale nie wszystkie dzieci są potem zatrudniane. Ci zatrudnieni w okolicznych zakładach dobrze pracują, są chwaleni.

Poniżej znajdują się szczegółowe wyniki badań, wskazujące na wysoki poziom spełnienia tego wymagania przez szkołę.

Szkoła wykorzystuje informacje o losach absolwentów w procesie nauczania i wychowania.

Zarówno uczniowie, jak i nauczyciele w wywiadzie wskazali, że w szkole prowadzone są rozmowy o losach absolwentów oraz organizowane spotkania z nimi. Uczniowie poinformowali, że z absolwentami spotykają się na uroczystościach, jest wówczas przyjazna atmosfera, wszyscy się integrują. Nauczyciele opowiadają im o absolwentach. W szkole jest kąciak poświęcony uczniom, którzy wcześniej do tej szkoły chodzili. Absolwenci przychodzą również do szkoły z własnej inicjatywy, np. gdy czekają na PKS. Od absolwentów uczniowie dowiadują się jak oni teraz sobie radzą, jak idzie im w nowej szkole, co myślą o swojej dawnej szkole, gdy ją teraz odwiedzają.

Wszyscy nauczyciele w ankiecie wskazali, że wykorzystują informacje o losach absolwentów do doskonalenia procesu nauczania lub wychowania, przy czym 17/18 spośród nich określiło, że robi to od czasu do czasu. W wywiadzie nauczyciele przekazali informację, że znają losy absolwentów, wiedzą w jakich szkołach kontynuują naukę i jakie najczęściej wybierają zawody. Wiedzę tę wykorzystują w pracy z uczniami gimnazjum w ramach orientacji zawodowej, kierują się nią również organizując wycieczki do zakładów pracy, gdzie uczniowie mają możliwość m.in. obserwacji organizacji i dyscypliny pracy.

Szkoła współpracuje z absolwentami uwzględniając specyfikę ich funkcjonowania i potrzeby.

Dyrektor w wywiadzie, jak i wszyscy nauczyciele w ankiecie potwierdzili, że podejmują współpracę z absolwentami. Dyrektor wskazał, że jest ona regularna, natomiast 17/18 nauczycieli, że przebiega ona od czasu do czasu. Zarówno dyrektor, jak i nauczyciele wskazali, że współpraca odbywa się w formie zorganizowanej przez szkołę, jak i z inicjatywy samych absolwentów. Wszyscy nauczyciele poinformowali, że absolwenci przychodzą do szkoły, bo mają do nich zaufanie i opowiadają o swojej sytuacji życiowej, problemach lub sukcesach. Otrzymują wsparcie poprzez rozmowę i w miarę możliwości pomoc w problemie. Potwierdza to również dyrektor w wywiadzie.

Zdaniem wszystkich respondentów współpraca z absolwentami wyraża się ich udziałem w imprezach i uroczystościach szkolnych, gdzie są uczestnikami występów lub osobami pomagającymi. Gimnazjum wykorzystuje współpracę absolwentów do promowania szkoły, umożliwia im udział w wycieczkach oraz zawodach sportowych. Ze względu na specyfikę dysfunkcji występujących u absolwentów współpracę ze szkołą, w ich imieniu, prowadzą rodzice, którzy przekazują informacje jak ich dziecko sobie radzi, jakie mają problemy. Dyrektor informuje, że poprzez działalność Stowarzyszenia na Rzecz Osób Niepełnosprawnych i Poszkodowanych w Wypadkach udaje się pomóc rodzicom, a tym samym absolwentom gimnazjum, w wielu zgłaszanych problemach. Część absolwentów szkoły lub ich rodziców pracuje w Stowarzyszeniu.

Gimnazjum przygotowuje do dalszej edukacji.

Specyfika edukacji ucznia z upośledzeniem umysłowym lekkim oraz umiarkowanym i znacznym ukierunkowana jest na pracę z dzieckiem przy szczególnym uwzględnieniu jego możliwości. Większość 12/19 ankietowanych rodziców oraz wszyscy w wywiadzie wypowiedzieli się, że aby zapewnić swojemu dziecku dalszą naukę w szkole, do której dziecko chce się dostać, nie muszą zapewniać mu korepetycji lub innych zajęć poza szkołą. Wszyscy rodzice w wywiadzie wyrazili zdanie, że nie ma takiej potrzeby. Chórem wszystkie matki stwierdziły, że w gimnazjum dzieci są dobrze uczone. Nauczyciele w wywiadzie potwierdzili, że prowadzone zajęcia w szkole doskonalały umiejętności i wyrównują braki – są wystarczające jako podstawa do dalszej edukacji.

Gimnazjum Zespołu Szkół Specjalnych przygotowuje młodzież do funkcjonowania na rynku pracy na miarę ich możliwości.

Zdaniem dyrektora i nauczycieli biorących udział w wywiadzie szkoła prowadzi dla uczniów i ich rodziców zajęcia z zakresu preorientacji zawodowej, w ramach których odwiedzają zakłady pracy, celem poznania charakteru danego zawodu i sprawdzenia własnych predyspozycji oraz potrzeb lokalnego rynku pracy. Placówka zapoznaje uczniów z możliwością kontynuowania dalszej edukacji w szkołach zawodowych w Sieradzu, Turku, Łasku, Liskowie, Kaliszu i Warcie. Nauczyciele opowiadają uczniom o losach absolwentów, organizują spotkania z ludźmi różnych zawodów (policjantem, strażakiem, fryzjerką, ratownikiem medycznym). W zakresie działalności dydaktycznej uczniowie uczą się pisania CV, podań i wypełniania różnorodnych druków. Do funkcjonowania na rynku pracy szkoła przygotowuje uczniów również poprzez rozwijanie ich umiejętności komunikowania się, pracę w grupie, pracę z komputerem, realizowane wizyty w urzędach (poczcie, banku, gminie), naukę języka angielskiego. Głównym zadaniem szkoły jest przygotowanie uczniów do samodzielnego życia na miarę ich możliwości. W zespołach edukacyjno-terapeutycznych duży nacisk położony jest na praktyczne umiejętności (prowadzenie domu, wychowanie i opieka nad dziećmi, załatwianie spraw w urzędach). Szkoła zna losy absolwentów, wie w jakich szkołach kontynuują naukę i jakie najczęściej wybierają zawody. Pozwala to prowadzić proces edukacyjny i wychowawczy tak, aby jak najlepiej przygotować uczniów do wyboru odpowiednich dla nich zawodów.

Rodzice w wywiadzie powiedzieli, że mogą liczyć ze strony nauczycieli i dyrektora szkoły na pomoc w wyborze zawodu lub dalszej nauki dla ich dziecka. Szkoła dobrze przygotowuje uczniów do funkcjonowania w dalszym życiu. Rodzice twierdzą - gimnazjum, a potem szkoła zawodowa dobrze przygotowują dzieci do pracy, ale nie wszystkie dzieci są potem zatrudniane. Ci zatrudnieni w okolicznych zakładach dobrze pracują, są chwaleni.

Zdaniem partnerów szkoły i samorządu lokalnego oferta szkoły jest dostosowana do potrzeb obecnego rynku pracy, w zakresie określonym podstawą programową kształcenia ogólnego w gimnazjum, czyli głównie w zakresie preorientacji zawodowej.

Poziom spełnienia wymagania: B

Gimnazjum prezentuje i upowszechnia informacje o ofercie edukacyjnej oraz podejmowanych działaniach i osiągnięciach, informuje środowisko o celowości i skuteczności podejmowanych przez nią działań, promuje w środowisku potrzebę uczenia się, jest pozytywnie postrzegana w środowisku. Szkoła informuje o swojej ofercie oraz działaniach i osiągnięciach poprzez przygotowane specjalne informatory, ulotki i foldery, ma własną stronę internetową, umieszcza tego typu informacje na tablicy ogłoszeń oraz cyklicznie prezentuje się w lokalnych mediach. Środowisko jest informowane o celach oraz działaniach, które chce realizować szkoła, i które sprawdzają się jako działania edukacyjne i wychowawcze realizowane przez nauczycieli. W tym i poprzednim roku szkolnym prowadzone były działania edukacyjne dla dorosłych typu: szkolenia i warsztaty, konsultacje angażujące członków lokalnej społeczności, działania informacyjne, akcje społeczne, projekty edukacyjne oraz grupy wsparcia. Zdaniem respondentów „pracownikom szkoły zależy na tym, by dzieci były zadowolone oraz uczyły się i chętnie chodziły do szkoły. Dużo jest zajęć wyrównujących braki, wspomagających dzieci i ich rodziców”. Rodzice również potwierdzają – „nasze dzieci zmieniły się na korzyść w tej szkole, szkole zdecydowanie zależy na współpracy z rodzicami i lokalnym środowiskiem”.

Poniżej znajdują się szczegółowe wyniki badań, wskazujące na bardzo wysoki poziom spełnienia tego wymagania przez szkołę.

Gimnazjum prowadzi działania informacyjne dotyczące oferty edukacyjnej, działań szkoły i jej osiągnięć.

Dyrektor w wywiadzie poinformował, że szkoła informuje o swojej ofercie, działaniach i osiągnięciach poprzez przygotowane specjalne informatory, ulotki i foldery, ma własną stronę internetową, umieszcza tego typu informacje na tablicy ogłoszeń oraz cyklicznie prezentuje się w lokalnych mediach (ogłoszenia i artykuły w prasie lokalnej, audycje radiowe, udział w programach lokalnej TV). W lokalnym środowisku szkoła ostatnio upowszechniła informacje o corocznym przeglądzie twórczości osób niepełnosprawnych – artykuł pt. „Plener” w miesięczniku „Warta” oraz na stronie internetowej w aktualnościach opisano przebieg imprezy „Biegi terenowe w Kamionaczu” i osiągnięcia uczniów w konkursie plastycznym o tematyce ekologicznej. Działania promocyjno-informacyjne dotyczące swojej działalności lub osiągnięć uczniów szkoła ostatnio podjęła nie później niż miesiąc temu.

W dokumentacji szkolnej znajdują się zapisy informujące o działaniach wymienionych wyżej przez dyrektora. Dodatkowo, analiza dokumentacji wskazuje na prowadzenie przez szkołę działań informacyjnych o swojej ofercie edukacyjnej, przedsięwzięciach i osiągnięciach poprzez organizację Dnia Otwartej Szkoły, podczas którego zainteresowani mogą zwiedzać szkołę, uzyskać o niej informacje i uczestniczyć w obserwacji prowadzonych zajęć otwartych z uczniami oraz skorzystać z porad lub konsultacji logopedycznych, psychologicznych i pedagogicznych.

Rodzice i przedstawiciele lokalnego środowiska znają osiągnięcia szkoły i jej uczniów.

Zarówno rodzice w ankiecie, jak i partnerzy w wywiadzie wskazali, że szkoła w tym i poprzednim roku szkolnym informowała ich o osiągnięciach uczniów i nauczycieli. Informacje dotyczyły sukcesów uczniów w zawodach i imprezach sportowych oraz w konkursach i olimpiadach przedmiotowych dla uczniów szkół specjalnych, a także nagród i wyróżnień przyznawanych nauczycielom i innym pracownikom szkoły. Również większość 13/19 rodziców dowiedziała się o udziale przedstawicieli szkoły w ważnych wydarzeniach i uroczystościach, co trzeci rodzic przyznał, że wie o zrealizowaniu przez szkołę projektu lub udziale w akcji społecznej oraz otrzymaniu dotacji. Ankietowani rodzice 15/19 oraz wszyscy partnerzy szkoły podczas wywiadu ocenili, że informacje na temat osiągnięć szkoły są zdecydowanie wystarczające. Natomiast 3/19 rodzicom określiło, że trudno jest im powiedzieć czy informacje na temat osiągnięć szkoły są dla nich wystarczające.

Szkoła uzasadnia prowadzone przez nią działania pod względem ich celowości i skuteczności, co wynika z wypowiedzi rodziców, nauczycieli i samorządu. Wszyscy ankietowani nauczyciele potwierdzili przekazywanie informacji, a przedstawiciele samorządu jej otrzymanie w zagadnieniach, w których odpowiednio zdecydowana większość rodziców określiła się następująco: 14/19 poinformowanych zostało o celach, które chce realizować szkoła i 16/19 o celach edukacyjnych działań, które realizują nauczyciele oraz 13/19 o działaniach szkoły, które sprawdzają się ze względu na ich wartość edukacyjną, 15/19 o celach wychowawczych działań, które realizują nauczyciele oraz 12/19 o działaniach szkoły, które sprawdzają się ze względu na ich wartość wychowawczą.

Szkoła prowadzi działania w lokalnej społeczności promujące wartość uczenia się przez całe życie.

Zdaniem wszystkich respondentów (rodziców, dyrektora i partnerów szkoły), w tym i poprzednim roku szkolnym prowadzone były działania edukacyjne dla dorosłych typu: szkolenia i warsztaty, konsultacje angażujące członków lokalnej społeczności, działania informacyjne, akcje społeczne, projekty edukacyjne oraz grupy wsparcia.

Prawie co drugi rodzic (9/19) wskazał na działania informacyjne, grupy wsparcia oraz akcje społeczne - jako formy, którymi szkoła promuje w środowisku lokalnym potrzebę uczenia się przez całe życie. Dyrektor twierdzi, że formy rozszerzania wiedzy i umiejętności wśród rodziców pozwalają im i szkole lepiej rozumieć dziecko i wspomagać je w rozwoju.

Z dokumentacji szkoły wynika, że działania promujące w środowisku potrzebę uczenia się prowadzone są systematycznie. Opisane są w dokumentach takich jak: protokoły oraz sprawozdania z realizacji planów nadzoru sprawowanego przez dyrektora szkoły, kronice szkolnej, planach doskonalenia wewnętrznego, zewnętrznego, projektach realizowanych ze środków unijnych, planach pracy nauczycieli, indywidualnych programach nauczania. Należą do nich m.in. szkolenie na temat „Jak pracując z ciałem niepełnosprawnego dziecka można wpływać na jego rozwój”, „Udzielanie pierwszej pomocy i postępowanie w przypadku padaczki”, projekty edukacyjne realizowane z funduszy unijnych „Wszystko zaczyna się od marzeń”, „Lepszy start w przyszłość”, angażowanie dzieci i rodziców do udziału w koncertach Szkoły Muzycznej w Sieradzu oraz do konkursów ekologicznych.

Rodzice postrzegają szkołę jako dbającą o jakość kształcenia.

Uczestniczący w badaniu - wszyscy rodzice oraz partnerzy szkoły i samorząd lokalny potwierdzają, że gimnazjum dba o jakość kształcenia. Zdaniem rodziców świadczy o tym to, że „szkoła przygotowuje dzieci do życia, uczy samodzielności. Nauczyciele mają częsty kontakt z rodzicami, starają się zrozumieć dziecko, jego rozwój. Pytają np. czy dziecko czytało, co robiło w domu - w przypadku gdy dziecko w szkole nie chce nic powiedzieć. Nauczycielom i dyrekcji zależy na tym, by dzieci były zadowolone, żeby chodziły do szkół, żeby się uczyły”. Dużo jest zajęć wyrównujących braki, wspomagających dzieci i ich rodziców. W szkole robione są różne badania, testy, dzieci są przygotowywane do egzaminów gimnazjalnych. Rodzice mogą dzielić się opiniami. Opracowane są indywidualne plany nauczania i są one uzgadniane z rodzicami.

Zdaniem rodziców dzieci, które wcześniej miały nauczanie indywidualne, były w innych szkołach izolowane, stały się zamknięte w sobie. Teraz chodzą z radością do tej szkoły, są punktualne i systematyczne, nie chcą się spóźniać, mają koleżanki, kolegów. Rodzice potwierdzają – „nasze dzieci zmieniły się na korzyść w tej szkole”.

Partnerzy szkoły w wypowiedziach wskazali na: prowadzoną ciągłą współpracę ze specjalistami; wymianę doświadczeń w zakresie metod nauczania oraz możliwości wykorzystania różnorodnych pomocy dydaktycznych; wspólne wypracowywanie sposobów rozwiązywania problemów; analizowanie wyników kształcenia i egzaminów zewnętrznych; wyciąganie wniosków i opracowywanie dalszych strategii działań; dzielenie się doświadczeniem i inicjowanie współpracy z innymi szkołami i placówkami w regionie. Rodzice i przedstawiciele lokalnego środowiska postrzegają szkołę jako dbającą o relacje z lokalnym środowiskiem. Wszyscy ankietowani rodzice (19/19) oraz uczestniczący w wywiadzie partnerzy szkoły i samorząd lokalny potwierdzili, że nauczycielom i innym pracownikom szkoły zdecydowanie zależy na współpracy z rodzicami i lokalnym środowiskiem.

Poziom spełniania wymagania: A

Wymaganie: *Rodzice są partnerami szkoły*

Komentarz:

Gimnazjum pozyskuje i wykorzystuje opinie rodziców na temat swojej pracy oraz wspiera rodziców w wychowaniu dzieci. Rodzice współdecydują w sprawach szkoły i uczestniczą w podejmowanych działaniach. Szkoła pozyskuje od rodziców i przekazuje im opinie na temat pracy szkoły i sposobu nauczania wykorzystując różnorodne formy kontaktów. Zdaniem 15/19 rodziców, w szkole tworzone są możliwości do dzielenia się przez rodziców opiniami na temat funkcjonowania szkoły, przy czym 3/19 rodziców jest odmiennego zdania. Opinie rodziców są brane pod uwagę przy planowaniu i realizacji działań gimnazjum. Wszyscy respondenci, jako przykłady działań, które zostały podjęte lub zmienione przez szkołę pod wpływem rodziców podali: dostosowanie indywidualnego programu nauczania do możliwości dziecka oraz ustalanie miejsca wycieczek oraz programu wychowawczego. Nauczyciele wskazali, że opinia rodziców ma wpływ na wybór tematyki zajęć pozalekcyjnych, organizację imprez szkolnych. Wymienili rodziców jako partnerów w organizowanych turnusach rehabilitacyjnych i lekcjach pokazowych. Ponadto rodzice stwierdzili, że mieli wpływ na stworzenie w szkole możliwości wymiany doświadczeń między rodzicami. Powiedzieli – „Jesteśmy ukierunkowani, otrzymujemy wsparcie, bo często nie wiemy jak sobie radzić z dzieckiem. Szkoła organizuje zajęcia wspólne dla nas i dla dzieci, co pozwala nam lepiej poznać własne dzieci, wymieniamy się też doświadczeniami. Prowadzone są szkolenia przez pracowników Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Warcie, nauczycieli, psychologów, pedagogów, logopedę. Organizowane są grupy wsparcia dla rodziców”. Rodzice najwięcej angażowali się w uroczystości klasowe i szkolne, asystowali przy wyjściach dzieci poza teren szkoły, ustalali z nauczycielami indywidualne programy nauczania uwzględniające możliwości dziecka.

Poniżej znajdują się szczegółowe wyniki badań, wskazujące na wysoki poziom spełnienia tego wymagania przez szkołę.

Rodzice dzielą się opiniami na temat pracy szkoły oraz procesu nauczania.

Uczestniczący w badaniu rodzice wskazali, że przekazywali, a nauczyciele i dyrektor, że były im przekazywane od rodziców w tym lub poprzednim roku szkolnym opinie na temat pracy szkoły i sposobu nauczania: na zebraniach rodziców, przy okazji uroczystości i imprez szkolnych lub klasowych, podczas indywidualnych rozmów w ramach wyznaczonych godzin spotkań dla rodziców oraz poza wyznaczonymi godzinami spotkań dla rodziców (np. podczas przerw, "okienek") i podczas wizyt nauczyciela w domu ucznia. Rodzice oraz nauczyciele dodatkowo wskazali: rozmowy telefoniczne, wspólne wyjazdy, wycieczki, turnusy rehabilitacyjne, spotkania w ramach organizowanych przez szkołę grup wsparcia dla rodziców. Zarówno zdecydowana większość rodziców (12/19), jak i wszyscy nauczyciele potwierdzili formę kontaktów indywidualnych w wyznaczonych oraz poza wyznaczonymi godzinami, w tym przy okazji imprez szkolnych - za najczęstszą. Zdaniem 15/19 rodziców, w szkole tworzone są możliwości do dzielenia się przez rodziców opiniami na temat funkcjonowania szkoły, przy czym 3/19 rodziców jest odmiennego zdania.

Wszyscy respondenci potwierdzili, że nauczyciele poświęcają odpowiednią ilość czasu na kontakty z nimi. Na tablicy informacyjnej szkoły są podane informacje na temat: zebrań z rodzicami oraz terminów indywidualnych spotkań dyrekcji i nauczycieli z rodzicami. Poza tym są podane inne informacje, takie jak: godziny pobytu pielęgniarki w szkole, grafik dyżurów nauczycieli na przerwach w szkole i przed budynkiem, wizja, misja szkoły, regulamin i plan samorządu uczniowskiego, prawa i obowiązki uczniów, termin wycieczki szkolnej dla dzieci oraz zasady zbiórki nakrętek od napojów (PET) i zużytych baterii (termin i miejsce składowania).

Opinie pozyskane od rodziców mają wpływ na działania szkoły.

Większość ankietowanych rodziców 16/19 twierdzi, że ich opinie są brane pod uwagę przy planowaniu działań szkoły, potwierdza to również większość, 14/18 nauczycieli oraz dyrektor. W odniesieniu do tego zagadnienia, w jednej i drugiej grupie respondentów – 3/19 rodziców oraz 4/18 nauczycieli - ma odmienne zdanie. Uczestniczący w wywiadzie rodzice, nauczyciele i dyrektor podali: dostosowanie indywidualnego programu nauczania do możliwości dziecka oraz ustalanie miejsca wycieczek oraz programu wychowawczego, jako przykłady działań, które zostały podjęte lub zmienione przez szkołę pod wpływem rodziców. Rodzice wymienili ponad to, że mieli wpływ na stworzenie w szkole możliwości wymiany doświadczeń między rodzicami. Nauczyciele wskazali, że opinia rodziców ma wpływ na wybór tematyki zajęć pozalekcyjnych, organizację imprez szkolnych. Dyrektor informuje, że rodzice aprobują swoim podpisem - przy uprzedniej możliwości wyrażeniu propozycji i uwag – programy edukacyjne dla dzieci z upośledzeniem umysłowym lekkim oraz programy edukacyjno-terapeutyczne dla dzieci z upośledzeniem umysłowym umiarkowanym lub znacznym. Zdaniem dyrektora duża grupa rodziców odnosi się do kwestii organizacyjnych oraz przyjętych w szkole procedur bezpieczeństwa. Rada rodziców opiniuje zestaw programów i podręczników.

Szkoła wspiera rodziców w wychowaniu dzieci.

Uczestniczący w badaniu ankietowym rodzice i nauczyciele oraz dyrektor w wywiadzie podali wspólne przykłady prowadzonych przez szkołę form współpracy z rodzicami w wychowaniu dzieci. Zdaniem (14/19) rodziców i (15/18) nauczycieli i dyrektora szkoła udziela wsparcia rodzicom przez nauczycieli (wychowawców) w sytuacjach problemowych, prowadzi doradztwo w ramach indywidualnych lub grupowych spotkań z nauczycielami (wychowawcami), doradza, gdzie rodzice mogą szukać wsparcia – pomoc psychologa, pedagoga, logopedy szkolnego oraz poradni psychologiczno-pedagogicznej. Prawie co czwarty rodzic (5/19) jako wsparcie wymienił prowadzenie warsztatów psychologicznych doskonalących umiejętności wychowawcze, opiekę socjalną oraz inną autorską formę prowadzoną przez szkołę - rewalidacyjną grupę wsparcia dla rodziców z udziałem wychowawcy, psychologa, pedagoga i logopedy, gdzie (jak wszyscy nauczyciele twierdzą) rodzice i nauczyciele wymieniają się nagromadzonymi doświadczeniami, omawiane są problemy dotyczące relacji dziecko rodzic i sposoby ich rozwiązywania oraz wskazywane adresy do instytucji wspierających rodzinę.

Wszyscy ankietowani nauczyciele (18/18) twierdzą, że wspierają rodziców w wychowaniu dzieci, starają się poznać sytuację życiową wychowanków i ich rodzin oraz, że (12/18) z nich - utrzymują stały kontakt z rodzicami. Nauczyciele ponadto wyszczególnili: konsultacje - podczas których wspierają oddziaływania wychowawcze rodziców; przekazywanie informacji - na temat zachowania w różnych sytuacjach szkolnych; współpracę z rodzicami - w doborze pomocy dydaktycznych w celu stosowania ich w domu dziecka oraz w uzyskiwaniu na nie dofinansowania, wdrażanie - do uczestnictwa w przedsięwzięciach kulturalnych organizowanych przez szkołę, zapobieganie - wykluczeniu społecznemu dzieci, wspieranie w akceptacji niepełnosprawności dziecka, docenianie i dostrzeganie jego sukcesów, akceptowanie deficytów; wspieranie - dziecka i jego rodziców przy wyborze szkoły zawodowej, w tym zapoznanie rodziców z wykazem zawodów w poszczególnych szkołach, pomoc w organizacji praktyk oraz w przygotowaniu niezbędnej dokumentacji do szkoły zawodowej.

Zdaniem dyrektora kluczową formą wsparcia rodziców jest rewalidacyjna grupa wsparcia rodziców, z której - w zależności od potrzeb - raz w miesiącu rodzice mogą skorzystać. Procesem ciągłym jest również prowadzona przez szkołę profilaktyka zachowań ryzykownych, pomoc w ramach świetlicy szkolnej i opieki socjalnej. Z obserwacji placówki wynika, że w widocznym miejscu są wywieszane informacje skierowane do rodziców na temat wychowania, w tym zagadnienia m.in. jak rozmawiać z dziećmi oraz informacje o godzinach dyżurów nauczycieli i dyrekcji dla rodziców, telefonnie i adresie e-mailowym do szkoły. W dokumentacji gimnazjum znajdują się zapisy potwierdzające wszystkie wymienione wyżej przez dyrektora, nauczycieli i rodziców formy prowadzonej współpracy.

Rodzice są informowani o rozwoju ich dzieci.

Wszyscy ankietowani rodzice (19/19) i nauczyciele (18/18) twierdzą, że rodzice są w wystarczającym stopniu informowani o sukcesach ich dzieci oraz o ewentualnych, bieżących trudnościach jakie ma w szkole. Ponadto rodzice w wywiadzie przekazali, że informacje, które otrzymują od nauczycieli lub innych pracowników szkoły na temat dzieci są pomocne w wychowaniu. Powiedzieli – „Jesteśmy ukierunkowani, otrzymujemy wsparcie, bo często nie wiemy jak sobie radzić z dzieckiem. Szkoła organizuje zajęcia wspólne dla nas i dla dzieci, co pozwala nam lepiej poznać własne dzieci, wymieniamy się też doświadczeniami. Prowadzone są szkolenia przez pracowników Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Warcie, nauczycieli, psychologów, pedagogów, logopedę. Organizowane są godziny wsparcia dla rodziców”.

Rodzice uczestniczą w działaniach organizowanych przez szkołę.

Zarówno rodzice w ankiecie, jak i nauczyciele w wywiadzie poinformowali, że w tym i poprzednim roku rodzice brali udział w działaniach szkoły takich jak: spotkania okolicznościowe - imprezy klasowe, uroczystości szkolne i państwowe, plenery, integracyjny przegląd twórczości artystycznej „Razem możemy wiele”, pikniki, wycieczki. Rodzice ponadto wskazali: spotkania comiesięczne w klasie dziecka, zajęcia z psychologiem, pedagogiem i wychowawcą. Nauczyciele wymienili rodziców jako partnerów w organizowanych turnusach rehabilitacyjnych i lekcjach pokazowych. Z ankiety i wywiadu z rodzicami wynika, że rodzice najczęściej angażowali się w uroczystości klasowe i szkolne (szyli stroje na akademie i występy), asystowali przy wyjściach dzieci poza teren szkoły, ustalali z nauczycielami indywidualne programy nauczania uwzględniające możliwości dziecka. Zdaniem rodziców efektem tych działań są ładne stroje, piękne uroczystości, w których z radością uczestniczą dzieci, ich rodziny, zaproszeni goście. W czasie wyjść uczniowie mają zapewnione poczucie bezpieczeństwa. Rodzice biorą udział w podejmowaniu decyzji dotyczących życia szkoły.

Wszyscy ankietowani nauczyciele i większość (12/19) rodziców twierdzi, że rodzice uczestniczą w podejmowaniu decyzji dotyczących życia szkoły. Część rodziców (7/19) określiła się, że nie bierze udziału w procesach decyzyjnych.

Zdaniem rodziców ich wkład w podejmowane decyzje w szkole dotyczy: wyboru trasy wycieczek szkolnych, zgody i udziału dziecka w dodatkowych zajęciach pozalekcyjnych, imprezach szkolnych i pozaszkolnych - integracyjnych, akceptacji rocznego planu pracy szkoły, procedury bezpieczeństwa, indywidualnych programów nauczania, programu wychowawczego szkoły i klasy. Rolę swoją w uczestnictwie podejmowania decyzji określili jako

korzystanie z posiadania wpływu na opiekę nad dzieckiem - „szkoła zgłasza propozycje, a my się najczęściej zgadzamy, dyskutujemy nad zgłoszonymi rozwiązaniami. Decydujemy co zorganizujemy, w czym pomożemy, szczególnie wtedy gdy trzeba trochę dopłacić. Dzieci brały udział w turnusach rehabilitacyjnych, co było uzgadniane z rodzicami. Ważne jest to, że wiemy, że dzieci po zajęciach dodatkowych są odwożone do domów”. Nauczyciele oraz dyrektor – i tak jak to podali rodzice – wskazują, że rodzice współuczestniczyli i mieli wpływ na trzy przykładowe decyzje, które dotyczyły: planu pracy i programu wychowawczego szkoły, oraz kalendarza imprez.

Dyrektor poinformował, że rodzice i ciała przedstawicielskie rodziców mają wpływ na szkołę zgodnie z ustawą o systemie oświaty. W świetle dokumentów, rodzice i ciała przedstawicielskie rodziców (rada rodziców, rady klasowe, itp.) mają bardzo duży wpływ na decyzje w kwestiach dydaktycznych, wychowawczych i organizacyjnych. Rodzice są zapoznawani z indywidualnym programem edukacyjnym z poszczególnych przedmiotów dla dzieci z lekkim upośledzeniem umysłowym oraz z indywidualnym programem edukacyjno – terapeutycznym dla dzieci z umiarkowanym i znacznym upośledzeniem; aprobuje plan swoim podpisem oraz wnoszą do niego swoje propozycje i uwagi. Cały proces dydaktyczny, wychowawczy prowadzony jest wspólnie z rodzicami. Nie wszyscy starają się brać czynny udział, ale mają taką możliwość, bo praca zespołowa w tej szkole jest zaplanowana i realizowana. Wszystkie inne indywidualne plany czy programy dotyczące dziecka podlegają uzgodnieniu z rodzicami. Rada Rodziców opiniuje szkolny zestaw programów nauczania oraz wykaz podręczników na następny rok szkolny. Rodzice zapoznawani są z procedurami bezpieczeństwa obowiązującymi w Zespole Szkół Specjalnych w Warcie, aprobuje procedury swoim podpisem. Uchwalają szkolny program wychowawczy, program profilaktyki i współpracują z radą pedagogiczną.

Poziom spełnienia wymagania: B

Wymaganie: *Funkcjonuje współpraca w zespołach*

Komentarz:

Wszyscy nauczyciele są zaangażowani w pracę wielu zespołów szkolnych i stosując regularne procedury ewaluacyjne systematycznie analizują efekty swojej pracy. W oparciu o wyniki analizy pracy zespołów planują następne działania uwzględniając specyfikę zadań poszczególnych zespołów. Wspólne rozwiązywanie problemów jest codziennością dla nauczycieli w tej szkole, a skuteczność przyjętych strategii i rozwiązań zapewnia im systematyczne doskonalenie zawodowe w zakresie metod i form współpracy.

Poniżej znajdują się szczegółowe wyniki badań, wskazujące na wysoki poziom spełnienia tego wymagania przez szkołę.

Nauczyciele są zaangażowani w prace zespołów.

Nauczyciele w ankiecie i dyrektor w wywiadach podali, że wszyscy w wysokim stopniu angażują się w pracę zespołów szkolnych. Nauczyciele wspólnie wymienili: (17/18) w zespole wychowawczym i profilaktycznym, (16/18) w zespole organizującym imprezy dla uczniów, rodziców lub nauczycieli i w innych zespołach, (8/18) w zespole programowym (nad treściami nauczania) i w zespole metodycznym (rozwijanie metod pracy z uczniem), (1/18) w zespole szkoleniowym (doskonalenie zawodowe nauczycieli). Żaden nauczyciel nie wskazał zespołu ds. zarządzania szkołą i ds. współpracy z otoczeniem zewnętrznym szkoły.

Zespoły analizują efekty swojej pracy.

Dyrektor i nauczyciele (18/18) zgodnie stwierdzili, że zespoły, które działają w szkole dokonują analizy efektów swojej pracy, stosują regularne procedury ewaluacyjne. Nauczyciele wskazali sposoby analizowania: najpierw w obrębie zespołu (analiza dokumentacji, sprawozdania, dyskusja, wyciąganie wniosków), a następnie przewodniczący zespołu przedstawia sprawozdanie z pracy zespołu wraz z wnioskami na posiedzeniu rady końcoworocznej. Ponadto analizując efekty pracy zespołów nauczyciele wspólnie tworzą indywidualne programy edukacyjno-terapeutyczne, kalendarz uroczystości, planują tematykę wewnątrzszkolnego doskonalenia zawodowego, opracowują program wychowawczy, szkolny program profilaktyki.

Nauczyciele wspólnie planują działania opierając się na analizie efektów pracy zespołów.

Dyrektor w wywiadzie i nauczyciele (18/18) w ankietach zgodnie wskazali, że zdecydowana większość działań planowana jest wspólnie z innymi nauczycielami w oparciu o analizę efektów pracy zespołów. Nauczyciele wskazali następujące przykłady planowania pracy zespołów opartych na analizie efektów tej pracy:

- zespół ds. rewalidacji - kwalifikuje dzieci do zajęć specjalistycznych, korekcyjno-kompensacyjnych, dokonuje wielospecjalistycznej oceny możliwości uczniów i wskazuje obszary wymagające systematycznego usprawniania, dokonuje analizy osiągnięć i na tej podstawie planuje zajęcia oraz ich ewaluację;
- w ramach pracy zespołu matematyczno – przyrodniczego nauczyciele przygotowują i opracowują testy kompetencji, następnie przeprowadzają testy, analizują wyniki, wysuwają wnioski i wdrażają je do swojej pracy, przygotowują i przeprowadzają próbny egzamin gimnazjalny, analizują wyniki egzaminu gimnazjalnego, przygotowują uczniów do olimpiady chemicznej, olimpiady matematyczno - geograficznej, turnieju ekologicznego;
- w ramach pracy zespołu wychowawczego opracowują program wychowawczy, analizują realizację programów promocji zdrowia, zapobiegania agresji i uzależnieniom; zespół humanistyczny – planuje i realizuje szkolenia, konkursy z języka polskiego, konkursy historyczne, testy kompetencji, konkursy z języka angielskiego, religijne – analizuje efekty pracy zespołu, modyfikuje działania;
- szkolny zespół ds. promocji zdrowia układa program promocji zdrowia, analizuje swoje działanie w oparciu o ankietę diagnozującą i końcową; zespół do spraw nauczania i wychowania dzieci umiarkowanie i znacznie upośledzonych-kontynuuje konkursy gastronomiczne, kontynuuje realizację programu promocji zdrowia.

Nauczyciele wskazywali, że opracowane plany pracy zespołów zawierają m.in. cele i harmonogramy działań, tematyki szkoleń dla rodziców, narzędzia ewaluacji, sposoby analizy efektów pracy danego zespołu, odpowiedzialnych za zadania.

Nauczyciele wspólnie rozwiązują problemy w szkole.

Większość nauczycieli (16/18) wskazała, że zespoły pomagają im w rozwiązywaniu pojawiających się w pracy problemów, przeciwnego zdania jest (2/18) badanych nauczycieli. Dyrektor w wywiadzie stwierdził, że problemy najczęściej rozwiązywane są zespołowo, według ustalonych i znanych w szkole procedur, np. w obszarze bezpieczeństwa, czy innych obszarach. Dodał, że rozwiązywanie problemów w zespole oznacza określenie strategii wspólnych działań i poszukiwanie właściwych rozwiązań.

Nauczyciele uczestniczą w formach doskonalenia zawodowego dotyczących metod i form współpracy.

Dyrektor w wywiadzie i nauczyciele w ankietach wskazali, że w tym i ubiegłym roku szkolnym prowadzone w szkole były szkolenia zewnętrzne i wewnętrzne jako formy doskonalenia zawodowego dotyczące metod i form współpracy/pracy zespołowej. Pracownicy niepedagogiczni w wywiadzie podali, że uczestniczyli w szkoleniach dotyczących doskonalenia pracy zespołowej razem z nauczycielami. Dyrektor dodał, że uczestnictwo w tych szkoleniach było zdecydowanie przydatne w praktyce szkolnej nauczycieli i pozostałych pracowników.

Z analizy dokumentów wynika, że problematyka współpracy między pracownikami szkoły (nauczycielami) znalazła się w programach szkoleń. W ramach zespołu przedmiotów humanistycznych, zespołu matematyczno – przyrodniczego, zespołu do spraw nauczania i wychowania uczniów umiarkowanie i znacznie upośledzonych umysłowo zostało przeprowadzone szkolenie „Podstawy efektywnej komunikacji interpersonalnej”. Dyrektor dodał, że pracownicy szkoły, nauczyciele, pracownicy obsługi mają duże doświadczenie w komunikacji, która jest istotnym elementem ich współpracy a wszystkie dokumenty wytworzone w szkole są efektem prac zespołowych, powstały we współpracy. Nauczyciele wskazali, że uczestniczyli w szkoleniach wewnętrznych (16/18) oraz zewnętrznych (2/18) dotyczących współpracy, podczas których poznali skuteczne formy komunikowania się z drugą osobą - współpracownikiem.

Poziom spełnienia wymagania: B

Wymaganie: *Sprawowany jest wewnętrzny nadzór pedagogiczny*

Komentarz:

Wewnętrzny nadzór pedagogiczny realizowany jest w formie kontroli, ewaluacji i wspomagania. Wszyscy nauczyciele są zaangażowani w ewaluację wewnętrzną. Wskazali, że „ewaluacja jest niezbędna i zrobili to dla poprawienia własnej pracy”. Przykłady ich działań w procesie ewaluacji to m.in. wspólne przygotowywanie planu ewaluacji wewnętrznej na dany rok szkolny, opracowywanie pytań kluczowych, tworzenie narzędzi badawczych, przeprowadzenie badań, sporządzenie raportu, sformułowanie wniosków. Dyrektor szkoły mówiąc o aktywności nauczycieli w ewaluacji wewnętrznej podkreślił ich zaangażowanie w pracę na rzecz dziecka niepełnosprawnego i współpracy zespołowej nauczycieli. Wyniki wewnętrznego nadzoru pedagogicznego są wykorzystywane do planowania pracy i podejmowania nowych działań, m.in. organizowania godzin wsparcia dla uczniów i ich rodziców. Zespołowe działanie nauczycieli przyczynia się do dostrzegania konieczności wprowadzania zmian w szkole, co wpływa na jej rozwój.

Poniżej znajdują się szczegółowe wyniki badań, wskazujące na wysoki poziom spełnienia tego wymagania przez szkołę.

Dyrektor szkoły angażuje nauczycieli do udziału w realizacji ewaluacji wewnętrznej.

Wszyscy ankietowani nauczyciele (18/18) odpowiedzieli, że są zaangażowani w ewaluację wewnętrzną, bo „ewaluacja jest niezbędna i zrobili to dla poprawienia własnej pracy”, większość (17/18) oceniło swoje zaangażowanie w ewaluację wewnętrzną w szkole w wysokim stopniu. Nauczyciele podali przykłady własnego zaangażowania w ewaluację wewnętrzną: przygotowują wspólnie z innymi plan ewaluacji wewnętrznej na określony rok szkolny; opracowują pytania kluczowe; tworzą narzędzia badawcze; wspólnie sporządzają raport” zawierający informację, o tym co funkcjonuje poprawnie, a także z czym są problemy oraz dotyczącą sposobów poprawy pracy szkoły”.

Dyrektor stwierdził w wywiadzie: „ że ma tę przyjemność kierować takim zespołem ludzi, którzy poświęcili się pracy na rzecz dziecka niepełnosprawnego nie z przypadku. Jest to zespół ludzi odpowiedzialnych za własną pracę i jeśli podejmują się jej wykonywania, to chcą to robić coraz lepiej, a ewaluacja podejmowanych zadań jest tym miernikiem, do którego można się odwołać i pracować nad własnym rozwojem, rozwojem dziecka i jego rodziny. Własna postawa, jako nauczyciela i dyrektora, duży samokrytycyzm i wysoka poprzeczka wymagań od siebie powoduje, że nauczyciele sami angażują się w prace zespołowe nie rywalizując ale współpracując, aby osiągnąć zamierzony cel”. Dyrektor podał, że nagradza nauczycieli: dodatkiem motywacyjnym, nagrodą dyrektora,

wnioskowaniem o odznaczenia państwowe i resortowe, o nagrodę Ministra Edukacji Narodowej, Łódzkiego Kuratora Oświaty, Starosty Sieradzkiego.

Wyniki nadzoru pedagogicznego wykorzystywane są do planowania pracy szkoły.

Dyrektor i nauczyciele w wywiadach zgodnie stwierdzają, że wnioski wynikające z wewnętrznego nadzoru pedagogicznego są wykorzystywane do planowania pracy szkoły. Dyrektor podał, że na podstawie wniosków z wewnętrznego nadzoru pedagogicznego oraz wniosków nauczycieli określa się zadania do realizacji, powołuje się zespoły zadaniowe, przydziela się osoby odpowiedzialne za ich realizację. Dodał, że często bywa tak, iż sami nauczyciele, którzy zgłosili dany wniosek, chcą podjąć się jego realizacji w danym zespole zadaniowym. Nauczyciele i dyrektor wymienili zgodnie wnioski z wewnętrznego nadzoru, które zostały uwzględnione w tworzeniu planu pracy, m.in.: wspierać efektywność oddziaływań wychowawczych poprzez pedagogizację rodziców; kontynuować prowadzenie rewalidacyjnych godzin wsparcia dla uczniów i ich rodziców; poszerzyć zakres ewaluacji w kolejnym roku szkolnym w obszarze : współpraca z rodzicami uczniów. Ponadto wskazali inne wnioski wykorzystane w planie pracy, m.in.: doskonalić umiejętność czytania ze zrozumieniem na wszystkich przedmiotach; rozwijać twórcze i aktywne metody nauczania; zachęcać do ćwiczeń praktycznych; ćwiczyć umiejętność rozwiązywania zadań z treścią; wdrażać umiejętność do samodzielnego korzystania z różnych źródeł informacji.

W dokumentach szkolnych udostępnionych przez dyrektora znajdują się wymienione przez nauczycieli wnioski wynikające z analizy wewnętrznego nadzoru pedagogicznego i inne, m.in.: w zakresie współpracy z rodzicami i instytucjami: zapoznać rodziców z potencjalnymi problemami szkoły i planem działań placówki; zapraszać do współdziałania podczas organizacji imprez szkolnych; podejmować działania w kierunku obniżenia absencji uczniów, przejawów agresji i patologii; współpracować z instytucjami wspierającymi rodzinę: GOPS, kurator, sądy; w zakresie pracy wychowawczej i dydaktycznej: konsekwentnie stosować system kar i nagród; konsekwentnie stosować zasady wypracowane w zespole klasowym; częściej korelować ze sobą treści nauczania w klasach łączonych; przeprowadzić wywiad i zebrać wiadomości o losach absolwentów (efekty kształcenia); powołać zespół nauczycieli do zebrania wiadomości na temat losów absolwentów na przełomie ostatnich pięciu lat; zaktualizować procedury i regulaminy klasopracowni zgodnie z zasadami bezpiecznej szkoły i zapoznać uczniów i rodziców; w zakresie doskonalenia pracy: poszerzyć zakres ewaluacji w kolejnym roku szkolnym w obszarze: współpraca z rodzicami uczniów; systematycznie zapoznawać się z aktualnymi przepisami prawa.

W planowaniu pracy szkoły uwzględniono wnioski wynikające z wewnętrznego nadzoru pedagogicznego, w tym dotyczące poszerzenia zakresu ewaluacji wewnętrznej o współpracę z rodzicami, zapoznawaniu uczniów z regulaminami pracowni i procedurami postępowania w ramach programu bezpiecznej szkoły. Roczny plan pracy szkoły zawiera wnioski z wewnętrznego nadzoru pedagogicznego tzn. listę działań zaplanowanych . W protokolarzu zebrań rady pedagogicznej są informacje, sprawozdania z realizacji wniosków z nadzoru pedagogicznego, także realizacji planów pracy nauczycieli, indywidualnych planów nauczania, planów doskonalenia zawodowego i wykorzystaniu wniosków z nadzoru pedagogicznego dyrektora szkoły.

Ewaluacja wewnętrzna prowadzona jest z udziałem zespołów nauczycieli.

Dyrektor w wywiadzie i nauczyciele (18/18) zgodnie podali, że do przygotowania planu ewaluacji wewnętrznej powoływany jest zespół. Wszyscy ankietowani nauczyciele (18/18) stwierdzili, że uczestniczą w pracach zespołów prowadzących wewnętrzną ewaluację pracy szkoły. Z analizy udostępnionych dokumentów wynika, że na zebraniu rady pedagogicznej w dniu 04.03.2010 r. powołano zespół do spraw ewaluacji wewnętrznej w składzie: członkowie zespołu matematyczno – przyrodniczego, członkowie zespołu humanistycznego, wskazano imiennie przewodniczącą zespołu. Zapis ujęty został w protokolarzu.

Wnioski z wewnętrznego nadzoru pedagogicznego przyczyniają się do wprowadzania zmian w funkcjonowaniu szkoły.

Dyrektor i nauczyciele w wywiadach wskazali zmiany w funkcjonowaniu szkoły wprowadzone na podstawie wniosków z wewnętrznego nadzoru pedagogicznego. Za najważniejsze uznali zgodnie: poszerzenie współpracy i aktywizowanie rodziców na rzecz szkoły; w tym wprowadzenie przekazywania informacji zwrotnej poprzez ankiety lub rozmowy z rodzicami nt. funkcjonowania szkoły; podniesienie efektywności oddziaływań wychowawczych poprzez organizację i prowadzenie rewalidacyjnych godzin wsparcia dla rodziców, zmniejszenie absencji uczniów, sporadyczne przejawy agresji, stosowanie zasad wypracowanych w zespole klasowym, podczas organizacji imprez szkolnych powierzanie obowiązków tym samym osobom, co w latach poprzednich zwłaszcza, jeśli chodzi o koordynatorów danych imprez. Wymienili także: przeprowadzenie wywiadu i zebranie wiadomości o losach absolwentów i efektach ich dalszego kształcenia, wprowadzenie zaktualizowanych procedur i regulaminów klasopracowni zgodnie z zasadami bezpiecznej szkoły.

Dyrektor wskazał ponadto, że systematyczne zapoznawanie nauczycieli i rodziców z aktualnymi przepisami prawa pozwala na działanie zgodne z wymaganiami. Stosowanie różnorodnych metod w celu doskonalenia

umiejętności czytania ze zrozumieniem na wszystkich przedmiotach, ćwiczenia umiejętności rozwiązywania zadań z treścią, wdrażanie do samodzielnego korzystania z różnych źródeł informacji, przyzwyczajanie uczniów do rozwiązywania testów i zadań z treścią, zachęcanie do ćwiczeń praktycznych, zdaniem dyrektora i nauczycieli skutkuje osiągnięciem wysokich wyników nauczania i zewnętrznego egzaminu gimnazjalnego.

Ponadto nauczyciele w wywiadach podkreślali, że wykorzystanie wiadomości i umiejętności ze szkolenia „Ewaluacja wewnętrzna placówki” w pracach zespołów ds. ewaluacji zapewniło ich zdaniem prawidłowe przygotowanie i przeprowadzenie ewaluacji wewnętrznej i miało wpływ na doskonalenie pracy szkoły. Wszyscy badani nauczyciele (18/18) wypowiedzieli się, że wnioski płynące z nadzoru pedagogicznego (ewaluacji wewnętrznej) są podstawą dla wprowadzanych zmian w funkcjonowaniu szkoły; ich zdaniem uwzględniane są w pełni i w dużym stopniu.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Szkoła lub placówka ma odpowiednie warunki lokalowe i wyposażenie*

Komentarz:

Gimnazjum Nr 2 w Warcie posiada warunki lokalowe i wyposażenie, które zapewnia prawidłową realizację podstawy programowej i przyjętych programów nauczania. Na szczególną uwagę zasługują m.in. wyremontowany budynek, liczne gabinety specjalistyczne wyposażone w bogaty sprzęt dydaktyczny, zorganizowany, zadbane i estetyczny teren wokół szkoły, parking i podjazdy dla niepełnosprawnych. W szkole istnieje plan wzbogacania warunków lokalowych i wyposażenia szkoły, zakładający m.in. pozyskanie własnej, pełnowymiarowej sali gimnastycznej. Systematyczne badanie potrzeb w zakresie warunków pracy szkoły, racjonalne planowanie, ścisła współpraca ze środowiskiem lokalnym i pozyskiwanie sponsorów sprzyja podejmowaniu efektywnych działań w celu wzbogacania warunków lokalowych i wyposażenia szkoły.

Poniżej znajdują się szczegółowe wyniki badań, wskazujące na bardzo wysoki poziom spełnienia tego wymagania przez szkołę.

Warunki lokalowe i wyposażenie szkoły.

Badani respondenci (rodzice, partnerzy, nauczyciele, dyrektor) stwierdzili, że Gimnazjum Nr 2 w Warcie dysponuje odpowiednimi warunkami lokalowymi. Ponadto obserwacja szkoły oraz analiza dokumentów wskazała na mocne strony bazy lokalowej szkoły. Zdecydowana większość badanych rodziców (16/19) stwierdziła, że warunki lokalowe w szkole są odpowiednie.

Rodzice i partnerzy w wywiadach wymienili mocne strony warunków lokalowych: „w szkole nie ma schodów, a korytarze są proste, klasy czyste, ciepłe, dobrze oświetlone i wyposażone”, „budynek szkoły jest wyremontowany, kolorowy, ciepły i przytulny, pracownie bardzo dobrze wyposażone w pomoce dydaktyczne”. Ponadto wskazali, że teren wokół szkoły jest estetyczny i zadbane, jest parking dla niepełnosprawnych, dostosowany do bezpiecznego wsiadania i wysiadania uczniów z autobusu szkolnego. rozbudowywany plac zabaw, ogródek zieleni pielęgnowany przez pracowników szkoły. Nie wskazali braków, jedynie stwierdzili, że przydałaby się sala gimnastyczna. Z obserwacji wynika, że budynek szkolny jak i teren przyszkolny na przełomie minionych trzech lat został gruntownie wyremontowany ze środków organu prowadzącego oraz dzięki dużej aktywności dyrektora w pozyskiwaniu sponsorów i instytucji. Drzwi, podjazdy, łazienki dostosowane są dla dzieci niepełnosprawnych. Wewnątrz budynku nie ma schodów, na podłogach korytarzy są płytki antypoślizgowe, fotele dla dzieci, które podczas przerwy chciałyby odpocząć, suchy basen dla dzieci, które chciałyby się zrelaksować oraz rozwijać się ruchowo.

Gabinety specjalistyczne wyposażone są w sprzęt nowej generacji do pracy z dzieckiem. W ramach infrastruktury służącej rehabilitacji osób niepełnosprawnych szkoła dysponuje: pracowniami wyposażonymi w nowoczesne środki dydaktyczne; pracownią informatyczną ze stałym dostępem do Internetu; Salą Doświadczenia Świata, zapewniającą stymulację i odprężenie za pomocą zapachu, dotyku, dźwięku, koloru i światła; pracownią logopedyczną (z wysokiej jakości sprzętem do terapii logopedycznej) oraz gabinetem do terapii metodą Biofeedbacku wraz ze sprzętem wspomagającym terapię zaburzeń psychosomatycznych; gabinetem leczenia zaburzeń integracji czynności zmysłowych metodą Integracji Sensorycznej wyposażonym w specjalistyczny sprzęt do prowadzenia diagnozy i terapii; salą zabaw z zapleczem z suchym basenem, siłownią, salą rehabilitacyjną.

Dostosowane jest pomieszczenie do wydawania posiłku (obiady) w ramach cateringu. Bardzo dobrze wyposażona jest pracownia gospodarstwa domowego, w której dzieci z dużą chęcią i zadowoleniem podejmują naukę przyrządzania posiłków oraz nabierania umiejętności i sprawności życiowych związanych z funkcjonowaniem w rodzinie. Biblioteka szkolna jest dobrze wyposażona z aktualizowanym księgozbiorem i stanowiskami do komunikacji multimedialnej.

Z inicjatywy dzieci i według ich pomysłów na terenie przyszkolnym stworzono plac zabaw, z którego korzystają młodszy i starszy uczniowie zespołu szkół. Teren został ogrodzony w celu zwiększenia bezpieczeństwa dzieci. Z analizy dokumentów wynika, że co roku w październiku składany jest do organu prowadzącego raport w formie pisemnej dotyczący potrzeb placówki pod względem bezpieczeństwa i zagospodarowania.

W związku z przewidywanym wzrostem liczby uczniów w ramach planowanego systemu działań na lata 2011-2020 planowane są: wymiana samochodu przeznaczonego do przewozu osób niepełnosprawnych, stworzenie profesjonalnego placu zabaw; pozyskanie pełnowymiarowej sali gimnastycznej, pozyskanie nowych pomieszczeń z przeznaczeniem na zajęcia w sali doświadczania świata, światłoterapii oraz innych zajęć specjalistycznych. W planach placówki jest również wymiana pięciu okien oraz termomodernizacja budynku i przebudowa kotłowni.

Przeważająca większość nauczycieli (17/18) w ankietach i dyrektor w wywiadzie stwierdzili, że warunki lokalowe i wyposażenie są odpowiednie do realizowania podstawy programowej i przyjętych w szkole programów.

Dyrektor i nauczyciele (18/18) podali zgodnie, że istnieje plan polepszenia warunków lokalowych szkoły. Partnerzy wskazali, że wiedzą, czego dotyczy ten plan. Wymienili: pozyskanie sali gimnastycznej jako własnego pomieszczenia dydaktycznego, dalsze rozbudowywanie placu zabaw i terenu zieleni, wymianę drewnianych okien, termomodernizację budynku – ocieplenie i kolorową elewację zewnętrzną.

Dyrektor dodał, że szkoła jest wspomagana przez samorząd, rodziców, partnerów we wzbogacaniu warunków lokalowych i pomocy naukowych poprzez dodatkowe zabezpieczenia finansowe budżetu na określone cele. Wymieniła m.in. ogrodzenie placu zabaw, sponsorowanie działań szkoły, transport, prace porządkowe, budowlane, opiekę gastronomiczną. Ponadto sponsorzy wspierają szkołę poprzez pomoc finansową i logistyczną w przedsięwzięciach i organizacji uroczystości szkolnych, wynajem lokali i obiektów niezbędnych dla szkoły do realizacji jej zadań w środowisku lokalnym.

Podejmowanie działań mających na celu wzbogacenie warunków lokalowych i wyposażenia dydaktycznego szkoły.

Dyrektor wskazał w wywiadach działania, jakie podejmowano w szkole w ciągu ostatnich dwóch lat (w tym i poprzednim roku) zmierzające do wzbogacenia zasobów lokalowych, według istniejącego planu uzupełniania wyposażenia, który korygowany jest okazjonalnie. Dodał, że szkoła posiada listę potrzeb w zakresie wzbogacenia warunków lokalowych i wyposażenia w pomoce dydaktyczne. Rodzice współpracują ze szkołą przy poprawianiu warunków lokalowych i wyposażenia. Współpraca ta polega na tym, jak twierdzą w wywiadach rodzice, że „Jak będzie taka potrzeba to rodzice na pewno nie odmówią pomocy choć na ogół nie mają za dużo pieniędzy”. Ponadto dodają „w tej szkole nie ma mankamentów, nie potrzeba malować, bo jest czysto”, „dzieci nic nie niszczą, jest pięknie”. Szkoła również współpracuje z rodzicami przy wyposażaniu szkoły, ta współpraca polega w szczególności na kontaktach z radą rodziców i uzgadnianiu działań.

Zdaniem badanych rodziców „Wszystkie pieniądze rada rodziców przeznacza na dzieci np. zaopatrzenie w jednakowe kredki, plastelinę, by mogły pracować na zajęciach, na zabawę choinkową itp. Szkoła jest dobrze wyposażona i nie ma potrzeby takiego wspierania przez rodziców”. Zdaniem partnerów w ramach działań zmierzających do wzbogacenia wyposażenia i zasobów lokalowych szkoły podejmowano w szkole we współpracy z samorządem i partnerami szkoły w ciągu ostatnich dwóch lat (w tym i poprzednim roku) następujące przedsięwzięcia: realizację programu unijnego „Lepszy start w przyszłość”, budowę placu zabaw, aranżację terenów zieleni, ogrodzenie terenu po rozbiórce starego budynku, parking i podjazdy dla niepełnosprawnych.

Poziom spełniania wymagania: A

Wnioski z ewaluacji:

1. Uczniowie w szkole osiągają sukces na miarę możliwości, dzięki indywidualnej pracy nauczycieli z dzieckiem, specjalistycznym zajęciom, motywowaniu uczniów do wysiłku oraz do angażowania się w przedsięwzięcia budujące poczucie własnej wartości i satysfakcji z podjętych działań.
2. Uczniowie gimnazjum zdający egzaminy zewnętrzne uzyskali w okresie ostatnich trzech lat wyniki wyższe od wyników innych szkół specjalnych w województwie łódzkim i świętokrzyskim, co pozwoliło im z sukcesem kontynuować dalszą naukę.
3. Realizowane przez gimnazjum cele oraz wynikające z nich działania i metody są adekwatne do przyjętej koncepcji.
4. Koncepcja pracy szkoły oprócz celów i zadań edukacyjnych stawia na działania dające dziecku poczucie akceptacji, zrozumienia i wsparcia adekwatnego do jego potrzeb.
5. Wykorzystywane są zasoby środowiska na rzecz wzajemnego rozwoju, co się wyraża współpracą szkoły z bardzo wieloma instytucjami, szkołami oraz włączeniem walorów środowiska w proces dydaktyczny, jak i wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci z dysfunkcjami.
6. Organizacja imprez środowiskowych, uroczystości szkolnych, zawodów sportowych oprócz działalności rozwijającej indywidualne zdolności uczniów uwrażliwia oraz uczy społeczność tolerancji i akceptacji dla dzieci niepełnosprawnych.
7. Szkoła buduje i wzmacnia relacje partnerskie z rodzicami rozszerzając ofertę swoich działań o grupy wsparcia dla rodziców oraz pracę Stowarzyszenia na Rzecz Osób Niepełnosprawnych i Poszkodowanych w Wypadkach „Razem możemy wiele”.
8. Przestrzegane są normy społeczne, bo w sposób odpowiedni kształtuje się postawy uczniów we współpracy z rodzicami i społecznością lokalną. Zachowanie uczniów w środowisku społecznym cieszy się uznaniem rodziców i partnerów.
9. Uczniowie czują się bezpiecznie podczas zajęć organizowanych przez szkołę, kierownictwo szkoły, nauczyciele i personel niepedagogiczny współdziałają w rozwiązywaniu problemów wychowawczych uczniów oraz we wzmacnianiu ich pozytywnych zachowań.
10. Istnieje współpraca w zespołach, polegająca na wspólnym określeniu przez nauczycieli głównych kierunków pracy z dzieckiem z dysfunkcjami, sposobów rozwoju jego zainteresowań, zespołowym rozwiązywaniu problemów z udziałem specjalistów takich jak psycholog, pedagog, logopeda oraz analizowaniu realizacji przyjętych planów i uzyskiwanych efektów.
11. Bardzo dobre warunki lokalowe, bogate wyposażenie dydaktyczne specjalistycznych gabinetów i pracowni oraz systematycznie realizowany plan polepszania warunków materialnych funkcjonowania szkoły, wspólnie z organem prowadzącym szkołę, przy znaczącej aktywności środowiska lokalnego i rodziców, sprzyjają realizacji podstawy programowej, programów dydaktycznych i wychowawczych oraz wpływają na wzmocnienie dziecka niepełnosprawnego w rozwoju.
12. Właściwie sprawowanie wewnętrznego nadzoru pedagogicznego umożliwia doskonalenie organizowania procesów edukacyjnych dla dziecka z dysfunkcjami.

Wymaganie	Poziom spełniania wymagania
Obszar: Efekty	
Analizuje się wyniki sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe	A
Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności	B
Uczniowie są aktywni	A
Respektowane są normy społeczne	A
Obszar: Procesy	
Szkoła lub placówka ma koncepcję pracy	A
Oferta edukacyjna umożliwia realizację podstawy programowej	A
Procesy edukacyjne mają charakter zorganizowany	B
Procesy edukacyjne są efektem współdziałania nauczycieli	A
Kształtuje się postawy uczniów	A
Prowadzone są działania służące wyrównywaniu szans edukacyjnych	A
Obszar: Środowisko	
Wykorzystywane są zasoby środowiska na rzecz wzajemnego rozwoju	A
Wykorzystywane są informacje o losach absolwentów	B
Promowana jest wartość edukacji	A
Rodzice są partnerami szkoły	B
Obszar: Zarządzanie	
Funkcjonuje współpraca w zespołach	B
Sprawowany jest wewnętrzny nadzór pedagogiczny	B
Szkoła lub placówka ma odpowiednie warunki lokalowe i wyposażenie	A

Raport sporządzili:

- Hanna Banach
- Elżbieta Różycka
- Anna Sowa-Cieślak

Kurator Oświaty:

.....